

Kumla kommun

2023

Årsredovisning

Bilaga Nämnder och
kommunala bolag

Bilaga Nämnder och kommunala bolag

Innehåll

Nämndernas verksamhet

Kommunstyrelsen	4
Sydnärkes lönenämnd	10
Sydnärkes överförmyndarnämnd	13
Samhällsbyggnadsnämnd	17
Samhällsbyggnadsnämnd, affärsdrivande verk	32
Myndighetsnämnd	41
Kultur- och fritidsnämnd	45
Nämnd för livslångt lärande	53
Socialnämnd	61

Grunduppdrag 2:

Samhällsutveckling och hållbarhet

Kommunövergripande uppföljningsmått	69
-------------------------------------	----

Kommunala bolag

Kumla Bostäder AB	74
Kumla Fastigheter AB	76
Scantec AB	78
KumBro Utveckling AB	79
KumBro Stadsnät AB	80
KumBro Vind AB	81
Nerikes Brandkår	82

Kommunstyrelsen

Kommunledningsförvaltning

Kommunledningsförvaltningen redovisade ett överskott på 39 mkr mot budget. 21,7 mkr av detta var kommunstyrelsens medel för oförutsedda kostnader, som inte nyttjades. Överskottet i övrigt härrör främst från lägre personalkostnader än budgeterat beroende på vakanser och färre i arbetsmarknadsåtgärder. Förvaltningen har under året genomfört ett flertal olika evenemang inom både kultur och näringsliv. Mycket arbete fick också ägnas åt följderna av de stora översvämningarna under sommaren. Kommunledningsförvaltningen uppfyllde målen för tre av sina åtta uppföljningsmått.

Ordförande: Andreas Brorsson

Kommundirektör: Gabriella Mueller Prabin

Antal månadsanställda: 122

Ansvarsområden

Kommunledningsförvaltningen arbetar på uppdrag av kommunstyrelsen och har för 2023 bestått av kansliavdelning (inklusive kommunserviceenheten KSE som består av internservice och servicecenter),

ekonomiavdelning, it-avdelning, hr-avdelning, näringslivsavdelning samt arbetsmarknads- och integrationsavdelning (AMI). Förvaltningen fungerar som ett internt stöd i många frågor och har ett strategiskt ansvar för kommunens utveckling.

Översikt över verksamhetens utveckling

Volymmått

Volymmått	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023
Antal årsarbetare	68,00	68,00	66,50	71,00	67,00
Antal personer i arbetsmarknadsåtgärd	259	236	203	180	204
- därav i åtgärd med anställningsstöd	94	100	108	60	87
- därav i åtgärd med praktik eller arbetsträning	165	136	95	120	117
Antal ungdomar i feriepraktik, sommar	109	109	228	150	223

Kommunledningsförvaltningen hade färre årsarbetare än budgeterat under året på grund av vakanta tjänster.

Anställningsstöden har ökat på grund av att anvisade arbetssökande endast har haft möjligheten till anställningsstöd i sin programinsats via Arbetsförmedlingen. I praktiken visar det sig att de inte klarar arbetets basala krav och ses som en "arbetsträning". En ytterligare förklaring är att AMI behövt

tillgodose den egna produktionen snarare än att matcha sökande mot reguljär arbetsmarknad.

Antalet i åtgärd med anställningsstöd respektive praktik/arbetsträning blir tillsammans mer än totala antalet personer i åtgärd, 204 i stället för 179. Detta har att göra med att vissa unika personer har haft två separata uppdrag under året, till exempel påbörjat sin träning igen efter avbrott.

Händelser av väsentlig betydelse

Under parollen Sommar i Kumla arrangerades såväl den stora Familjefesten som andra konserter vid Kumlasjön, och under vintern har ljusarrangemanget Lysande Kumla och Den förtrollade sjön varit trevliga inslag för stora och små i mörkret och kylan. Vid Näringslivets sommaringel delade kommunen ut priser till bland annat årets företagare, årets unga företagare och årets kumling.

Vad gäller trygghetsfrågan arrangerade förvaltningen dagen Tillsammans för ett tryggare Kumla, där många viktiga lokala aktörer deltog och diskuterade samverkan. Näringslivet har förutom detta även ett eget trygghetsforum i regi av förvaltningen.

Landshövding Lena Rådström Baastad besökte kommunen för att diskutera krisberedskap och civilt försvar och för att göra näringslivsbesök.

Flera stora företagsetableringar har skett under året, vilket förvaltningens strategiska näringslivsarbete tydligt bidrar till.

Förvaltningen blev även inblandad i att hantera två negativa händelser, dels sommarens översvämningar som för förvaltningens del innebar bland annat krismöten med länsstyrelsen om skadehanteringen och ärenden för kommunens försäkringsbolag, dels driftstörningar i kommunens rekryteringssystem.

En annan betydande händelse var de nya bestämmelserna om att införa 11 timmars dygnsvila, vilket var komplicerat i vissa verksamheter men nu är nästan helt genomfört.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Driftredovisning

Driftresultat (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Personalkostnader	73 956	71 770	84 005	74 343	9 662
Lokal- och fastighetskostnader	8 227	9 023	8 452	10 033	-1 581
Kapitalkostnader	5 180	5 732	8 138	7 051	1 087
Övriga kostnader	70 528	77 975	104 277	80 107	24 170
Intäkter	-37 922	-37 223	-36 103	-42 173	6 070
Verksamhetens nettokostnad	119 969	127 277	168 769	129 361	39 408
- därav politisk verksamhet	11 398	12 789	13 705	13 619	86
- därav gemensam verksamhet	71 937	77 075	111 067	74 607	36 460
- därav räddningstjänst	19 816	20 158	21 584	20 611	973
- därav arbetsmarknadsåtgärder	12 440	11 909	16 605	14 347	2 258
- därav färdtjänst	4 378	5 345	5 808	6 176	-368

Kommunledningsförvaltningen redovisade ett överskott på 39 mkr mot budget vilket motsvarar 24 procent av den totala nettobudgeten. Verksamhetens nettokostnader ökade med 2 mkr jämfört med 2022. Den låga nettokostnadsökningen beror till största del på högre intäkter.

Av det totala överskottet avser 3,5 mkr utvecklingsarenan och 21,7 mkr är kommunstyrelsens medel för oförutsedda kostnader. Dessa medel återfinns under kapitalkostnader samt övriga kostnader.

Resterande överskott på 14 mkr beror till största delen på 9,7 mkr lägre personalkostnader än budgeterat. Jämfört med föregående år har personalkostnaderna ökat med 2,6 mkr vilket i princip motsvarar den generella löneökningen på 3,1 procent. Överskottet mot budget 2023 beror på flera vakanser under året samt färre deltagare inom arbetsmarknadsåtgärder än budgeterat.

Underskottet på 1,6 mkr för lokaler och fastighetskostnader beror på hyra av bostäder för flyktingar. Dessa kostnader ersätts dock av statsbidrag och påverkar inte resultatet. Överskottet på 25 mkr för övriga kostnader består som tidigare nämnts till största delen av kommunstyrelsens oförutsedda medel samt outnyttjade driftprojektmedel.

Deltagarna inom arbetsmarknadsåtgärder finansieras med statligt stöd, vilket betyder att intäkterna i form av statsbidrag minskar. Dock har förvaltningen fått andra statsbidrag, som bidrag avseende ukrainska flyktingar och arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd vilket gjort att intäkterna ökat i stället. Överskottet för statsbidragen uppgick till 2,8 mkr. Resterande överskott inom intäkter beror till största delen på intern försäljning av bland annat datorer och mobiltelefoner (2,3 mkr).

Investeringsredovisning

Investeringar (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Kommunledningsförvaltningen, ofördelad budget investeringar			10 654	0	10 654
Ramanslag it-investeringar			1 955	0	1 955
Säker digital kommunikation			45	0	45
Utbytesplan IT			7 950	7 063	887
Gemensamt inventarieanslag			353	194	159
Tvättmaskiner, AMI			230	231	-1
Summa nettoinvestering	6 626	7 766	21 187	7 488	13 699

Kommunledningsförvaltningens investeringsanslag uppgick 2023 till 21,2 mkr. Vid årets slut hade förvaltningen använt 7,5 mkr av investeringsbudgeten, vilket har gett förvaltningen ett överskott på 13,7 mkr.

När det gäller ofördelade budgetinvesteringar 2023 har Kommunstyrelsen beslutat om tre investeringar på totalt 4,1 mkr: Sommar i Kumla, Djupadalsbadets utepool samt Förtrollade sjön. Den totala budgeten för året var 14,7 mkr

Ramanslaget för it-investeringar är en gemensam kommunpott och fördelas ut till berörda förvaltningar efter beslut av utvecklingsportföljens beslutande grupp. Under året beviljades ett projekt på 45 tkr, kallat SDK (säker digital kommunikation), inom kommunledningsförvaltningen.

Vad gäller utbytesplanen för it-accesspunkter är dessa beställda men fakturan har inte kommit ännu.

Det gemensamma inventarieanslaget omfattar stolar i Kumlarummet som ska bytas ut.

Måluppfyllelse

Strategiskt område	Uppföljningsmätt	Mål-uppfyllelse 2023	Trend
Demokrati och dialog	Hur väl möjliggör kommunen för medborgarna att delta i Kumlas utveckling	57%	
Service och tillgänglighet	SKRs servicemätning – bemötande (Servicecenter/inkommande telefoni)	87%	
Service och tillgänglighet	Andelen lyckade vidarekopplingar (Servicecenter/verksamhet, besvarade samtal)	43%	↗
Kvalitet i kärnverksamhet	Digital mognad i offentlig sektor (DiMiOs)	54%	↘
Kvalitet i kärnverksamhet	Egna enkätundersökningar inom organisationen, avseende it -avdelningen	Inget resultat	↘
Kvalitet i kärnverksamhet	Egna enkätundersökningar inom organisationen, avseende ekonom-,HR- och kansliavdelning	81%	↗
Kvalitet i kärnverksamhet	Andel som börjat arbeta eller studera vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet	21%	↗
Kvalitet i kärnverksamhet	Andelen med slutfört uppdrag enligt plan	99%	↗

Antal uppföljningsmätt för kommunledningsförvaltningen: 8

Kommentarer till måluppfyllelsen

Hur väl möjliggör kommunen för medborgarna att delta i Kumlas utveckling

Målet är delvis uppfyllt. Kumla har fortsatt förbättra sitt faktiska resultat, från 56 procent av maxpoäng till 57 procent. Eftersom genomsnittet för alla rapporterade kommuner samtidigt sjunkit från 63 till 62 procent har Kumla aldrig varit så nära grönt resultat.

SKR:s servicemätning – bemötande

Målet är delvis uppfyllt. Resultatet förbättrades från 81,9 procents nöjdhet vid första mätningen 2022 till 87,1 procent 2023. Resultat blev plats 15 i undersökningen, vilket räckte till ett delvis uppfyllt mål men inte hela vägen till topp tio och grön måluppfyllelse.

Andelen lyckade vidarekopplingar

Målet ses som delvis uppfyllt sett över alla sju medverkande verksamheter totalt, med en ökning av andel besvarade samtal från 37 till 43 procent och en förflyttning från röd till gul måluppfyllelse. Om man tittar på varje enhets svarsstatistik ser vi en förbättring hos vissa enheter och en försämring hos andra. KSE ska fortsätta erbjuda anpassade lösningar och stöd.

Digital mognad i offentlig sektor (DiMiOs)

Målet är inte uppfyllt. Den upplevda digitala mognaden har minskat från 61 till 54 procent. En förklaring är att svars kvaliteten inom delen digitalt arv har ökat, med färre svar som modellen bedömer som oakt samma eller där man svarar "vet ej". Bättre insikt gör att självskattningen blir lägre, men ändå över riksnittet.

Servicemätning för it-avdelningen

Målet är inte uppfyllt. Denna undersökning har inte skickats ut 2023. It-avdelningen har arbetat med det trådlösa nätverket som ett förbättringsområde, och har fokuserat mycket på rekrytering och strategier inför framtiden i stället.

Servicemätning för kansli-, hr- och ekonomiavdelning

Med ett resultat på 81 procents nöjdhet uppfylldes målet och förvaltningen ligger fortfarande på en hög nivå. Bland årets insatser kan nämnas en utbildning kopplad till personalärenden, det nya medarbetarprogrammet, workshops om chefers förutsättningar, revidering av kompetensförsörjningsplanen, Studio Friskfaktor, digitala underlag, digital post och e-faktura samt en ny process för internkontrollen.

Andel som börjat arbeta eller studera vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet

Andelen ökade från 15 procent till 21 procent, vilket gör att målet är uppfyllt. Antalet var 38 personer, varav 31 har gått till arbete och 7 till studier. AMI:s nya roll ger resultat genom etablerade kontakter med näringslivet och kommunen som organisation i kombination med arbetsmarknadskunskap, allt i kompetensförsörjande syfte.

Andelen med slutfört uppdrag enligt plan

Den slutförda andelen uppgick till 203 av 204 uppdrag, 99 procent, målet är därmed uppfyllt.

Miljöprogram för ekologisk och social hållbarhet

Förvaltningen har ett strategiskt ansvar för kommunens arbete med hållbarhet och för samhällsutvecklingen i en bredare bemärkelse. Det har under året lett till en ny tjänst, utredare för hållbarhet, som främst har drivit arbetet med att ta fram handlingsplanerna kopplade till de två hållbarhetsprogrammen för social respektive ekologisk hållbarhet.

Förvaltningen har även drivit kommunens deltagande i SKR:s nätverk "Att styra och leda för Agenda 2030", och inom ramen för detta medverkat på ett seminarium på Kvalitetsmässan. Utöver detta har förvaltningen anordnat den årliga Hållbarhetskonferensen, som i år fyllde Husaren till maxkapacitet med politiker, chefer och medarbetare. På eftermiddagen vidtog en slutkonferens för det projekt som Helsingborgs stad och forskningsinstitutet Rise drivit i syfte att mäta livskvalitet. Kumla är en av de fem övriga kommunerna som deltog i projektet och tillfrågades om att stå som värd för den webbsändning som avslutade konferensen.

Förvaltningen har även ett särskilt ansvar för tryggheten i kommunen, i sig en grundbult för ett hållbart samhälle, och har därmed lett arbetet med en ny risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Den har i sin tur lett till en krishanteringsplan och ett program för arbete med krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd.

Samhällsutvecklingen enligt Kumlas vision och de underliggande hållbarhetsprogrammen hänger tydligt ihop med näringslivets utveckling. För att förtydliga detta har förvaltningen gjort en utredning tillsammans med konsultföretaget WSP. Rapporten belyser trender och förhållanden i näringslivet och hur de påverkat Kumla över tid, och är ett viktigt

underlag inför framtagningen av det nya näringslivsprogrammet. Det programmet ska slå fast vilka effekter kommunen vill att näringslivet genererar i lokalsamhället för att hjälpa Kumla att nå visionen, och på vilka sätt kommunen bäst kan främja dessa effekter. Det kommunen själv kan påverka är näringslivsklimatet, där kommunens egen myndighetsutövning och eget beslutsfattande spelar stor roll. För att lära sig mer om detta deltar förvaltningen i Svenskt Näringslivs utvecklingsnätverk under 2023 och 2024.

Väsentliga personalförhållanden

Vad gäller kompetensförsörjningsplanen har förvaltningen anordnat två planeringsdagar i kommundirektörens ledningsgrupp, där alla förvaltningschefer ingår förutom förvaltningens egna avdelningschefer.

Vad gäller förvaltningens egna personalförhållanden har förvaltningen beslutat att överanställa medarbetare på grund av att hela kommunens medarbetare och chefer ständigt blir fler och över tid har vuxit ifrån kommunledningsförvaltningens kapacitet att tillhandahålla stöd, support och ledning.

Förväntad utveckling

Det lokala näringslivet kan drabbas av det globala konjunkturläget, vilket kan sätta press på så väl samhällets utveckling som kommunorganisationen. Det finns en oro för konkurser och varsel, och som en reaktion på all den kompetens som tappades till andra branscher under pandemin väljer nu många företag istället att behålla personal trots brist på arbetsuppgifter, och bära lönekostnaderna i hopp om att situationen vänder.

En annan och mer förutsägbar utmaning är tillgången till mark för etableringar, där det kommer att finnas ett stort behov om näringslivet ska kunna växa.

Det finns även en otydlighet på ett nationellt plan vad gäller hanteringen av kris, beredskap och civilt försvar, vilket kan vara en risk om kommunerna behöver agera på en sådan situation i stor skala.

Sydnärkes lönenämnd

Lönenämnden redovisade ett mindre överskott på 2 tkr mot budget för 2023. Lönenämnden har tillsammans med medlemskommunerna gjort en förstudie om att digitalisera processen för anställningsavtal, och fortsatt digitaliseringsarbetet generellt. Lönenämnden uppfyllde målet för sitt uppföljningsmått, som bygger på en serviceenkät till alla chefer. Resultatet förbättrades jämfört med 2022.

Ordförande: Andreas Brorsson, Kumla kommun

Lönechef: Nils-Arne Björk (januari), Lise-Lotte Hellström (tf. februari-mars),

Lone Attestig (april-december)

Antal månadsanställda: 20

Antal medlemskommuner: 6 (Askersund, Hallsberg, Kumla, Laxå, Lekeberg och Ljusnarsberg)

Kunder: 2 (Sydnärkes utbildningsförbund och Sydnärkes kommunalförbund)

Ansvarsområden

Lönenämndens uppdrag är att se till att anställda i de sex medlemskommunerna och de två kommunalförbunden får rätt lön och andra ersättningar. Medlemskommunerna som ingår i lönenämnden är Askersund, Hallsberg, Kumla, Laxå, Lekeberg och Ljusnarsberg. Kommunalförbund som köper tjänster

av lönenämnden är Sydnärkes utbildningsförbund och Sydnärkes kommunalförbund. Lönenämnden administrerar även pensioner och försäkringar för alla medlemskommuner och kunder. I övrigt utbildar lönenämnden medarbetare och chefer i hur man hanterar, registrerar och attesterar i lönesystemet.

Översikt över verksamhetens utveckling

Volymmått

Volymmått	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023
Antal årsarbetare	19,80	19,80	20,20	20,80	19,80
Antal kunder	8	8	8	8	8
Antal lönespecifikationer per månad	8 957	9 150	8 950	9 100	8 800

Minskningen av antalet lönespecifikationer beror på färre vikarier under året. Antalet årsarbetare var lägre än budgeterat och förklaringen är att en vakant tjänst inte har tillsatts.

Händelser av väsentlig betydelse

Lönenämnden har tillsammans med medlemskommunerna gjort en förstudie om att digitalisera processen för anställningsavtal och beslutat att påbörja det arbetet 2024. Målet är att minska mängden manuella underlag och att göra arbetsprocesserna enhetliga.

Lönenämndens medlemskommuner har sedan tidigare arbetat fram en gemensam målbild och utifrån den har lönenämnden tagit fram en verksamhetsplan för 2024. Den övergripande målbilden har brutits ner i delmål och nämnden har kopplat olika aktiviteter till målen.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Driftredovisning

Driftresultat (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Personalkostnader	11 150	11 430	11 927	11 873	54
Lokal- och fastighetskostnader	898	926	949	950	-1
Övriga kostnader	4 089	4 926	3 566	5 121	-1 555
Intäkter	-16 137	-17 322	-16 442	-17 946	1 504
Resultatutjämnning				2	-2
Verksamhetens nettokostnad	0	0	0	0	0

Lönenämnden redovisade ett litet budgetöverskott på 2 tkr. Avvikelsen för posten Övriga kostnader beror på obudgeterade kostnader för friskvård som tillkommit under året. Dessa kostnader vidarefaktureras sedan till medlemskommunerna och återfinns under posten Intäkter.

Måluppfyllelse

Strategiskt område	Uppföljningsmätt	Måluppfyllelse 2023	Trend
Service och tillgänglighet	Serviceenkät till alla chefer som berörs av löneenheten	89%	↗
Antal uppföljningsmätt för Sydnärkes lönenämnd: 1			

Kommentarer till måluppfyllelsen

Serviceenkät till alla chefer som berörs av löneenheten

Lönenämnden har genomfört sin femte serviceenkät, i syfte att utvärdera sin service. Frågorna är indelade i områdena kontaktvägar, tillgänglighet, bemötande, hjälp och stöd, tjänsteutbud samt information och utbildning. Enkäten har skickats till chefer i alla kommuner och till Sydnärkes utbildningsförbund.

Det totala resultatet var 88,5 procent av maxpoäng, vilket var en ökning med 1,6 procentenheter jämfört med 2022 och innebär att målet är helt uppfyllt. 80 procent är ett allmänt riktmärke för nöjdhet och alla frågeområden uppfyllde detta med bred marginal, utom information och utbildningar där resultatet blev 79,2 procent, vilket är samma som 2022.

Information och utbildning kommer även 2024 att vara ett prioriterat förbättringsområde.

Program för ekologisk och social hållbarhet

Lönenämnden har arbetat mycket med att digitalisera förvaltningens arbete genom bland annat e-tjänster. Systematiskt arbetsmiljöarbete sker genom uppföljning av både förvaltningens, arbetsgruppens och individens fysiska och psykosociala arbetsmiljö.

Väsentliga personalförhållanden

Lönenämnden har påbörjat en kartläggning av kompetensutvecklingsbehovet utifrån digitaliseringen och dess konsekvenser. En konsekvens är att rollerna för medarbetarna på löneförvaltningen kommer att förändras och då behöver också kompetensutvecklingsinsatserna utgå från det.

Förväntad utveckling

Lönenämnden går mot en allt mer digitaliserad löneprocess med allt vad det innebär av e-tjänster och andra digitala lösningar. Löneadministratörsrollen går i sin tur mer mot att bli en kontroll- och lönekonsultsroll.

När det gäller systemförvaltning går utvecklingen mot att integrationer skapas utan manuellt arbete. För att kunna effektivisera med hjälp av den digitala utvecklingen måste nämnden se till att löneprocesserna blir enhetliga i medlemskommunerna.

Sydnärkes överförmyndarnämnd

Överförmyndarnämnden redovisade ett mindre överskott på 175 tkr mot budget för 2023, främst på grund av lägre personalkostnader än budgeterat. Nämnden har under året gjort om sin hemsida, infört en ny digital introduktionsutbildning för ställföreträdare och infört mentorskap för nya ställföreträdare under deras första år. Nämnden uppfyllde målen för två av sina tre uppföljningsmätt.

Ordförande: Göran Andersson, Kumla kommun

Enhetschef: Sofia Wentzell

Antal månadsanställda: 6

Antal medlemskommuner: 5 (Askersund, Hallsberg, Kumla, Laxå och Lekeberg)

Ansvarsområden

Sydnärkes överförmyndarnämnd arbetar med tillsyn över godmanskap, förvaltarskap och förmyndarskap. I arbetet ingår utredningar, ekonomisk granskning, rekrytering, utbildning samt att stödja ställföreträdare. Medlemskommunerna som ingår i Sydnärkes över-

förmyndarnämnd är Askersund, Hallsberg, Kumla, Laxå och Lekeberg.

Överförmyndarkansliet finns i Kumla kommun, som är värdkommun för den gemensamma nämnden. Sydnärkes överförmyndarnämnd består av fem ledamöter och fem ersättare.

Översikt över verksamhetens utveckling

Volymmått

Volymmått	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023
Antal årsarbetare	5,30	5,50	5,50	5,50	6,50
Antal kommuner	5	5	5	5	5
Antal ärenden	867	903	908	926	934
- därav godmanskap	493	504	496	510	494
- därav förvaltarskap	64	67	62	65	61
- därav ensamkommande barn	12	16	17	16	12
- därav övriga ärenden (förmyndarskap och tillfälliga godmanskap)	298	316	333	335	367

Antalet övriga ärenden fortsätter öka, vilket gör att den totala ärendemängden ökar. Det är en tydlig trend de senaste åren och det syns ingen tendens till att ökningen avtar.

Händelser av väsentlig betydelse

Nämnden har avsatt mer resurser för granskning under året. Detta i kombination med förändrad arbetsfördelning och tät uppföljning har gjort att nämnden blivit klara med granskning av ställföreträdarnas årsräkningar tre månader tidigare gentemot föregående år.

Nämnden har tagit fram en ny digital introduktionsutbildning med tillhörande kunskapstest, för ställföreträdare. Fokus har riktats om till att ge en övergripande bild av uppdraget som god man och förvaltare med tonvikt på samarbete och huvudmannens delaktighet. Praktiska detaljer, som tog större plats i den tidigare introduktionsutbildningen, har istället arbetats in i informationsbrev som ställföreträdare får under uppdragets gång.

Nämnden har även infört mentorskap som innebär att nya gode män och förvaltare får en erfaren ställföreträdare som mentor under sitt första år i uppdraget. Det har gett positiva reaktioner från ställföreträdare och ska följas upp nästa år.

Nämnden har arbetat aktivt med rekrytering för att få in fler nya ställföreträdare, bland annat genom sociala medier, annonsering, riktade brevutskick och radioreklam.

För att förbättra servicen har nämndens hemsida gjorts om. Beslutsmallar och annan information till ställföreträdare och huvudmän har reviderats, för att göra informationen lättare att förstå och ta till sig.

Länsstyrelsen har granskat överförmyndarnämndens arbete. De bedömer att nämnden bedriver en väl fungerande verksamhet. De riktar kritik mot nämndens hantering av arvskifte i ett ärende. Med anledning av kritiken har nämnden förändrat rutinerna kring arvskiften och kommer att följa upp hanteringen framöver.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Driftredovisning

Driftresultat (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Personalkostnader	3 230	3 439	4 146	3 949	197
Lokal- och fastighetskostnader	291	303	302	304	-2
Övriga kostnader	808	772	802	822	-20
Intäkter	-4 330	-4 515	-5 250	-5 250	0
Resultatutjämnning				175	-175
Verksamhetens nettokostnad	0	0	0	0	0

Överförmyndarnämnden redovisade ett överskott på 175 tkr före balansering av resultatet. Enligt överenskommelse mellan medlemskommunerna ska resultatet balanseras över till nästkommande år och sedan justeras avvikelsen mellan medlemskommunerna senast sista februari.

Nämndens överskott beror främst på mindre personalkostnader på grund av föräldraledighet.

Måluppfyllelse

Strategiskt område	Uppföljningsmätt	Mål- uppfyllelse 2023	Trend
Demokrati och dialog	Andelen som går de fördjupningsutbildningar som överförmyndarkansliet anordnat under året	12%	→
Service och tillgänglighet	Serviceenkät om stödfunktionerna till alla gode män	88%	↗
Kvalitet i kärnverksamhet	Antal nya gode män klara för uppdraget under året	47	↘
Antal uppföljningsmätt för Sydnärkes överförmyndarnämnd: 3			

Kommentarer till måluppfyllelsen

Andelen som går de fördjupningsutbildningar som överförmyndarkansliet anordnar under året

Målet är delvis uppfyllt. Under året har alla gode män och förvaltare bjudits in till två fördjupningsutbildningar. Den ena var en föreläsning av förbundsjurist på SKR som anordnades i samarbete med överförmyndarnämnden i Örebro. Där närvarade 16 procent av Sydnärkes gode män och förvaltare. Den andra utbildningen handlade om psykisk ohälsa och där deltog 8 procent av ställföreträdarna.

Serviceenkät om stödfunktionerna till alla gode män

Målet är uppfyllt. Resultatet av serviceenkäten till alla gode män och förvaltare visar att målet uppfyllts och att nöjdhetsgraden ökat sedan 2022. Nämnden arbetar kontinuerligt med att förbättra verksamhetens service utifrån vad som framkommer i de årliga enkäterna och ställföreträdarnas önskemål i övrigt. Specifika insatser under året som lett till ökad nöjdhet är att nämnden gjort om brevmallar, informationsmaterial och hemsida, tagit fram en ny introduktionsutbildning och infört mentorskap.

Antal nya gode män klara för uppdraget under året

Målet är uppfyllt. Även om nya gode män rekryteras, är det fortsatt svårt att rekrytera ställföreträdare till mer komplexa uppdrag. Nämnden arbetar med rekrytering utifrån ett årshjul för att säkerställa löpande och strategiska rekryteringsinsatser under hela året.

Program för ekologisk och social hållbarhet

Nämnden arbetar för att digitalisera verksamheten i så stor utsträckning som möjligt och på så sätt minska pappersanvändningen. Verksamhetens e-tjänster har utvecklats för att ställföreträdare och andra ska kunna göra sina ärenden digitalt. Nämnden arbetar med att få fler ställföreträdare att redovisa digitalt, genom att erbjuda utbildning och stöd. Årsräkningar som lämnas in i pappersform kräver ett stort antal utskrifter vilket kan undvikas vid digital redovisning.

Kärnan i nämndens verksamhet är att ge huvudmännen hjälp de behöver för att klara sig i samhället och få en så god livskvalitet som möjligt. Det sker främst genom nämndens tillsyn över ställföreträdare men också genom stöd och utbildning för att stärka deras kompetens. Nämnden arbetar kontinuerligt med rutiner och checklistor för att säkerställa att tillsynen sker på ett konsekvent sätt och därmed säkerställa jämlikt stöd till alla huvudmän.

Väsentliga personalförhållanden

Överförmyndarkansliet har en bred rekryteringsbas och strävar efter en blandning av olika kompetenser - som ekonomer, rättsvetare och socionomer. Det har varit enkelt att hitta rätt kompetens vid rekrytering. Fokus ligger därför på att behålla, engagera och utveckla medarbetarna.

Arbetsfördelningen har förändrats på så sätt att handläggarna inte längre har tilldelade ärenden, utan i stället ett gemensamt ärendeansvar. Det ger medarbetarna större möjlighet att påverka sina arbetsuppgifter och har även skapat en jämnare arbetsfördelning som främjar en god arbetsmiljö.

För att skapa engagemang och utveckling har handläggarna olika ansvarsområden att arbeta fördjupat med. Ansvarsområdena ses över och fördelas om regelbundet för att handläggarna ska få arbeta med frågor som är intressanta och utvecklande för dem.

Handläggarna har många rutinartade arbetsuppgifter som posthantering, registrering av ärenden, registerkontroller och liknande. För att använda rätt kompetens på rätt sätt kan det vara bra att undersöka möjligheten att anställa en administratör framöver, så att handläggarna kan fokusera på mer kvalificerade arbetsuppgifter.

Förväntad utveckling

Utifrån den ökade ärendemängden och komplexiteten i ärendena är det troliga scenariot framöver att det uppstår situationer där nämnden inte hittar ställföreträdare i vissa ärenden. Därför är det viktigt att arbeta med att behålla befintliga och rekrytera nya ställföreträdare. Nämnden fortsätter prioritera att utveckla service och stöd till ställföreträdare och planerar en större rekryteringskampanj 2024 för att få fler att ställa upp som gode män och förvaltare.

Nämnden behöver fortsätta göra granskningen av årsredovisningar mer effektiv och skifta fokus från siffergranskning till den faktiska förvaltningen av ärendena. Som ett viktigt steg i detta inför nämnden en ny granskningsmodell 2024.

Nämnden strävar efter att digitalisera verksamheten i så stor utsträckning som möjligt och inväntar att tidigare inskannade akter ska läggas in i verksamhetssystemet, vilket innebär ett enklare och mer effektivt arbetssätt. Det väntas bli klart första delen av 2024. Nämnden behöver fortsätta erbjuda stöd och utbildning för att få fler ställföreträdare att redovisa digitalt. Nämnden ska undersöka möjligheten att automatisera delar av granskningen, vilket på sikt kan effektivisera granskningsprocessen.

Under 2024 kommer nämnden att prova ett nytt utbildningskoncept i digitalt format. Det väntas öka måluppfyllelsen när det gäller att få fler ställföreträdare att delta i de fördjupningsutbildningar som nämnden erbjuder.

Samhällsbyggnadsnämnd

Samhällsbyggnadsnämnden redovisade ett underskott på 15,6 mkr mot budget för 2023. Underskottet beror bland annat på höga kostnader för felavhjälpande fastighetsunderhåll, konsulttjänster och vinterväghållning. Några av årets händelser är byggstart av en ny förskola i Idrottsparken, försäljning av tomter i Älvesta och pågående byte av styrsystem i kommunens fastigheter har påbörjats. Samhällsbyggnadsnämnden uppfyllde målen för två av sina sju uppföljningsmått.

Ordförande: Karin Johnson

Förvaltningschef: Caroline Olofsson (januari-mars), Caroline Fornbrant (tf april-juli),

Anna Windal (augusti-december)

Antal månadsanställda: 241

Ansvarsområden

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för både strategiska och driftrelaterade frågor inom samhällsbyggnadsområdet, bland annat fysisk planering, geodataverksamhet, bostadsförsörjning, lokalförsörjning och teknisk infrastruktur. Nämnden ansvarar också för fastighetsförvaltning och att tillhandahålla måltider till kommunens verksamheter.

Översikt över verksamhetens utveckling

Volymmått

Volymmått	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023
Antal årsarbetare	189,80	192,30	197,23	197,95	203,51
- därav förvaltningsövergripande	10,00	10,00	9,00	9,00	9,00
- därav miljö och bygg	29,50	33,00	37,75	37,75	38,75
- därav kommunfastigheter	73,63	73,63	76,63	73,60	77,38
- därav tekniskt kontor	76,67	75,67	73,85	77,60	78,38
Antal köpta fastigheter	2	1	2	1	0
Antal sålda fastigheter	3	3	5	3	2
Kommunägda fastigheter i m ² , nuläge	157 793	157 400	153 710	153 710	153 710
Gatumark i m ²	1 138 370	1 175 075	1 198 870	1 198 870	1 198 870
Gatubelysning, antal ljuspunkter	5 971	6 193	6 334	6 334	6 334
Antal snöröjningar med full uttryckning	-	4	4	10	9
Antal tillfällen kommunen halkbekämpat	15	46	43	50	74
Antal sålda tomter	-	84	6	10	6
Antal producerade nybyggnadskartor	29	102	28	50	33
Antal producerade lunchmåltider dagligen	4 472	4 293	4 606	4 546	4 592
- äldreomsorg	249	185	204	218	197
- förskola och skola	3 769	3 711	3 916	3 976	3 889
- pedagogiska luncher förskola och skola	454	397	486	352	506

Fastighetsförsäljningarna avser fastigheterna Roten 7 och Stammen 17.

Den snörika vintern resulterade i nio fulla snöröjningar och 74 halkbekämpningstillfällen.

Antalet serverade lunchportioner inom äldreomsorgen blev lägre än föregående år. Mattjänstportionerna fortsatte minska i antal under året.

Antalet serverade lunchportioner inom förskola och skola följde budgeterat antal. Försäljningen av pedagogiska luncher fortsatte vara högre än budgeterat.

Händelser av väsentlig betydelse

Ökade priser på byggmaterial, ränteläget och nedgång i konjunkturen har påverkat byggtakten i samhället. I Kumla har det bland annat märkts på att det varit svårt att få igång byggnation på de tomter som markanvisats.

Byggande av Malmens skola, Norrgårdens förskola och den nya idrottshallen pågår enligt plan. En ny förskola i idrottsparkens område har påbörjats. Utredning pågår för rivning av Solbacka vård- och omsorgsboende.

Två tomter, Hällabrottet och Idrottsparken etapp 1, har sanerats och förberetts för byggnation av flerbostadshus. Området Ekeby Prästgård har projekterats och upphandling av byggnation pågår. Området Älvesta har färdigställts och försäljning av tomter har påbörjats. Politisk förankring pågår av genomförandeplan för översiktsplanen.

Flera detaljplaner vann laga kraft under året, bland annat kvarteret Ejdern i centrala Kumla, idrottsparken etapp 2 och Gröna Sörby etapp 2. Samhällsbyggnadsnämnden har haft förberedande möten med fastighetsägare i Brändåsen inför framtagande av planprogram.

Nämnden har köpt in en drönare som ska användas vid vissa typer av mätarbeten. Under hösten användes drönaren till att inventera parkeringsplatserna i centrala Kumla. Inventeringen ska användas som underlag för att se över regleringen av parkeringsplatserna.

Kommunfullmäktige har antagit en strategisk trafikplan. Planen anger trafikplaneringens inriktning och tar ett samlat grepp om trafikfrågorna med syftet att skapa ett hållbart transportsystem. Trafikplanens intentioner har konkretiserats i en handlingsplan.

Arbete har påbörjats för att ta fram en kommunövergripande lokalförsörjningsplan. Lokalförsörjningsplanen ska säkerställa att kommunens har en strategisk och långsiktigt hållbar lokalförsörjningsplanering.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har kartlagt underhållsbehovet för asfalt och lagt grunden för ett mer systematiskt arbetssätt. Ett stort arbete har även lagts ner på att ta fram underhållsplaner för kommunens fastigheter. Underhållsplanerna är strategiskt viktiga underlag för att identifiera behoven och planera kommande underhåll.

Inventering och utbyte av styrsystem för kommunens fastigheter har påbörjats. När systemen finns på plats kommer utbytet att minska både energiförbrukning och kostnader. Utbytet kommer att pågå i flera år.

Under våren täcktes utomhusbassängerna vid Djupadalsbadet. Täckningen ger besparingar och effekter i form av minskad avdunstning av vatten, lägre uppvärmningskostnader och minskade koldioxidutsläpp.

I slutet av augusti tillträdde en ny förvaltningschef.

Det rådande samhällsekonomiska läget har gjort att livsmedelspriserna stigit. Måltidsverksamheten har gjort anpassningar dels för att minska sina kostnader, men även anpassningar för att minska klimatpåverkan samt utifrån Livsmedelsverkets rekommendationer.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Driftredovisning

Driftresultat (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Personalkostnader	99 081	102 890	115 234	111 638	3 596
Lokal- och fastighetskostnader	99 581	104 655	117 275	127 134	-9 859
Kapitalkostnader	60 140	57 475	65 580	62 162	420
Övriga kostnader	68 651	76 403	54 636	79 851	-25 215
Intäkter	-289 461	-295 402	-304 002	-319 490	15 488
Verksamhetens nettokostnad	37 992	46 020	45723	61 295	-15 570
- därav politisk verksamhet	1 244	1 383	1 275	1 406	-131
- därav förvaltningsövergripande	-587	8 478	9 429	8 668	761
- därav kommunfastigheter	2 131	-5 542	-2 182	5 322	-7 504
- därav teknisk verksamhet	25 655	35 848	26 722	32 553	-5 831
- därav miljö och byggverksamhet	7 194	3 971	10 481	8 342	2 139
- därav exploatering driftkostnader	2 354	1 883	0	5 004	-5 004

Samhällsbyggnadsnämnden redovisade ett underskott på 15,6 mkr mot budget. Underskottet beror främst på höga kostnader för felavhjälpande fastighetsunderhåll, konsulttjänster, vinterväghållning samt driftkostnader från exploateringsverksamheten.

Under 2023 slutförde nämnden inventeringen av fastigheternas underhållsbehov, som påbörjades 2022. Det planerade fastighetsunderhållet har länge varit eftersatt vilket lett till ökade kostnader för felavhjälpande underhåll. Kostnadssambandet mellan planerat och felavhjälpande underhåll har dock inte varit så tydligt tidigare år då en del av det felavhjälpande underhållet tagits av budget för planerat underhåll. För att redovisa korrekt och påvisa behovet av ytterligare budgetmedel för såväl

planerat som felavhjälpande underhåll, ändrade verksamheten sitt arbetssätt under året. De externa kostnaderna för felavhjälpande underhåll uppgick till 10,3 mkr vilket var en avvikelse med -7,5 mkr mot budget, vilket också motsvarar kommunfastigheters totala underskott.

Kostnaderna för vinterväghållning uppgick till 6,9 mkr vilket var 5,4 mkr mer än budgeterat. Jämfört med 2022 ökade kostnaderna med 3,6 mkr. Totalt genomförde verksamheten nio fulla snöröjningar och 74 halkbekämpningstillfällen under året.

Exploateringsverksamheten hade obudgeterade driftkostnader på 5,0 mkr. Större delen av dessa avser saneringskostnader inför försäljning av Älvesta 1:2.

Investeringsredovisning, kommunfastigheter

Investeringar (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Ishallen, omklädningsrum			0	982	-982
Ny idrottshall			90 209	81 065	9 144
Malmens skola, nybyggnation			827	787	40
Hållbarhetsinvesteringar, täckning utomhusbassänger			1 750	1 814	-64
Skogstorp, specialsalar			4 946	3 951	995
Miljöstationer			962	808	554
Klimatinvesteringar			2 387	2 574	-187
Kungsparken kök, fasta inventarier			3 150	0	3 150
Utbyte värmepumpar/värmekällor			1 079	40	1 039
Utbyte tak Yxhult			0	104	-104
Vialundskolan ombyggnad I-huset			2 500	0	2 500
Norrgårdens förskola, nybyggnation			60 425	15 131	45 294
Ny förskola, idrottsparken			4 000	802	3 198
Kök och matsalar, diverse skolor			2 500	0	2 500
Hemgården, personalutrymmen och kök			1 200	1 301	-101
Flytt av park, tekn/gata och kommunfastigheter, ny lokal			1 000	469	531
Reservkraft diverse anläggningar			5 000	6	4 994
Lokalvårdsinventarier			200	212	-12
Köksutrustning, fasta inventarier			350	845	-495
Hagaro ridskola			34 960	989	33 971
Planerat underhåll			25 000	26 727	-1 727
Summa nettoinvestering	20 229	32 063	242 445	138 208	104 237

Ishallen omklädningsrum

Projektet är genomfört och besiktat men inte godkänt. Ytterligare åtgärder krävs gällande brandsäkerhet och inklädnad.

Ny idrottshall

Byggnationen av en ny idrottshall löpte enligt plan under året. Projektet förväntas hålla både budget och tidplan, besiktningen är planerad till juni 2024.

Malmens skola

Under året genomfördes volym- och markundersökningar samt konstruktionskontroller.

Täckning utomhusbassänger (hållbarhetsinvesteringar)

De tre uppvärmda utomhuspoolerna vid Djupadalsbadet har försetts med pooltäckning i energibesparande syfte. Under de två månader av säsongen som täcket hann vara i bruk halverades uppvärmningskostnaden jämfört med föregående år. Vattenförbrukningen beräknas dessutom ha minskat med över två miljoner liter.

Specialsalar Skogstorp

Resultatet avser flytt och ombyggnad för att tillskapa ändamålsenliga specialsalar. Arbetet påbörjades 2022, men projektet försenades på grund av entreprenörens konkurs.

Miljöstationer

Resultatet avser färdigställandet av en miljöstation till Tallängens skola.

Klimatinvesteringar

Projektet avser utökning av solceller på Akvarellen som nu är fullt utbyggda. Solcellsanläggningen på idrottshallen påbörjades 2023. Ytterligare anslag för att slutföra arbetet ligger i budget för 2024.

Kungsparken kök fasta inventarier

Långgården har genomfört projektet och slutfakturerat kommunen. Utgiften togs, felaktigt, på socialförvaltningens inventarieanslag för Kungsparken och därför saknas resultat på detta projekt.

Utbyte värmepump Hemvägen 2A och 2B

Anslaget avser installation av bergvärme till Hemvägen 2 och 4 för att möjliggöra fortsatt försäljning av fastigheterna. Projektet försenades då bygglov för borring först inte beviljades på grund av utökat vattenskyddsområde.

Utbyte tak Yxhults huvudkontor

Utredning om utförande av taket har utförts och godkänts av länsstyrelsen. Projektet påbörjas 2024 under förutsättning att budgetanslag beviljas.

Ombyggnad I-huset Vialundskolan

Projektet har skjutits upp för att säkerställa det långsiktiga behovet för nämnden.

Norrgårdens förskola, nybyggnation

Nybyggnationen av förskolan omfattar åtta avdelningar inklusive "nattis". Projektet håller tidplan och budget. Besiktning av förskolan planeras till december 2024 och hela projektet inklusive rivning och resterande utemiljö ska vara färdigt sista juni 2025.

Ny förskola Idrottsparken

Detaljplanen är antagen och projektering startad. Inflyttning planeras i slutet av 2025.

Kök och matsalar, diverse skolor

Här finns inget resultat för året. Möbler till Tallängens skola har beställts. Ytterligare arbete ska genomföras vid Fylsta skola inför läsåret 2024/25.

Hemgården, personalutrymmen och kök

Personalutrymme och kök är klara.

Flytt av park, gatuenhet och kommunfastigheter, ny lokal

Utredning pågår för fortsatt hantering i budget för 2025.

Reservkraft diverse anläggningar

På grund av lång leveranstid på aggregaten har projektet försenats. Fast reservkraft ska installeras på Akvarellen och Hemgården. Fyra mobila reservaggregat har köpts in. Anslutningspunkter ska byggas på LSS-boendet Stenebrunn och Bataljonen, Norrgårdens respektive Idrottsparkens förskolor förbereds med anslutningar. Projektering av fler enheter enligt prioriterade verksamheter fortsätter 2024. I nya projekt som omfattas av prioriterade anläggningar räknas reservkraft in i fortsättningen.

Hagaro ridskola

Förfrågningsunderlag och planritningar är framtagna. Upphandling är genomförd och entreprenör är utsedd.

Investeringsredovisning, miljö- och byggverksamheten

Investeringar (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Verksamhetssystem			412	337	75
Totalstation, Plan- och geodata			210	194	16
Strategiska markförvärv			10 947	7 778	3 169
Exploateringsområden*		8 820	21 662	3 745	6 400
Summa nettoinvestering	1 359	8 836	33 231	12 053	9 659

*Specifikation för exploateringsområden finns på sidan 25-27.

Strategiska markförvärv

Resultatet avser markköp av fastigheterna Kumla Gränby 6:1 och Kumla Sannahed 1:4.

Investeringsredovisning, tekniska verksamheten

Investeringar (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Åtgärder Kvarntorps industrispår			200	200	0
Kungsparken, köksutrustning			32	128	-96
Utbyte av kommungemensamma fordon			2 500	2 500	0
Arbetsmaskiner			2 600	2 600	0
Planerat beläggningsunderhåll, gator			7 000	7 233	-233
Gatubelysning, utbyte LED-lampor			500	511	-11
Förebyggande belysningsunderhåll			400	400	0
Genomförande cykelplan			3 000	3 000	0
Genomförande säkra skolmiljöer			500	551	-51
Trafiksäkerhetshöjande åtgärder, kv Rörläggaren			250	250	0
Övergångsställe Willys			500	755	-255
Exploateringsområden	33 719	-	-	-	-
Summa nettoinvestering	53 837	19 211	17 482	18 128	-646

Åtgärder Kvarntorps industrispår

Resultatet avser renovering av växlar på Kvarntorps industriområde enligt plan.

Utbyte av kommungemensamma fordon

Under året köptes tre personbilar till bilpoolen, tre personbilar och en Caddy kombi till socialförvaltningen, samt en skåp-, kran- respektive pickup till VA-enheten.

Arbetsmaskiner

Under året köptes en ny redskapsbärare samt en lastmaskin.

Planerat beläggningsunderhåll, gator

Stora delar av Stenevägen inklusive gång- och cykelvägen till Åbytorp fick ny beläggning.

Gatubelysning, utbyte LED-lampor

Äldre armaturer har bytts till LED-armaturer längs Stenevägen och Kyrkogatan.

Förebyggande belysningsunderhåll

Äldre armaturer har bytts till LED-armaturer längs Stenevägen och Kyrkogatan.

Genomförande cykelplan

Delar av gång- och cykelvägen längs Stenevägen försågs med kantsten. Projektet samordnades med asfaltsinvesteringar.

Genomförande säkra skolmiljöer

Resultatet avser hastighetssäkring av ett övergångsställe i anslutning till Tallängens skola i Hällabrottet.

Trafiksäkerhetshöjande åtgärder, kvarteret Rörläggaren

Södra Kungsvägen smalnades av i korsningen med Hagendalsvägen.

Övergångsställe Willys

Projektet är genomfört men överskred budget med hela 51 procent. Anledningen var att underlaget inför projektstarten inte täckte alla delar som det visade sig att projektet behövde innehålla. Under projektets gång tillkom behov att sätta upp ett staket bredvid cykelbanan, vilket inte fanns med i kalkylen.

Projektet blev också dyrare än beräknat på grund av ökade materialkostnader.

Exploateringsredovisning

Exploateringsområde	Utfall <-2022	Budget 2023	Utfall 2023	Överförs	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Total prognos t.o.m. 2026	Exploateringskalkyl
<i>Loviselund och Ryttartorpet</i>									
Utgift, anläggningstillgång	26 568	430	8	0				26 576	25 180
Utgift, omsättningstillgång	5 328			0				5 328	5 729
Inkomst, tomtförsäljning m.m.	-31 563			0				-31 563	-31 000
Summa	333	430	8	422	0	0	0	341	-91
<i>Norra Mos Företagspark</i>									
Utgift, anläggningstillgång	7 162	1 630	241	1 389				8 792	9 800
Utgift, omsättningstillgång	1 189	1 699		1 699				2 888	2 055
Inkomst, tomtförsäljning m.m.	-10 305	-1 696	-1 182	0	-1 855	-1 855	-1 855	-17 052	-22 630
Summa	-1 954	1 633	-941	2 574	-1 855	-1 855	-1 855	-5 372	-10 775
<i>Äppet</i>									
Utgift, anläggningstillgång	929			0				929	750
Utgift, omsättningstillgång	245	120		120				365	365
Inkomst, tomtförsäljning m.m.*	-4 220			0				-4 220	-4 200
Summa	-3 046	120	0	120	0	0	0	-2 926	-3 085
<i>Sörby detaljplan 1, etapp 1 och 2</i>									
Utgift, anläggningstillgång	36 696	9 323	307	9 016				46 019	46 098
Utgift, omsättningstillgång	3 576	4 105	1 516	2 589	240			7 921	8 714
Inkomst, tomtförsäljning m.m.*	-49 882	-12 927	-1 221	-11 706	-7 188			-69 997	-69 997
Investeringsbidrag	-2 760								-2 761
Summa	-12 370	501	602	-101	-6 948	0	0	-16 057	-17 946
<i>Sörby 2</i>									
Utgift, anläggningstillgång	95	30	1	-1	1 720	29 180	1 269	32 265	34 061
Utgift, omsättningstillgång	241			0	863			1 104	973
Inkomst, tomtförsäljning m.m.				0		-1 490	-14 900	-14 856	-44 262
Summa	336	30	1	-1	2 583	27 690	-13 631	18 513	-9 228
<i>Gladan</i>									
Utgift, anläggningstillgång	174	418		418				592	492
Utgift, omsättningstillgång	14 763			0				14 728	16 788
Inkomst, tomtförsäljning m.m.	-19 016			0				-19 016	-20 850
Summa	-4 079	418	0	418	0	0	0	-3 696	-3 570

Exploateringsområde	Utfall <-2022	Budget 2023	Utfall 2023	Över- förs	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Total prognos t.o.m. 2026	Exploa- terings- kalkyl
<i>Ekeby</i>									
Utgift, anläggningstillgång	473	3 173	272	2 901				3 646	3 645
Utgift, omsättningstillgång	3 712	5 060	645	4 415				8 772	7 603
Inkomst, tomtförsäljning m.m.	0	-11 500		-11 500				-11 500	-11 500
Summa	4 185	-3 267	917	-4 184	0	0	0	918	-252
<i>Ålvesta</i>									
Utgift, anläggningstillgång	6 477	992	109	883				7 469	7 066
Utgift, omsättningstillgång	4 533	352		352				4 885	4 467
Inkomst, tomtförsäljning m.m.	-297	-16 055	-2 405	-13 650				-16 352	-16 300
Summa	10 713	-14 711	-2 296	-12 415	0	0	0	-3 998	-4 767
<i>Idrottsparken</i>									
Utgift, anläggningstillgång	90	2 761	2 688	73	256			3 107	3 019
Utgift, omsättningstillgång	796	0	674	0				1 470	855
Inkomst, tomtförsäljning m.m.	-1 080	-9 720		-9 720				-9 720	-10 800
Summa	-194	-6 959	3 362	-9 647	256	0	0	-5 143	-6 926
<i>Kvarntorp gata</i>									
Utgift, anläggningstillgång	26	2 905	119	2 786				2 931	2 931
Utgift, omsättningstillgång	574	578	50	528				1 152	1 152
Inkomst, tomtförsäljning m.m.	-1 412	-1 740	-87	-1 653	-1 047			-4 199	-4 122
Summa	-812	1 743	82	1 661	-1 047	0	0	-116	-39
Summa totalt exploatering	-6 888	-20 062	1 735	-21 060	-7 011	25 835	-15 486	-17 536	-56 679

Kommentarer till exploateringsverksamheten

Loviselund och Rytartorpet

Här återstår endast lite beläggningsarbete.

Norra Mos företagspark

Toppning återstår.

Äpplet

Leverans av en friggebod samt beläggningsarbete återstår.

Sörby 1

Beläggningsarbete i form av toppning av lokalgator samt fullföljdsåtgärd (tomt rör) återstår. Nämnden har köpt tillbaka två tomter under 2023. Tilläggsarbetet med pumpstationen Tryckaren är klart.

Gladan

Återställning av Parkgatan återstår och sker när kvarteret är färdigbyggt.

Ekeby

Projektering och upphandling utfördes 2023. All utförandentreprenad återstår.

Älvesta

Lekplatsen färdigställdes 2023. Det som återstår är fullföljdsåtgärd (tomt rör) samt beläggningsarbete i form av toppning. Bortforsling av massor återstår också men blir aktuellt först vid försäljning av tomterna.

Idrottsparken

Arbete med VA-ledningar och dagvatten har utförts 2023. Kostnader på totalt 1,5 mkr återstår för beläggningsarbete för gata och gång- och cykelväg samt plantering av grönytor. Det gör att kalkylen kommer att överskridas betydligt. De ökade kostnaderna beror framför allt på masshantering (att betala för att bli av med rena massor), sanering av tomtmark samt kraftigt ökat entreprenadindex sedan kalkylen gjordes.

Kvarnorp gata

Uppdragshandling och rambeskrivning utfördes 2023. Totalentreprenadsavtal är tecknat och sanering samt anläggning sker under januari-maj 2024.

Måluppfyllelse

Strategiskt område	Uppföljningsmått	Måluppfyllelse 2023	Trend
Demokrati och dialog	Antal genomförda medborgardialoger	2	➔
Service och tillgänglighet	Handläggningstiden för inkomna synpunkter, förslag och klagomål i den yttre offentliga miljön uppgår till 48 timmar	56%	➔
Service och tillgänglighet	Kundnöjdheten i grundskolan gällande måltidsverksamheten	Resultat saknas	➔
Kvalitet i kärnverksamhet	Antal kvadratmeter gatumark som underhållits under året i förhållande till kommunens totala gatumark	4%	➔
Kvalitet i kärnverksamhet	Energieffektivisering för kommunens verksamheter och lokaler, där befintliga mätare finns tillgängliga	5%	➔
Kvalitet i kärnverksamhet	Minskad mängd koldioxid från energiförbrukning i fastigheter och verksamheter	-8%	➔
Kvalitet i kärnverksamhet	Planberedskap för nya bostäder, antal per tusen invånare	29	➔
Antal uppföljningsmått för samhällsbyggnadsnämnden exkl. verken: 7			

Kommentarer till måluppfyllelsen

Antal genomförda medborgardialoger

Målet är inte uppfyllt. Två medborgardialoger genomfördes under året: Dialog om laddplatser där ett 20-tal förslag lämnades in och dialog om namnsättning i Gröna Sörby där cirka 110 förslag lämnades in. Ytterligare en dialog, om utveckling av kommunens externa kartstöd, var planerad men genomfördes först i början av januari 2024. Nämnden har haft ett liknande resultat över tid. 2022 genomfördes tre dialoger och 2021 två dialoger.

Handläggningstiden för inkomna synpunkter, förslag och klagomål i den yttre offentliga miljön uppgår till 48 timmar

Målet är inte uppfyllt. 56 procent av de inkomna ärendena under året har handlagts inom 48 timmar. Uppföljningsmålet är nytt för 2023 och det finns därför inga tidigare resultat att jämföra med.

Kundnöjdheten i grundskolan gällande måltidsverksamheten

Målet räknas som icke uppfyllt då resultat saknas. Resultatet för 2022 baserades på en egen undersökning som måltidsverksamheten genomförde. 2021 och tidigare baserades uppföljningsmålet på resultatet av frågor i en enkät som förvaltning för livslångt lärande årligen skickar ut. 2023 gjorde måltidsverksamheten ingen egen undersökning. Eftersom underlag saknas blir måluppfyllelsen röd.

Andel kvadratmeter gatumark som underhållits under året i förhållande till kommunens totala gatumark

Målet är delvis uppfyllt. Planerat underhåll för 2023 var 4 procent av det totala vägnätet och underhållet har genomförts som planerat. En stor del av investeringsmedlen har gått till toppning av Stenevägen. Uppföljningsmålet är nytt för 2023 och det finns därför inga tidigare resultat att jämföra med.

Energieffektiviseringen ökar i kommunens fastigheter och verksamheter, där befintliga mätare finns tillgängliga

Målet är delvis uppfyllt. Med hänsyn tagen till skillnaderna i temperatur mellan 2022 och 2023 (normalårskorrigerat) har energieffektiviseringen ökat med 4,7 procent. Det beror på att 2023 var betydligt kallare än 2022. I absoluta tal har effektiviseringen ökat med 3,2 procent. Under året har nämnden arbetat med injustering av värme-system, minskad eluppvärmning genom borttagande av element, justerad uppvärmning på Solbacka, täckning av utomhusbassängerna vid Djupadalsbadet och utbyte av belysning till LED. Nämnden har även gjort en tätare intern uppföljning av förbrukningen. Resultat saknas för 2022. 2021 ökade energieffektiviseringen med 11 procent.

Minskad mängd koldioxid från energiförbrukning i fastigheter och verksamheter

Målet är uppfyllt. Men hänsyn tagen till skillnaderna i temperatur mellan 2022 och 2023 (normalårskorrigerat) har förbrukningen och utsläppen minskat med 8 procent. Det beror på att 2023 var betydligt kallare än 2022. Mängden koldioxid har minskat med 2 procent i absoluta tal. De aktiviteter som genomförts under året för ökad måluppfyllelse beskrivs under uppföljningsmålet om energieffektivisering. 2022 minskade koldioxidutsläppen med 7,7 procent. Resultat saknas för 2021.

Planberedskap för nya bostäder, antal per tusen invånare

Målet är uppfyllt. Kommunen har en god planberedskap på totalt 655 bostäder och klarar gränsen för grön måluppfyllelse med marginal. Fördelningen av planberedskapen är 210 småhus eller radhus och 445 lägenheter i flerbostadshus. Exempel på två detaljplaner som antagits under året är kvarteret Ejdern i centrala Kumla och Gröna Sörby etapp två. Tidigare års måluppfyllelse har också varit grön.

Program för ekologisk och social hållbarhet

Social hållbarhet

En del i den sociala hållbarheten handlar om att skapa förutsättningar för trygga och inkluderande omgivningar, exempelvis kommunala fastigheter och bostadsområden.

Inom planläggningen handlar den sociala hållbarheten bland annat om att möjliggöra blandade bostadsområden som inte leder till segregation samt gestaltning med hänsyn till grönstruktur och fritidsmöjligheter. Ett exempel är Gröna Sörby etapp två vars detaljplan färdigställdes och vann laga kraft i år. Detaljplanen möjliggör bostäder i blandad bebyggelse, både flerbostadshus och småhus, samt ett aktivitetsfält som ska vara en tillgång för alla invånare i Kumla och erbjuda upplevelser och motionsmöjligheter året om. I detaljplanen framgår det att ”området ska ha en blandning av olika hus typer och boendeformer som ger en intressant och omväxlande utformning och är en förutsättning för en socioekonomisk blandning”. Gröna Sörby ska knyta an till Kumlas trädgårdsstadskaraktär och området ska präglas av mycket grönskan.

Under året har planeringen fortsatt avseende nybyggnation av Malmens skola. Inom ramen för den planeringen har nämnden beaktat aspekter som ger goda uppväxtvillkor för att skapa socialt hållbara miljöer som upplevs trivsamma, trygga, jämlika och inkluderande.

Ekologisk hållbarhet

Under våren täcktes utomhusbassängerna vid Djupadalbadet. Täckningen ger besparingar och effekter i form av minskad vattenförbrukning och kemikalieanvändning, lägre uppvärmningskostnader och minskade koldioxidutsläpp.

Nämnden har påbörjat utbyte av styrsystem för kommunens fastigheter och först ut var stadshuset som testprojekt under 2023. Utbytet innebär löpande styrning och driftoptimering av kommunens fastigheter samt möjlighet att leva upp till kommande lagkrav på energibesparingar.

Före sommaren anslöt sig kommunen till Sunda Hus som är ett verktyg för att välja miljövänliga produkter i fastigheter och följa upp spårbara inbyggda material i byggnader.

Utbyte av äldre belysning till LED-belysning pågår som planerat. Utbytet syftar till minskad energi-användning och vid byte till LED-armaturer minskar elanvändningen med cirka 50 procent samtidigt som underhållsintervallerna förlängs.

Andra insatser nämnden arbetat med är injustering av värmesystem, minskad eluppvärmning genom borttagande av element och justerad uppvärmning på Solbacka. Under året har också en tätare uppföljning av förbrukningen genomförts.

Ett projekt har påbörjats inom måltidsverksamhet och fastighet som syftar till att synliggöra förbrukning och effekter i köken i realtid. Insatsen ska på sikt bidra till optimerad energianvändning i alla storkök i kommunen.

Nämnden har deltagit i en nationell mätning av matsvinn och konsumtion, och initierat aktiviteter i syfte att minska matsvinnet.

Väsentliga personalförhållanden

Flera verksamheter har gjort insatser kopplade till SKR:s strategi Använd kompetens rätt, exempelvis översyn av organisation och kompetenser för att förtydliga processer och roller. Nämnden har även påbörjat en utvärdering av tidigare organisationsförändringar.

Under året har alla medarbetare inom den tekniska verksamheten lyssnat på en halvdagsföreläsning med titeln "Konsten att skapa vinnande team och attityder". Miljö- och byggverksamheten har genomfört aktiviteter för att stärka medarbetarnas förmåga att kommunicera på ett medvetet och tydligt sätt. Insatserna är kopplade till strategin Stöd medarbetares utveckling.

Inom strategin Utnyttja tekniken smart har verksamheterna genomfört flera insatser. Miljö- och byggverksamheten har arbetat för att förenkla, förtydliga och automatisera handläggningen i deras nya verksamhetssystem. Utbyte av styrsystem för kommunens fastigheter har påbörjats och ett system för långsiktig underhållsplanering har köpts in och sjösatts. Arbetet med digitala detaljplaner fortsätter. Insatserna bidrar till att öka Kumlas attraktivitet som arbetsgivare.

Samarbetet med Hallsbergs kommun har fördjupats kring olika administrativa arbetsuppgifter. Det har bland annat gjort det möjligt att erbjuda tjänster som annars inte hade varit möjligt. Kommunfastigheter har samarbetat med Region Örebro län och Futurum. Samarbetet minskar sårbarheten och ger möjlighet till samnyttjande av specifika nyckelkompetenser. Insatserna är kopplade till strategierna Öka heltidsarbetet och Sök nya samarbeten.

Framtida utmaningar som nämnden arbetar vidare med 2024 är sjuktal och personalomsättning, där det bland annat ska göra insatser inom strategiområdena Stärk ledarskapet och Stöd medbetarnas utveckling.

Förväntad utveckling

Nämnden behöver öka sin beredskap och kunskap om hur klimatförändringar kan drabba kommunen. En del i detta är investeringar i klimatanpassningsåtgärder.

Från och med 2024 gäller nya krav utifrån EU-direktiv för energibesparing, och det krävs styrning av kommunens fastigheter för att leva upp till kraven.

Ökade priser på byggmaterial, ränteläget och nedgång i konjunkturen har påverkat byggtakten. Det har visat sig i färre bygglovsärenden under året, både för flerbostadshus och enbostadshus.

En angelägen fråga är att säkerställa fortsatt tillgång till mark samt god planberedskap. En stor del av kommunens mark är inom en överskådlig framtid planlagd och reserverad för olika projekt. Det är viktigt att kommunen även framöver både äger egen mark och hittar strategier för samarbete med privata markägare för framtida byggnationer och etableringar.

Kommunen har en underhållsskuld när det gäller fastigheter, gator och vägar. Både underhållstakten och investeringarna behöver öka kommande år. Kopplat till detta behöver kommunen göra en prioritering mellan de olika fastigheterna vilket är utmanande i och med att underhållsskulden är stor hos flertalet fastigheter. Underhållet hänger också ihop med det långsiktiga lokalbehovet för kommunens verksamheter, så att investeringar sker på rätt plats och i rätt tid för att gynna kommunens långsiktiga utveckling.

Samhällsbyggnadsnämnd

Affärsdrivande verk

VA-verket hade budgeterat för ett underskott på 1,5 mkr men underskottet blev 3,3 mkr. Avfallsverket redovisade ett underskott på 0,5 mkr jämfört med budgeterat nollresultat. För båda verken var orsaken främst lägre intäkter än budgeterat. Projekt som blev klara var bland annat renshantering och sedimenteringsbassänger som ska minska utsläpp av syreförbrukande ämnen. Verksamheterna uppfyllde delvis målen för ett av sina två uppföljningsmätt.

Ansvarsområden

Kommunens affärsdrivande verksamheter, vatten- och avloppsverket samt avfallsverket, hör till samhällsbyggnadsnämnden, men de affärsdrivande verkens resultat redovisas separat eftersom de är helt finansierade av taxor, avgifter och andra intäkter.

Översikt över verksamhetens utveckling

Volymmätt

Volymmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023
Antal årsarbetare	30,00	30,00	31,00	31,00	31,00
- därav VA-verk	18,00	18,00	19,00	19,00	19,00
- därav avfallsverk	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00
Producerad vattenmängd km ³	3 102	2 971	3 043	2 805	2 919
Antal VA-abonnemang, räkningar/månad	4 670	4 677	4 751	4 700	4 769
Antal avfallsabonnemang, räkningar/månad	5 067	4 769	4 795	4 700	4 912
Antal abonnemang komposteringsprojekt	4 647	5 290	5 329	5 000	5 403
Antal hämtade sopkärl, tusental	210	210	214	210	209

Gällande avfallsabonnemang har flertalet bostadsrättsföreningar och mindre hyresvärdar börjat sortera ut sitt matavfall vilket märks i att antalet abonnemang med kompost har ökat mer än antalet avfallsabonnemang.

Händelser av väsentlig betydelse

Under året har större delen av avfallsverkets arbete gått till att planera och förbereda för den stora förändringen då kommunen tar över ansvaret för återvinningsstationer och fastighetsnära insamling (FNI).

Övertagandet av återvinningsstationerna ligger först i tiden och sker från och med 2024. Avfallsverket har upphandlat omlastningsmottagning för förpackningsmaterial och tömning av återvinningsstationer. Driften av återvinningsstationerna ska kommunen sköta i egen regi.

En avfallsplanerare ska rekryterats för att bevaka utvecklingen inom avfallsområdet och ta fram strategier för hur kommunen ska möta framtida behov.

En plockanalys har genomförts av restavfall och matavfall. Analysen ger kommunen en bättre bild av vad som finns i soppåsarna, om det finns förpackningar som borde sorteras ut, med mera.

Under 2023 har avfallsverksamheten genomfört ett pilotprojekt med sensormätning i kärl för restavfall vid utvalda kommunala verksamheter.

Ett omfattande arbete har varit anpassningar av reningsverket så att kommunen nu klarar utsläppskraven för fosfor och BOD (biochemical oxygen demand). Skivfilter på reningsverket har åtgärdats och driftsatts vilket ökar reningsgraden. Reningsgraden har förbättrats ytterligare genom att fällningskemikalier har bytts ut vilket dessutom optimerar och ger lägre kemikalieförbrukning. Fyra sedimenteringsbassänger har renoverats, vilket ger en säkrare drift.

På vattenverket har grundvattenbrunnar spolats och rengjorts för att säkerställa kapacitet och drift.

I augusti ledde flera kraftiga skyfall till översvämningar och störningar i VA-systemet. Verksamheten har tagit fram åtgärdsprogram och kommunen har planerat och börjat arbeta med åtgärder för att minska risken för framtida översvämningar.

Enheten började ta fram en teknisk handbok och en checklista kopplade till detaljplaner, för att åstadkomma mer effektiva och kvalitetssäkra arbetsmetoder.

Ett förslag till vattentjänstplan har tagits fram och lämnats till nämnden för beslut om samråd. Vattentjänstplanen syftar till att beskriva kommunens långsiktiga planering för behov och utbyggnad av allmänna vattentjänster.

I övrigt fortsätter kommunen att delta aktivt i arbetet med dricksvattenprojektet Vätternvatten.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Driftredovisning, vatten- och avloppsverket

Driftresultat (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Personalkostnader	10 476	9 728	11 351	10 753	598
Lokal- och fastighetskostnader	9 101	11 762	13 100	12 969	131
Kapitalkostnader	7 843	7 187	8 375	8 853	-478
Övriga kostnader	23 167	28 885	26 301	27 126	-825
Intäkter	-54 066	-55 598	-57 667	-56 365	-1 302
Årets resultat - regleringspost	3 479	-1 964	-1 460	-3 336	1 876
Verksamhetens nettokostnad	0	0	0	0	0
Ackumulerat resultat	1 669	-295	-1 755	-3 631	-1 876

VA-verket redovisade 2023 ett underskott på 3,3 mkr mot ett budgeterat underskott på 1,5 mkr. Avvikelsen var således 1,8 mkr. Anledningen till att enheten hade budgeterat ett underskott var att taxan enbart räknades upp med index. Enheten har under året infört ett nytt arbetssätt för taxeberäkningar som ska leda till en mer korrekt taxa från början.

Intäkterna blev 1,3 mkr lägre än budgeterat. VA-verket säljer även vatten till Hallsbergs kommun och inför och under året har diskussioner pågått om avtalets upplägg och pris.

Verksamheten hade planerat att komma igång med tjänsterna vattenkiosk och försäljning av värme. Vattenkiosken kom igång men genererade inte de förväntade intäkterna. Försäljning av värme har inte kommit igång av flera anledningar. Även taxeintäkterna var lägre än budgeterat och enheten ska analysera vad det beror på. VA-verket har fått statligt elstöd på 1,6 mkr som inte var budgeterat.

Personalkostnaderna gav ett budgetöverskott på 0,6 mkr beroende på vakanser som inte blivit tillsatta. Verksamheten har även haft oförutsedda kostnader som påverkat resultatet negativt. En av dem var en självrisk på 0,8 mkr för ett gammalt försäkringsärende och en annan var en oförutsedd skattekostnad på 0,6 mkr på grund av att EU-domstolen upphävt den tidigare skattebefrielse på biogas för egen användning som funnits, vilket gjorde att VA-verket fick betala skatt för denna del.

Driftredovisning, avfallsverket

Driftresultat (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Personalkostnader	7 057	6 968	7 387	7 588	-201
Lokal- och fastighetskostnader	2 075	2 142	3 448	2 315	1 133
Kapitalkostnader	733	664	958	637	321
Övriga kostnader	16 255	13 209	13 272	14 029	-757
Intäkter	-24 382	-20 443	-25 065	-24 072	-993
Årets resultat - regleringspost	-1 738	-2 540	0	-496	496
Summa nettokostnad	0	0	0	0	0
Ackumulerat resultat	-5 397	-7 937	-7 937	-496	-496

Resultatet 2023 för avfallsverket blev ett underskott på 0,5 mkr mot ett budgeterat nollresultat.

Intäkterna för material som enheten säljer minskade från föregående år och påverkade resultatet med 0,3 mkr. Även taxeintäkterna var lägre än budgeterat, bland annat för att slamtömningen inte utförts i den utsträckning som avtalats med kommunens leverantör. Även intäkterna för affärsavfall och tippavgifter på återvinningscentralen var något lägre än budgeterat. Avfallsverket har fått ett statligt elstöd på 0,4 mkr som inte var budgeterat.

På kostnadssidan var de största negativa avvikelserna kopplade till förbrukningsmaterial, containerhyra, tippavgifter och personalkostnad. Inom förbrukningsmaterial var en av de större kostnaderna inköp av soptunnor, som har ökat mer i pris än budgeterat på grund av ett nytt avtal. På grund av en felleverans från leverantör av beställda containrar har enheten behövt hyra in containrar i väntan på en ny leverans. Tippavgifterna blev högre än budgeterat på grund av en högre procentuell ökning hos Fortum än budgeterat.

Investeringsredovisning, vatten- och avloppsverket

Investeringar (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Reningsverk, ombyggnad			2 424	1 532	892
Råvattenintag			8 715	362	8 353
Renshantering			2 856	1 173	1 683
Kemikaliehantering			9 000	861	8 139
Gasanläggning			8 300	3 307	4 993
Driftlaboratorium			931	7	924
Sedimenteringsbassänger			1 250	1 062	188
Servrar Ödrift			360	140	220
Vattenverk inklusive vattentorn			8 000	0	8 000
Ledningar, VA-renovering			5 000	4 688	312
VA Exploatering*			9 819	3 504	6 315
Summa nettoinvestering	37 971	14 745	56 655	16 636	40 019

*Specifikation för exploateringsområden VA finns på sidan 38-39.

Ombyggnad reningsverk

Ombyggnationen av reningsverket har pågått i många år och enheten jobbar för att den ska bli helt klar 2026. Under 2023 har verksamheten tillsammans med en konsult arbetat för att ta fram en plan för vilka åtgärder som behöver genomföras och när de ska ske.

Under 2023 genomfördes flertalet ombyggnationer i verket för att säkra upp funktionen. Skivfilter togs i drift och bassänger anpassades för bättre funktion. Utredningar med hjälp av konsult har genomförts för att tillföra ett kväverningssteg till verket samt underlag för upphandling av entreprenör har tagits fram. Under 2024 fortsätter projekteringen av nya reningssteg.

Råvattenintag

Arbetet med råvattenintaget pågår och väntas bli klart i juni 2024. Enheten har klart för sig vilka åtgärder som behöver genomföras och avtal med entreprenör finns.

Renshantering

Reningsverkets befintliga anläggning behövs förnyas. Projektet blev klart 2023 och blev något billigare än budgeterat på grund av en mer fördelaktig upphandling än vad enheten räknat med.

Kemikaliehantering

VA-verket har begränsat projektet för kemikaliehantering till åtgärder kopplade till tank för fällningskemikalie. Åtgärderna är både kopplade till miljöaspekter och arbetsmiljön för personalen. Gällande kemikaliehanteringen har projektet genomförts så kostnadseffektivt som möjligt, och kommer därför inte att använda hela det beviljade budgetanslaget.

Gasanläggning

Projektet pågår och slutförs 2024. Projektet behöver färdigställas för att arbetet med kväverningsdelen i reningsverket ska kunna fortsätta.

Driftlaboratorium

Projektet syftar till att säkerställa att driftlaboratoriet uppfyller kraven på verksamhetens säkerhet och arbetsmiljö. Projektet pausades 2023 på grund av en utredning av vilken kväverningsprocess som ska användas på reningsverket. I slutet av 2023 blev detta klart och i och med det finns kunskapen om hur laboratoriet ska utformas och projekt kan genomföras.

Sedimenteringsbassänger

Projektet blev klart 2023 och blev något billigare än budgeterat. Genom detta projekt har utsläppen av biokemiskt syreförbrukande material (BOD) och fosfor minskat.

Servrar ödrift

Detta projekt är klart.

Vattentorn Kumla

Statusbedömningar av vattentornet i Kumla har visat på en rad brister, och en upphandling har gjorts för att tilldela arbetet med vattentornet i Kumla till entreprenör. Denna process har tagit längre tid än beräknat och därför har arbetet inte kommit igång.

Ledningar

Under 2023 har enheten använt det årliga investeringsanslaget för ledningar till att renovera 510 meter ledning på Södergatan, samt till så kallad relining av 950 meter avloppsledning i Hällabrottet.

Investeringsredovisning, avfallsverket

Investeringar (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Återvinningscentral 2 fack med containers			230	150	80
Containers matavfall			600	408	192
Fordon, städning återvinningsstationerna			0	408	-408
Summa nettoinvestering	0	2 417	830	966	-136

ÅVC, containrar med två fack

Inköpet är genomfört och projektet färdigställt 2023 till lägre kostnad än budgeterat.

Containrar för matavfall

Projektet är inte klart då leverantören gick i konkurs.

Fordon, städning återvinningsstation

Detta inköp är egentligen en investering som hör till 2024. Ansvaret för återvinningsstationerna övergick dock till kommunen den 1 januari 2024 och eftersom bilen behövdes från början blev verket tvungen att göra inköpet i slutet av 2023.

Exploatering VA

Exploateringsområde VA	Utfall <-2022	Budget 2023	Utfall 2023	Över-förs 2024	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Total prognos t.o.m. 2026	Exploaterings-kalkyl
<i>Norra Mos företagspark VA</i>									
Utgift, anläggningstillgång	6 026	0		0				6 026	4 579
Anslutningsavgift	-1 930	0		0	-430	-430	-430	-3 220	-5 375
Summa	4 096	0	0	0	-430	-430	-430	2 806	-796
<i>Sörby 1 VA</i>									
Utgift, anläggningstillgång	19 770	1 368	1 106	262				-18 374	21 138
Anslutningsavgift	-11 541	0		0	-1 340			-11 500	-12 600
Summa	8 229	1 368	1 106	262	-1 340	0	0	-29 874	8 538
<i>Sörby 2 VA</i>									
Utgift, anläggningstillgång				228	450	6 780	17	7 475	7 277
Anslutningsavgift				0			-2 665	-2 665	-6 530
Summa	0	0	0	228	450	6 780	-2 648	4 810	747
<i>Äpplet VA</i>									
Utgift, anläggningstillgång	191			0				191	370
Anslutningsavgift	-1 026			0				-1 026	-720
Summa	-835	0	0	0	0	0	0	-835	-350
<i>Ekeby VA</i>									
Utgift, anläggningstillgång	163	5 762	368	5 394				5 925	5 907
Anslutningsavgift	-140	-2 400		-2 400				-2 540	-2 400
Summa	23	3 362	368	2 994	0	0	0	3 385	3 507
<i>Ålvesta VA</i>									
Utgift, anläggningstillgång	6 144		51					6 195	5 179
Anslutningsavgift		-4 440	-779	-3 661				-4 440	-4 440
Summa	6 144	-4 440	-728	-3 661	0	0	0	1 755	739
<i>Kvarntorp VA</i>									
Utgift, anläggningstillgång		936	54	882				936	936
Anslutningsavgift		-600		-600	-300			-900	-900
Summa	0	336	54	282	-300	0	0	36	36
<i>Idrottsparken VA</i>									
Utgift, anläggningstillgång		1 525	1 925	0				1 925	1 525
Anslutningsavgift		-300		-300	-300	-600		-1 200	-1 200
Summa	0	1 225	1 925	-399	-300	-600	0	725	325
Summa totalt VA exploatering	17 672	1 851	2 725	-822	-1 920	5 750	-3 078	-17 192	12 746

Kommentarer till exploateringsverksamheten VA

Ekeby

Utbyggnad av småhusområde inklusive pumpstation.
Tryckspillsledning dras runt kyrkan på grund av
problematik i befintlig spilledning i Rävabacken.
Entreprenad upphandlad januari 2024.

Gröna Sörby 2

Exploateringsområde med blandad bebyggelse.
Arbete med underlag för upphandling samt upp-
handling under 2024, förväntad utförande av
entreprenad 2025.

Kvarntorp

Anläggning av VA-ledningar i ny väg inom befintlig
detaljplan. Utförande av entreprenad är påbörjad och
beräknas vara klar under 2024.

Måluppfyllelse

Strategiskt område	Uppföljningsmått	Måluppfyllelse 2023	Trend
Service och tillgänglighet	Mängden restavfall som skickats till förbränning	-3%	→
Kvalitet i kärnverksamhet	Kvaliteten på kommunalt dricksvatten	1 anmärkning	↘

Antal uppföljningsmått för samhällsbyggnadsnämndens tekniska verk: 2

Kommentarer till måluppfyllelsen

Mängden restavfall som skickats till förbränning minskar med 3 procent

Måluppfyllelsen för 2023 är röd. Mängden restavfall som skickats till förbränning har minskat med 3 procent i jämförelse med förra året. Det har inte genomförts några konkreta aktiviteter under året för att minska mängden restavfall. Uppföljningsmålet är nytt för 2023 och det finns därför inte tidigare resultat att gå tillbaka och jämföra med.

Kvaliteten på kommunalt dricksvatten

Målet är delvis uppfyllt. Under året har det skett en anmärkning på utgående dricksvatten. Vattnet har varit tjänligt och det har inte funnits någon risk för konsumenterna. Anledningen till anmärkningen var att vattnet haft hög turbiditet, som är ett mått på hur grumligt vattnet är.

De senaste åren har dricksvattnet inte fått några anmärkningar och målet har därför uppfyllts. Under året har nämnden färdigställt en ny kloranläggning som ska säkerställa desinficering på ett bättre sätt än tidigare. Grundvattenbrunnar har också rengjorts för fullgod funktion.

Program för ekologisk och social hållbarhet

Avfallsenheten

Under våren gjorde nämnden en plockanalys av avfall för att få en bild av vad som slängs i hushållens soppåsar. Analysen är kopplad till sortering av avfall och har sammanställts i en resultatrapport som visar att det finns stor potential för högre utsortering av material med en positiv inverkan för såväl miljön som ekonomin i kommunen. Rapporten kommer analyseras 2024.

VA-enheten

VA-enheten har gjort flera anpassningar på reningsverket för att öka reningsgraden och minska kemikalieanvändningen.

Väsentliga personalförhållanden

Under året har alla medarbetare inom den tekniska verksamheten lyssnat på en halvdagsföreläsning med titeln "Konsten att skapa vinnande team och attityder".

Förväntad utveckling

Förändringarna inom avfallsområdet avseende fastighetsnära insamling kommer att påverka hela kommunens avfallssystem. Det väntas bidra till ökad utsortering av förpackningar men ställer samtidigt nya krav på kommunens avfallshantering.

Kommunen har en underhållsskuld för VA-ledningsnätet. Det är därför mycket viktigt att öka underhållstakten och investeringarna under kommande år.

De gällande avloppsdirektiven håller på att ses över på EU-nivå och ett reviderat direktiv kan innebära nya krav på rening utifrån andra parametrar än idag.

Taxor för både VA och avfall behöver kommande år täcka både generella kostnadsökningar och ökade kapitalkostnader till följd av flertalet större nödvändiga investeringar i verksamheterna. Nämnden kommer med stor sannolikhet att behöva föreslå taxeökningar som är större än indexuppräknings.

Myndighetsnämnd

Myndighetsnämnden redovisade ett litet överskott på 61 tkr mot budget för 2023, beroende på lägre övriga kostnader. Nämndens arbete har varit koncentrerat kring byggnationerna i Gröna Sörby, och miljöenheten har planerat för förändringarna i och med Livsmedelsverkets nya riskklassning av livsmedelsverksamheter. Nämnden uppfyllde målen för tre av sina fem uppföljningsmått.

Ordförande: Thomas Vuolo

Förvaltningschef: Caroline Olofsson (januari-mars), Thomas Åkesson (tf april-juli), Anna Windal (augusti-december)

Ansvarsområden

Myndighetsnämnden ansvarar för tillstånd och tillsyn som rör den bebyggda miljön, bland annat bygglov, förhandsbesked, miljö- och hälsoskydd och livsmedel. Nämnden har också ansvar för lokala trafikföreskrifter, parkeringstillstånd för rörelsehindrade, flytt av fordon samt bostadsanpassningsbidrag.

Översikt över verksamhetens utveckling

Volymmått

Volymmått	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023
Antal tillsynsbesök, enligt livsmedelslagen	117	116	168	121	146
Antal tillsynsbesök, enligt miljöbalken	158	126	76	107	60
Antal inkomna bygglovsansökningar	205	346	210	200	102
Antal beslut om bostadsanpassning	69	62	54	130	71
Antal trafikärenden	132	108	153	134	253

När det gäller tillsynsbesök enligt livsmedelslagen genomfördes alla planerade livsmedelskontroller samt ytterligare sex besök utöver dessa.

Även inom tillsynsbesök enligt miljöbalken genomfördes alla 35 planerade besök inom miljöskydd, samt ytterligare ett besök. Därtill har miljöenheten gjort 24 besök inom hälsoskyddstillsynen.

Antalet bygglovsansökningar för både enbostadshus och flerbostadshus minskade 2023.

Antalet besök angående bostadsanpassning minskade då ansökningarna var färre än budgeterat.

Antalet trafikärenden var fler 2023 än tidigare år. Det beror på nya rutiner för ärendehantering och diarieföring av dispenser.

Händelser av väsentlig betydelse

Ökade priser på byggmaterial, ränteläget och nedgång i konjunkturen har påverkat byggtakten i samhället. Under 2023 minskade antalet ansökningar om bygglov för både enbostadshus och flerbostadshus. Trots det har nämnden fått in ett antal större ärenden, bland annat Norrgårdens förskola, vårdcentral och folktandvård på Kungsvägen, nytt ridhus, rivning och nybyggnad av flerbostadshus på kvarteret Ejdern centralt i Kumla och rivning av Solbacka vård- och omsorgsboende.

Mycket av årets arbete har varit kopplat till byggnationerna i Gröna Sörby allt eftersom området börjat färdigställas. Nämnden har hanterat ett åttiotals bygglovsärenden i området och i slutet av processen har arbetet bland annat handlat om att göra platsbesök och bevilja slutbesked. Under året har cirka 20 slutbesked lämnats och totalt finns 55 slutbesked/interimistiska slutbesked i Gröna Sörby.

Nämnden har genomfört en sanering som rör ett tillsynsärende om nedskräpning som pågått en längre tid. Nämnden har tagit hjälp av Kronofogdemyndigheten för att verkställa saneringen.

Miljöenheten har planerat för flera större förändringar som träder i kraft 2024 inom livsmedelsområdet. Det handlar om Livsmedelsverkets nya modell för riskklassning av livsmedelsverksamheter och efterhandsdebitering av kontrollavgifter.

Kumla deltar årligen i SKR:s undersökning Insikt. Det är en servicemätning av kommunens myndighetsutövning gentemot företag. Kumlas livsmedelsinspektörer blev topprankade i Sverige 2022, vilket presenterades under 2023.

En ny enhetschef tillträdde på miljöenheten under våren, och en ny förvaltningschef tillträdde i augusti. Miljöenheten förstärktes med en medarbetare som ska arbeta med förorenade områden.

De nya verksamhetssystemen för miljö- och byggverksamheterna är nu införda och i full drift. Det fortsatta arbetet handlar om att förenkla, förtydliga och automatisera handläggningen. Under året har automatiska påminnelser kommit igång, exempelvis meddelande till byggherre om att ett bygglov snart går ut. E-tjänster för bygglov, bygganmälan med mera har fått funktioner som gör att de kan användas av fler än privatpersoner. Rapporter till andra myndigheter har blivit helt automatiserade.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Driftredovisning

Driftresultat (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Personalkostnader	384	394	386	391	-5
Lokal- och fastighetskostnader	0	0	0	0	0
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	14	19	76	10	66
Intäkter	0	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnad	398	413	462	401	61

Myndighetsnämndens budget omfattar endast nämndens egna kostnader. Budget för förvaltningens personal och alla andra kostnader hanteras av samhällsbyggnadsnämnden. Personalkostnaderna består av arvoden till förtroendevalda.

Myndighetsnämnden redovisade ett överskott på 61 tkr för 2023. Överskottet beror på lägre övriga kostnader än budgeterat. Arvodeskostnaderna överskred däremot budget med 5 tkr vilket var mindre än tidigare år.

Måluppfyllelse

Strategiskt område	Uppföljningsmätt	Mål-uppfyllelse 2023	Trend
Demokrati och dialog	Antal överklagade ärenden med formella fel i kontakten med medborgare och kunder	2	➔
Service och tillgänglighet	Handläggningstid från komplett ärende till beslut för bygglov, nybyggnad av enbostadshus och tvåbostadshus	13 dagar	➔
Service och tillgänglighet	Handläggningstid för anmälan av anläggande av värmepumpar från komplett anmälan	6 dagar	➔
Kvalitet i kärnverksamhet	Andel genomförda planerade aktiviteter i tillsynsplan enligt miljöbalken	71%	➔
Kvalitet i kärnverksamhet	Andel genomförda aktiviteter i kontrollplan för livsmedel	100%	➔
Antal uppföljningsmätt för myndighetsnämnden: 5			

Kommentarer till måluppfyllelsen

Antal överklagade ärenden med formella fel i kontakten med medborgare och kunder

Målet är delvis uppfyllt. Två ärenden som överklagats har innehållit formella fel. De senaste åren har nämnden uppfyllt målet helt med noll ärenden 2022, ett ärende 2021 och noll ärenden 2020.

Handläggningstid från komplett ärende till beslut för bygglov, nybyggnad av enbostadshus och tvåbostadshus

Målet uppfylldes med en handläggningstid på i genomsnitt 13 dagar under året. De senaste åren har resultatet varit 3,4 veckor (2022) och 5,5 veckor (2021). Samhällsekonomin har påverkat byggtakten och antalet ansökningar om bygglov för enbostadshus och flerbostadshus har minskat vilket har påverkat handläggningstiden.

Handläggningstid för anmälan av anläggande av värmepumpar från komplett anmälan

Målet uppfylldes med en handläggningstid på i genomsnitt sex dagar under året. Uppföljningsmättet är nytt och det finns därför inga tidigare resultat att jämföra med.

Andel genomförda planerade aktiviteter i tillsynsplan enligt miljöbalken

Målet är inte uppfyllt. Tillsyn av verksamheter som betalar årsavgift har genomförts som planerat 2023. Tillsyn har bland annat genomförts vid miljöfarliga verksamheter, förskolor, bassängbad och tatuering. Vissa planerade aktiviteter har prioriterats ner på grund av personalbrist. Aktiviteter som inte kunnat genomföras är bland annat tillsyn på solarier, handlingsplan för förorenade områden och utveckling av introduktionsprogrammet för nyanställda. År 2022 genomfördes 100 procent av planerade aktiviteter och 2021 genomfördes 87 procent.

Andel genomförda aktiviteter i kontrollplan för livsmedel

Målet är uppfyllt. Alla planerade livsmedelskontroller är genomförda. Under hösten reviderades kontrollplanen för livsmedel för att prioritera arbete med ny riskklassning, nya verksamheter/ägarbyten, undersökningsprogram för dricksvatten samt riskanalys. Under hösten har alla registrerade livsmedelsverksamheter klassats om. Tidigare års måluppfyllelse har varierat mellan grön och gul. År 2022 genomförde nämnden 100 procent av planerade aktiviteter, 2021 genomfördes 80 procent och 2020 genomfördes 91 procent.

Program för ekologisk och social hållbarhet

Myndighetsnämndens arbete enligt målen i hållbarhetsprogrammen sker till stora delar genom nämndens tillsynsarbete. Arbetet utgår från nämndens tillsynsplaner och miljöenheten har bland annat genomfört ett större projekt med mätning av radon i flerbostadshus.

Miljö- och byggverksamheten har arbetat tillsammans med ett externt företag för att utveckla sin kommunikation i tal och skrift. Syftet är att ge medarbetarna verktyg och ökad förståelse för vikten av en medveten kommunikation gentemot verksamhetsutövare och invånare. Som ett första steg hölls en gemensam föreläsning med workshops om hur man kommunicerar på ett tydligt sätt i skrift. Som ett andra steg fick de medarbetare som har mest extern kontakt skicka in texter för bedömning, och fick återkoppling genom enskilda genomgångar med tips på förbättringar.

Under året har verksamheterna gjort processkartläggningar och sett över handläggsrutiner, dels för att anpassa och synka processer och rutiner med enheternas nya verksamhetssystem, dels för att säkerställa en effektiv, funktionell och rättssäker handläggning.

Förväntad utveckling

Miljö- och byggverksamheten i Kumla kommun arbetar på uppdrag av både Kumla kommun och Hallsbergs kommun. Kumla och Hallsberg är två växande kommuner och det ger fler och nya tillsyns- och kontrolltillfällen.

Läget inom samhällsekonomin påverkar nämndens verksamhet framöver, bland annat med risk för minskade intäkter. År 2023 minskade antalet ansökningar om bygglov för både enbostadshus och flerbostadshus. Det förändrade ekonomiska läget påverkar både verksamhetsutövare och medborgare som behöver se över investeringar och utgifter. Det kan bland annat försvåra möjligheten för de som nämnden utövar tillsyn över, att göra de miljöinvesteringar som nämnden kräver.

Den nya modellen för riskklassning av livsmedelsverksamheter och efterhandsdebitering av kontrollavgifter påverkar nämndens verksamhet. Andra kommuner har sett en minskning med 20–40 procent av intäkterna från livsmedelskontrollen. Kumlas bedömning är att intäkterna kommer att minska med cirka 25 procent.

Nämnden förväntas också påverkas av den nationella miljöbalksstrategin. Strategin har ett ökat fokus på avfall och transporter, vilket gör att nämnden kan behöva omprioritera och omfördela resurser. Också arbetet med förorenad mark kan ta en hel del tid i anspråk framöver.

Kultur- och fritidsnämnd

Kultur- och fritidsnämnden redovisade ett överskott på 1,3 mkr mot budget. Överskottet består främst av högre intäkter än budgeterat och oförbrukade medel för olika projekt samt för lokal- och fastighetskostnader. Under året invigdes naturlekmiljön Vildmarken i Älvesta och nämnden genomförde ett flertal aktiviteter och evenemang, bland annat Sommar i Kumla med sommarlovsaktiviteter, skrivarläger för ungdomar, Familjefesten med mera. Kultur- och fritidsnämnden uppfyllde målen för tre av sina åtta uppföljningsmått.

Ordförande: Robert Roos

Förvaltningschef: Magnus Wistrand

Antal månadsanställda: 92

Ansvarsområden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens besöksverksamhet, offentliga evenemang, idrotts- och fritidsanläggningar, föreningsservice, fritidsbank, skötsel av parker, skogar, naturvård, lekplatser samt för folkbibliotek, kulturskola (från 2024), kulturverksamhet och väntjänst. Här ingår även fritidsgårds- och rastverksamhet samt andra aktiviteter för barn och unga inom verksamheten Ung fritid. Utöver det ansvarar nämnden för kommunens badverksamhet och camping genom Djupadalsbadet, samt handläggning och tillsyn av registreringspliktiga lotterier.

Översikt över verksamhetens utveckling

Volymmått

Volymmått	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023
Antal årsarbetare	88,00	86,75	87,85	87,85	89,00
Antal besök på biblioteket	139 875	114 116	173 383	223 000	177 151
Antal utlånade media på biblioteket	147 137	133 842	156 602	150 000	153 760
Antal besök på Djupadalsbadet	151 023	114 374	170 918	225 000	157 971
Antal campingnätter	2 386	3 928	3 832	3 500	3 514
Antal besök på Ung Fritids mötesplatser	5 648	8 183	9 870	9 000	10 484

Antalet årsarbetare var något högre än prognosen, vilket beror på att fritidsbanken flyttades över till kultur- och fritidsnämnden under året. Antalet besök på biblioteket var lägre än förväntat, vilket sannolikt beror på förändrade levnadsvanor efter pandemin och att e-lån och egna prenumerationer på e- och ljudböcker ökar i samhället. Antalet utlånade media i biblioteket och antalet campingnätter har däremot följt den förväntade utvecklingen. Antalet besökare på Djupadalsbadet var dock betydligt lägre än förväntat, troligen på grund av det dåliga sommarvädret i kombination med hög inflation där hushållen kan ha behövt prioritera bort badaktiviteter för att få ihop hushållsekonomin. Om trenden håller i sig får det fortsatt negativa konsekvenser för kultur- och fritidsnämndens ekonomi.

Antalet besökare på Ung fritids mötesplatser var högre än prognosen, troligen tack vare de satsningar verksamheten gjort på att nå en bredare målgrupp genom aktiviteter och utformning av den fysiska miljön. Verksamheten börjar nå sin maxkapacitet med hänsyn till lokalerna, vilket gör det än mer angeläget att skapa ytterligare en mötesplats för att möta behovet och efterfrågan hos målgruppen.

Händelser av väsentlig betydelse

Sommarhalvåret är kultur- och fritidsnämndens högsäsong och 2023 genomfördes bland annat satsningen Sommar i Kumla med gratis sommarlovsaktiviteter för kommunens invånare och besökare. Ett skrivarläger för ungdomar arrangerades i samverkan med Region Örebro län, Kumla bibliotek och Ung fritid. Skrivarläget fick ett stort intresse och gensvar från målgruppen där ungdomar från flera av länets kommuner deltog.

Allas-lika-värde-veckan arrangerades på Kvarngården i augusti med bland annat föreläsning, film, musik och konstutställning på temat. Evenemanget genomfördes i samverkan mellan kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, Spice Sisters och Kumla Bostäder AB. Säsongen avslutades storslaget med Familjefesten, körkonsert i Gustaf Mattsons brott och 10-årsjubileum i Sjöparkens växthus. Alla insatser bidrar i förlängningen till en attraktiv kommun att besöka och bosätta sig i.

Naturlekmiljön Vildmarken i Älvesta invigdes och namngavs i början av hösten. Projektet, som kallas "Den barnkonventionella lekplatsen" med syftning på Barnkonventionen, har pågått i två år tillsammans med barnen på Tallängsskolan och Konstfrämjandet. Det är en viktig satsning inom området social hållbarhet. Genom att involvera barn i skapandet av lekplatsen får de förutsättningar att växa och utvecklas både som demokratiska medborgare och individer, samtidigt som slutresultatet blir en lekmiljö som är mer anpassad utifrån barnens egna önskemål.

Två nya konstverk har också invigts, Doll with daggers på Konst på Hög och konstverket Växtkraft som skapats av två konstnärer tillsammans med ungdomar från Ung fritid. Konstverket finns i Kvarnparkens miljörum och är ett samarbete mellan kultur- och fritidsnämnden och Kumla Bostäder AB. Konstnärlig utsmyckning bidrar till att skapa en tryggare miljö och har potential att främja det demokratiska samtalet, i synnerhet när det skapas tillsammans med stadens invånare.

Nämnden påbörjade arbetet med att anlägga en ny skatepark som på grund av markförutsättningarna och inflationen beräknas bli dyrare än budgeterat, vilket påverkade det ekonomiska resultatet. Den regniga sommaren påverkade också Djupadalsbadet negativt, genom färre besökare. Samtidigt ökade intäkterna av skogsverksamheten till följd av högre inköspriser då den svaga kronan tillsammans med bojkott av ryska leverantörer skapat en kraftigt ökad efterfrågan.

Tidigare års satsning Den förtrollade sjön fick i år en uppföljare genom Lysande Kumla, en ljusvandring från Kumla bibliotek till stadsparken, som pågår en bit in på 2024. Lysande Kumla är en satsning som gör kommunen tryggare och attraktivare. Året avslutades med jul på Djupadalsbadet där invånare bjöds på gratis bad och julfika. Satsningen syftade till att skapa en minnesvärd julafton i en tid då mångas ekonomi är ansträngd.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Driftredovisning

Driftresultat (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Personalkostnader	40 353	43 936	47 361	47 680	-319
Lokal- och fastighetskostnader	36 754	37 730	40 370	39 691	679
Kapitalkostnader	3 132	3 115	3 145	3 434	-289
Övriga kostnader	29 210	35 764	34 967	34 420	547
Intäkter	-30 084	-34 948	-34 865	-35 557	692
Verksamhetens nettokostnad	79 365	85 598	90 978	89 667	1 311
- därav politisk verksamhet	774	787	814	800	14
- därav förvaltningsgemensamt	5 026	6 486	6 859	6 488	371
- därav kulturavdelningen	16 913	17 822	19 748	19 411	337
- därav fritidsavdelningen	41 941	44 523	42 904	44 332	-1 427
- därav parkavdelningen	14 711	15 979	20 653	18 637	2 016

Kultur- och fritidsnämnden redovisade ett överskott på 1,3 mkr mot budget. Verksamhetens nettokostnader ökade med 4,1 mkr jämfört med 2022 vilket främst beror på löneökningar och ökade lokal- och fastighetskostnader.

Personalkostnaderna gav ett underskott på 0,3 mkr och ökade med 3,7 mkr jämfört med 2022. Justerat för en generell löneökning på 3,1 procent är skillnaden istället en ökning på 1,4 mkr. Att kostnadsökningen är större än den generella löneuppräkningsökningen beror delvis på att Kommunals löneökningstrymme fastställdes till 4,1 procent.

Avvikelsen för lokal- och fastighetskostnader beror på oförbrukade medel för renoeringen av bryggorna i sjöparken. Förslaget på hur åtgärden skulle genomföras godkändes inte av Kommunfastigheter vilket har lett till ytterligare förseningar. Budgetöverskottet för övriga kostnader beror på oanvända medel för projektet Ljus i Kumla. Den största anledningen till överskottet är att lokala entreprenörer genomförde

monteringen till ett förmånligt pris och att en hel del arbete med installation och hantverksåtgärder utfördes av kommunens egna elektriker och snickare. Dock återstår en del kostnader för nedmontering av Ljus i Kumla samt för att ersätta en del produkter som har stulits.

Intäkterna gav ett överskott på 0,7 mkr. På Djupadalsbadet blev intäkterna 1,6 mkr lägre än budgeterat. Besöksantalet har minskat med nästan 13 000 jämfört med 2022 och jämfört med innan pandemin, 2019 är minskningen 49 000 besökare. En orsak till minskningen är sannolikt att väderförhållandena under sommarperioden inte var fördelaktiga för ett utebad, men också inflationen där många hushåll kan ha behövt prioritera bort bad- och fritidsaktiviteter för att få ihop sin ekonomi. Åtgärder för att balansera de minskade intäkterna har vidtagits under året. Parkavdelningen har sålt en traktor och fått högre intäkter från skogsförsäljning samt bidrag för kompensationsåtgärder i Hults naturreservat.

Investeringsredovisning

Investeringar (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Skatepark			1 559	846	713
Parkinvesteringar			800	794	6
Lekplatsinvesteringar			300	294	6
Inventarieanslag förvaltningsgemensamt			500	472	28
Maskiner och fordon, parkavdelningen			2 025	1 846	179
Inventarier nya idrottshallen			600	0	600
RFID-utrustning			225	179	46
Fritidsbanken inventarier			100	40	60
Konstinköp/utsmyckning Kvarntorp			900	600	300
Konstinköp och utsmyckning			50	48	2
"Sommar i Kumla" pumtrackbana			250	249	1
"Sommar i Kumla" belysningspunkter			200	200	0
"Ljus i Kumla"			1 900	1 951	-51
Summa nettoinvestering	3 174	5 197	9 409	7 519	1 890

År 2023 förbrukade nämnden 7,5 mkr av investeringsanslaget på 9,4 mkr.

Årets investeringsanslag för maskiner och fordon för parkavdelningen hade inte förbrukats vid årsskiftet, eftersom traktorkärran som köptes in inte var komplett vid leverans.

Arbete med skateparken pågår och fortsätter även första halvåret 2024. Förutom diverse utredningar har man under 2023 hunnit med rivningsarbete, anlagt en byggväg, arbetat med grundläggningen av parken och tillfällig avvattning av ytan. I december startade arbetet med formning och gjutning av hindren till parken.

Budget för inventarier i nya idrottshallen var oförbrukad vid årsskiftet, vilket beror på att idrottshallen inte ännu är färdigbyggd.

RFID-utrustningen är på plats i biblioteket, men det återstår utbyte av RFID-plattor.

Årets konstanslag för konstinköp och utsmyckning i Kvarntorp var planerat att finansiera ett konst-samarbete med en extern part. Men då de drog sig ur i ett sent skede togs inte hela anslaget i anspråk. Det som istället köptes in 2023 är konstverket Doll with Daggers av Niclas Malmström.

Projektet Ljus i Kumla redovisade ett underskott på 50 tkr vilket beror på en del stöder av olika ljuskällor som nämnden har varit tvungen att ersätta.

Måluppfyllelse

Strategiskt område	Uppföljningsmått	Måluppfyllelse 2023	Trend
Demokrati och dialog	Andel ungdomsproducerad verksamhet	15%	↗
Service och tillgänglighet	Antal digitala besöksupplevelser	8	↗
Service och tillgänglighet	Andel unga som upplever att de rör sig i snitt 60 minuter per dag	49%	↘
Kvalitet i kärnverksamhet	Andelen positiva till hur parkerna i kommunen sköts	84%	→
Kvalitet i kärnverksamhet	Antal besök på Ung fritids mötesplatser	10 484	↗
Kvalitet i kärnverksamhet	Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/invånare 7-20 år	25	↗
Kvalitet i kärnverksamhet	Antal utlånade medier till barn och unga	92 156	↘
Kvalitet i kärnverksamhet	Nöjdhetsgraden med bibliotekets utbud av aktiviteter	89%	→

Antal uppföljningsmått för kultur- och fritidsnämnden: 8

Kommentarer till måluppfyllelsen

Andel ungdomsproducerad verksamhet

Målet är uppfyllt. Ung fritid har fokuserat mycket på att öka andelen aktiviteter som är ungdomsproducerade, vilket gett stort gensvar hos framför allt flickor. Aktiviteterna pågår både under öppettider på mötesplatser och utanför öppettider, till exempel under skollov och lördagar.

Antal digitala besöksupplevelser

Målet är delvis uppfyllt. Under året har ytterligare två ljudguidningar tillkommit i Kumla, i Sjöparkens växthus och i Fjärilslandskapet, som en del i utvecklingen av att öka tillgängligheten till kommunens besöksmål. Dock har en tidigare så kallad "storyspot" om skoindustrihistoria tagits bort på grund av brist på finansiering när tjänsten blev avgiftsbelagd.

Andel unga som rör sig i snitt 60 minuter per dag

Målet är delvis uppfyllt. Andelen unga som rör sig i snitt 60 minuter per dag har ökat bland pojkar, men minskat bland flickor. Kultur- och fritidsnämnden har under året arbetat med att få fler invånare och besökare fysiskt och kulturellt aktiva bland annat genom satsningen Sommar i Kumla.

Andel positiva till hur parkerna sköts

Målet bedöms delvis uppfyllt även om det ännu inte finns något nytt resultat för uppföljningsmålet. Kultur- och fritidsnämnden har under året bland annat arbetat med att försöka hitta nya effektiva skötselmetoder och arbetsätt, till exempel gällande prioritering av åtgärder och ytor.

Antal besök på Ung fritids mötesplatser

Målet är uppfyllt. Ung fritid har i flera år ökat antalet besökare och börjar nå gränsen för vad som är möjligt att ta emot i de lokaler som finns. Det är en majoritet pojkar som besöker de öppna mötesplatserna, men det är också en högre andel tjejer än i de flesta andra kommuner vilket visar att satsningen på jämställda mötesplatser har varit framgångsrik. Det handlar både om hur den fysiska miljön utformas, men också om att involvera målgruppen i utbudet av aktiviteter.

Antal deltagartillfällen i idrottsföreningar

Målet är delvis uppfyllt. Antalet deltagartillfällen i idrottsföreningar har ökat betydligt sedan den senaste mätningen. Det kan delvis bero på att coronapandemin är över, men också på de satsningar som gjort på exempelvis Föreningsdagen där föreningslivet bland annat erbjuder prova-på-aktiviteter för Kumlas invånare.

Antal utlånade medier till barn och unga

Målet är delvis uppfyllt. Antalet utlånade medier till barn och unga minskade sedan 2022 vilket sannolikt beror på det förändrade arbetssättet med Biblioteks-bussen. De ordinarie schemalagda turerna till skolorna har minskat till förmån för ökade möjligheter till anropsturer där också en bibliotekarie följer med som extra resurs. Det har dock kommit färre bokningar än förväntat från skolorna, vilket sannolikt har påverkat utlåningen.

Nöjdhetsgraden med bibliotekets utbud av aktiviteter

Målet är uppfyllt. Biblioteket genomförde en undersökning för att skapa underlag för att höja nöjdhetsgraden ytterligare. Precis som SCB:s medborgarundersökning visar resultatet en hög nöjdhet bland bibliotekets besökare. Utmaningen är att nå nya grupper som inte brukar uppsöka verksamheten.

Program för ekologisk och social hållbarhet

Ekologisk hållbarhet

En genomlysning av nämndens ansvarsområden utifrån programmet för ekologisk hållbarhet genomfördes under året, vilket ska ligga till grund för en handlingsplan på området. Kultur- och fritidsnämnden har därutöver presenterat ett slutligt förslag till naturvårdsplan för Kumla kommun, som antogs av kommunfullmäktige. Arbetet har pågått under en längre period med naturvärdesinventeringar och naturvärdesklassningar. Planen fungerar som ett kunskapsunderlag och vägledning i kommunens naturvårdsarbete och är en fördjupning av fokusområdet Biologisk mångfald inom programmet för ekologisk hållbarhet.

Andra åtgärder inom ekologisk hållbarhet är en förstudie om att utöka och bilda ett nytt naturreservat. Utredningen om det nya reservatet berör ett område vid Lugnet och utökningarna handlar om naturreservaten Hällabrottet och Norra Mossby. Förstudien

ska presenteras för kommunfullmäktige i början av 2024. Avslutningsvis har kompensationsåtgärder genomförts i berörda, befintliga naturreservat i syfte att främja naturmiljön i områdena. Dessa åtgärder har finansierats av Trafikverket som kompensation för myndighetens intrång i Hults naturreservat. Nämnden har även vidtagit åtgärder för att förbättra strandvegetationen vid Parksjön. Alla insatser är förankrade i målet om goda livsmiljöer för människor och djur inom programmet för ekologisk hållbarhet.

Social hållbarhet

Kultur- och fritidsnämnden har fortsatt arbetet med läsfrämjande insatser tillsammans med nämnden för livslångt lärande och tagit fram ett förslag till modell för arbetet. Insatsen är primärt kopplad till fokusområdet Goda uppväxtvillkor. Nämnden har också fortsatt analysera sina ansvarsområden utifrån programmet för social hållbarhet, vilket ska ligga till grund för en handlingsplan för området som helhet. Därutöver har kultur- och fritidsnämnden medverkat i en uppföljning av samverkansavtalet som tecknades med civilsamhället 2014. Resultatet ska användas som underlag för beslut om åtgärder för att ytterligare stärka arbetet. Insatsen hör ihop med fokusområdet Delaktighet och inflytande.

En kryddträdgård och fruktlund har anlagts på Kumlabyfältet, vilket framför allt hör ihop med fokusområdet Bostäder och närmiljö. Åtgärden syftar till att skapa en trygg och öppen naturmiljö för invånarna med möjlighet till både umgänge och återhämtning. Ett annat större arbete inom samma fokusområde berör Gröna Sörby etapp 2 där kultur- och fritidsnämnden är involverade i att skapa såväl aktivitetsfält som motionsleder och grönområden för en attraktiv boendemiljö. Andra aktiviteter värda att lyfta fram är byggnationen av en skatepark, invigningen av den nya naturlekmiljön, Lysande Kumla, Sommar i Kumla, skrivarlager, Allas lika värde-veckan och konststatsningen Växtkraft, där alla insatser har tydliga kopplingar till programmets olika fokusområden.

Väsentliga personalförhållanden

Under året påbörjade nämnden en utredning om förutsättningarna att omvandla säsonganställningar på parkavdelningen till tillsvidareanställningar med årsarbetstid. Syftet är att säkra kompetensförsörjningen genom att erbjuda tryggare anställningsvillkor. En ledarskapsutbildning har genomförts för parkavdelningens samordnare för att stärka deras ledarskapskompetens. Åtgärden är förankrad i kompetensförsörjningsplanen, där utbildningen ska hjälpa kommunen att vara en attraktiv arbetsgivare samtidigt som kompetensen inom organisationen förstärks för att främja måluppfyllelse och resultat.

En utredning har också gjorts hur en robotgräsklippare kan användas för skötsel av kommunens grönytor, och presenterats till beredningen för mål och medel. Utredningen kopplar till SKR:s strategi Utnyttja tekniken smart för att minska rekryteringsbehoven. Det krävs dock en fördjupad bedömning för att säkerställa ett ändamålsenligt arbetssätt.

En annan satsning är schemaförändringar på Djupadalsbadet. Från att medarbetare tidigare har jobbat varannan helg, jobbar de nu var fjärde helg vilket har minskat sjuktalet då helgerna är intensiva och har hög arbetsbelastning. Åtgärden är förankrad i kompetensförsörjningsplanens strategi kring arbetsmiljö.

En gemensam personaldag för alla anställda har arrangerats med fokus på motivation, arbetsglädje och medarbetarskap, och för att stärka sammanhållning och gemenskap. Personaldagen har därefter följts upp i respektive personalgrupp för fortsatt arbete.

Förväntad utveckling

Skolans behov av fler undervisningslokaler innebär att nämnden behöver hitta nya lösningar för fritidsgårdsverksamheten på Kumlabyskola. Samtidigt finns en ambition att öppna ytterligare en fritidsgård, vilket också kräver lokaler. Kumlas snabba befolkningstillväxt ökar dessutom behovet av såväl fritidsgårdar som idrotts- och motionsanläggningar för medborgare, föreningsliv och skolundervisning. Ökat samarbete med nämnd för livslångt lärande och samhällsbyggnadsnämnden är därför prioriterat för att möta utvecklingen.

Från och med 2024 övergår kulturskolan i kultur- och fritidsnämndens regi. Förändringen innebär att verksamheten lämnar utbildningsorganisationen, vilket skapar nya möjligheter i form av nya samarbetsformer, men också utmaningar vad gäller att bevara och utveckla skolkulturen. Biblioteket väntas gå med i Bergslagsbibblan, som är ett samarbete mellan länets bibliotek med syfte att ge en bättre och likvärdig biblioteksservice i hela länet. Samverkan blir här ett prioriterat område för att öka måluppfyllelsen och resultatet för kommunen.

I och med klimatförändringar och ökade temperaturer väntas behovet av gräsklippning och ogrärensning öka och pågå under en allt längre del av året. Det innebär i sin tur senare lövfällning och att säsongen successivt förlängs. Förändringarna innebär på sikt att nämnden behöver anpassa verksamheten efter dessa nya förutsättningar. En annan konsekvens av det förändrade klimatet är fler invasiva arter som etablerar sig, vilket innebär högre kostnader för bekämpning. Den nyligen antagna naturvårdsplanen är ett steg i att möta dessa utmaningar tillsammans med andra aktörer. Fokus kommande år blir därför att implementera arbetet i praktiken.

Nämnd för livslångt lärande

Nämnd för livslångt lärande redovisade ett underskott på 18,2 mkr mot budget. Största delen av underskottet uppstod inom grundskolan, på grund av ökade personalkostnader. Gymnasieverksamheten och vuxenutbildningen har omorganiserats i syfte att öka måluppfyllelsen. Nämnden har även arbetat mycket med lokalfrågor och beslutat om principer för bland annat storlek på förskolor och skolor. Nämnden för livslångt lärande uppfyllde målen för två av sina åtta uppföljningsmått.

Ordförande: Veronica Ulfgren

Förvaltningschef: Ann-Sofie Vennerstrand (januari-april), **Rolf Östman** (tf. maj-juli),

Linda Meriloo (augusti-december)

Antal månadsanställda: 944

Ansvarsområden

Nämnd för livslångt lärande ansvarar för förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola och anpassad grundskola samt gymnasieskola och vuxenutbildning.

Verksamheterna omfattar 21 förskolor, pedagogisk omsorg, 11 grundskolor, gymnasiets individuella alternativ (IM), språkin introduktion och vuxenutbildning med komvux, SFI och yrkesvuxutbildningar. Nämnden har även ansvar för kommunens kommunala aktivitetsansvar (KAA). Verksamheten styrs av skollag

och läroplan. Förskolans uppdrag är att stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Skolornas främsta uppdrag är att ge alla barn och elever likvärdig utbildning av hög kvalitet, där varje elev får möjlighet att nå sin fulla potential.

Utöver förskolor och skolor är den centrala elevhälsan, naturskolan och Familjens Hus tillsammans med Region Örebro län organiserade under nämnden. Under 2023 hörde även kulturskolan till nämnd för livslångt lärande.

Översikt över verksamhetens utveckling

Volymmått

Volymmått	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023
Antal årsarbetare	728,00	734,00	740,00	726,00	756,00
Antal barn i förskola och familjedaghem	1 390	1 354	1 398	1 411	1 370
Antal barn i fritidshem	1 166	1 094	1 062	1 068	1 126
Antal barn i förskoleklass	306	309	287	315	298
Antal elever i grundskolan	2 656	2 715	2 770	2 808	2 830
Summa förskolebarn och grundskoleelever	4 352	4 378	4 455	4 534	4 292
Antal elever på IM i egen regi	65	26	37	31	37
- varav från annan kommun eller asylsökande	13	0	0	8	3
Antal gymnasieelever i andra kommuner	831	850	826	814	786
Summa gymnasieelever folkbokförda i Kumla kommun	883	876	863	837	820
Antal elever i Vuxenutbildning	440	500	500	500	500

Barn- och elevantalet i nämndens verksamheter är i bokslut baserade på den årliga avstämningen som sker i mars och då jämförs mot kommunstyrelsens tilldelning.

Enligt befolkningsprognosen för kommande år kommer antalet barn i de yngre åldrarna att minska. Det påverkar förskolornas ekonomi i stor utsträckning. Eftersom förskolorna får budget utifrån antal

barn, innebär det generellt lägre budgettilldelning för enheterna, vilket i sin tur gör att förskolorna troligen inte kan behålla den personaltäthet som finns idag. Förskolorna har i dagsläget större barngrupper än vad Skolverket rekommenderar. Färre barn i förskoleåldern kan, om resurserna tillåter, vara ett tillfälle då nämnden kan satsa på mindre barngrupper med högre personaltäthet.

Händelser av väsentlig betydelse

Året har för förskolans del präglats av hög sjukfrånvaro hos pedagogerna, där både kort- och långtidssjuk-skrivningar är högre än riksgenomsnittet. Den höga sjukfrånvaron leder till en mer pressad arbets-situation med fler barn per pedagog än önskvärt, vilket i sin tur riskerar att öka sjukfrånvaron ytter-ligare. Arbetsmiljön är en viktig faktor för att vara en attraktiv arbetsgivare och för att lyckas med rekryteringen av högskoleutbildade förskollärare. Likaså påverkar barngruppernas storlek och antalet barn per pedagog attraktiviteten för Kumla kommun som arbetsgivare.

Som ett komplement till tidigare beslut om bär-kraftiga enheter, beslutade nämnd för livslångt lärande under året om principiella förutsättningar för förskola och grundskola i Kumla kommun. Principerna fastslår bland annat storlek på såväl befintliga som nybyggda förskolor och skolor. Principerna tydliggör även ett riktvärde för antal barn i barngrupp och antal elever per klass. För att uppfylla beslutade riktvärden har förvaltningen prioriterat lokalfrågor i sitt arbete. Såväl förskola som skola har brist på ändamålsenliga lokaler vilket gör det svårt att minska förskolans barngrupper, och hindrar skolorna från att kunna arbeta ändamålsenligt i halvklasser, smågrupper eller individuellt där behov finns.

För att säkra processer, minska administration och samla dokumentation om barn och elever på ett ställe arbetade förvaltningen under våren med ett utvecklingsprojekt där ett antal administrativa rutiner har utvecklats med hjälp av dokumentations-verktyget Prorenata. Nya rutiner som nu finns i Prorenata är anmälan och utredning av misstänkt kränkande behandling, beslut om åtgärdsprogram/handlingsplan, olycksfalls-/tillbudsrapport samt anmälan till huvudman. Projektet är finansierat via kommunens digitala portfölj.

Gymnasieskola och vuxenutbildning har genomfört en omorganisation av ledningsstrukturen. Syftet är att omorganisationen ska leda till högre kvalitet inom flera områden, bland annat höja måluppfyllelsen och förbättra arbetsmiljön för elever och personal. Redan under hösten märktes att rektor på respektive enhet fått mer kontroll över utbildningarna och att åtgärden lett till en mer korrekt analys av inkomster och utgifter, särskilt vad gäller statsbidragen för yrkesvux-utbildningar. Genom att det även finns en rektor på varje fysisk enhet blir det en mer kvalitativ styrning och uppföljning samt bättre arbetsmiljö för både elever och personal. Införandet fortsätter vårterminen 2024.

I juli trädde en rad lagförändringar i skollagen i kraft. Exempel på förändringar som påverkar nämndens verksamheter i stor utsträckning är att hemkommunen aktivt ska arbeta med uppsökande verksamhet i förskolan, och erbjuda alla barn plats på förskola från det år de fyller tre år.

Lagförändringarna innebär också att begreppen grundsärskola, gymnasiesärskola och komvux som särskild utbildning har bytt namn till anpassad grundskola, anpassad gymnasieskola samt komvux som anpassad utbildning. Begreppet utvecklings-störning ersätts med intellektuell funktions-nedsättning och benämningen träningskola tas bort. Elevhälsans roll och funktion stärks i skollagen.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Driftredovisning

Driftresultat (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Personalkostnader	430 033	445 791	474 893	487 703	-12 810
Lokal- och fastighetskostnader	91 140	94 525	94 807	97 977	-3 170
Kapitalkostnader	4 487	2 992	2 899	3 073	-174
Övriga kostnader	218 756	240 448	236 656	243 259	-6 603
Intäkter	-116 001	-117 828	-116 269	-120 798	4 529
Verksamhetens nettokostnad	628 414	665 927	692 986	711 215	-18 229
- därav politisk verksamhet	1 682	1 766	1 770	1 499	271
- därav övrigt gemensamt	9 864	16 012	18 405	20 167	-1 761
- därav kulturskola	6 273	6 748	7 025	7 240	-215
- därav förskoleverksamhet	141 685	149 643	164 408	160 637	3 771
- därav grundskoleverksamhet	336 247	351 682	363 489	372 972	-9 483
- därav gymnasieutbildning	120 527	120 527	123 192	125 226	-2 035
- därav vuxenutbildning	19 458	19 548	14 697	23 474	-8 277

Totalt redovisade nämnd för livslångt lärande ett underskott på 18,2 mkr mot budget, vilket motsvarar 2,62 procent av den totala budgetramen.

Förskolan redovisade ett överskott på 3,7 mkr, vilket var en minskning med nästan 4,1 mkr jämfört med föregående år. Överskottet för de centrala delarna inom förskolan är främst kopplat till budgetregleringen vid höstens barnavstämning, och motsvarar 1,2 mkr. Förskolorna lämnade ett överskott på 0,8 mkr kopplat till måltidskostnader. I år har enheterna nyttjat sin budget för personalkostnader i större utsträckning än tidigare år, vilket är en följd av bättre rekrytering och vikariat tillsättning. En del i förändringen har även varit en satsning på att tillsätta husvikarier på vissa förskolor, vilket har haft flera positiva effekter utöver de ekonomiska.

Grundskoleverksamheten redovisade ett underskott på 9,5 mkr, en försämring sedan föregående år. Framför allt var det grundskolorna som lämnade underskott på 12 mkr, som dock vägs upp av några mindre överskott, främst från försäljning av verksamhet inom anpassad grundskola som en följd av att Kumla haft fler elever från Hallsberg. Grundskolornas underskott beror framför allt på ökade personalkostnader utöver det höjda PO-påslaget (personalkostnadspåslaget) för 2023. En anledning är att antalet elever i behov av särskilt stöd ökar vilket driver personalkostnaderna. En del i arbetet med denna elevgrupp är utvecklingen av så kallade flexenheter på de flesta skolor, där syftet är att få en så resurseffektiv stödverksamhet som möjligt, men på vissa skolor har det ändå inte varit möjligt att uppnå det inom tilldelad budgetram.

Gymnasieverksamheten redovisade ett underskott på totalt 3,4 mkr, där den verksamhet som bedrivs i egen regi stod för ett underskott på 3,8 mkr. Under året har gymnasie- och vuxenutbildningen omorganiserats, men effekterna på personalsidan väntas komma först nästa år. Gymnasieverksamhetens största kostnader är köp av gymnasieplatser, vilket gav ett överskott på 0,4 mkr vilket var ungefär som föregående år. Dock har denna kostnad de senaste åren ökat markant, med 6,6 mkr sedan 2021, och bedöms fortsätta öka framöver.

Vuxenutbildningen redovisade ett underskott på 7,5 mkr, vilket beror på yrkesutbildningarnas underskott på 8,4 mkr. Anledningen beror främst på ett fel från samordnande kommun inom Reko (regional

samverkan), där verksamheten har fått felaktiga uppgifter om beräknade statsbidrag under året. Felet upptäcktes först vid årsslutet, då det var för sent för att kunna dämpa effekten, vilket motsvarar ca 6 mkr. Övriga delen av underskottet beror på ett lågt antal elever inom kombinationsutbildningarna i jämförelse med budget, dessa utbildningar har generellt en högre tilldelning av statsbidrag än många av de andra utbildningarna, och ett lågt elevantal genererar således lägre intäkter till verksamheten. Det vägs dock upp något av att komvux lämnade ett överskott på 0,9 mkr, vilket framför allt beror på högre intäkter från statsbidrag än budgeterat. Bland annat har SFI sent under året fått både bidrag för flyktingar från Ukrainakriget och andra sent inkomna bidrag.

Investeringsredovisning

Investeringar (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Inventarier förvaltningsgemensamt			1 900	2 187	-287
Utemiljö, grund- och förskola			600	409	191
It-investeringar, Chromebooks 1:1 grsk-volym			200	200	0
Summa nettoinvestering	1 993	3 200	2 700	2 796	-96

Totalt redovisade nämnd för livslångt lärande ett underskott på 96 tkr avseende investeringarna, vilket motsvarar en avvikelse på 3,6 procent.

Inom nämndens verksamhet är det inventarier som utgör den stora delen av investeringarna. Där blev det

ett underskott på 0,3 mkr, då behovet av exempelvis möbler är stort på flera av skolorna och förvaltningen har tvingats göra vissa oplanerade inköp senare under året.

Måluppfyllelse

Strategiskt område	Uppföljningsmått	Måluppfyllelse 2023	Trend
Demokrati och dialog	Vårdnadshavarnas nöjdhet med information och dialog med personalen på sitt barns förskola och skola	65%	↘
Service och tillgänglighet	Vårdnadshavarna är på det hela nöjda med verksamheten i förskola och grundskola	78%	
Service och tillgänglighet	Studier ska anse att det går bra att förena studier vid vuxenutbildningen med annan sysselsättning, gäller ej yrkesvux	81%	↗
Kvalitet i kärnverksamhet	Andelen av vårdnadshavarna som upplever förskolan som en trygg verksamhet	95%	↗
Kvalitet i kärnverksamhet	Elevernas upplevda trygghet i skolan, grundskolan	80%	↘
Kvalitet i kärnverksamhet	Andelen elever i årskurs tre och sex som klarat de nationella proven	53%	↘
Kvalitet i kärnverksamhet	Andelen elever i årskurs nio som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram	0,98	↗
Kvalitet i kärnverksamhet	Andelen kursdeltagare som har avslutat med godkända betyg inom SFI	Målvärde ej mätbar	→
Antal uppföljningsmått för nämnd för livslångt lärande: 8			

Kommentarer till måluppfyllelsen

Vårdnadshavares nöjdhet med information och dialog med personalen på sitt barns förskola och skola

Målet är inte uppfyllt. Vårdnadshavarnas nöjdhet med information och dialog på sina barns förskola och grundskola har sjunkit från 72 procent 2021 till 65 procent 2023. Vårdnadshavare på förskolan är mer nöjda än vårdnadshavare på grundskolan. Förskolan har arbetat för att involvera alla vårdnadshavare. På enskilda förskolor lämnas information till vårdnadshavare på flera olika språk, och föräldramöten på den förskola med flest olika modersmål hålls i språkgrupper, av medarbetare som kan kommunicera på flera olika språk.

Vårdnadshavare är på det hela nöjda med verksamheten i förskola och grundskola

Målet är delvis uppfyllt med samma resultat som föregående år. Vårdnadshavarna är mer nöjda med verksamheten än med dialogen med verksamheten.

Studier ska anse att det går bra att förena studier vid vuxenutbildningen med annan sysselsättning, gäller ej yrkesvux

Målet är uppfyllt. Andelen har ökat med 11 procent sedan 2022. Det är ett resultat av att verksamheten har en löpande dialog med de elever som kombinerar utbildning och arbete, för att vägleda och stötta dem kring mängden arbete som är möjlig att ha för att samtidigt klara sina studier.

Vårdnadshavarnas upplevelse av förskolan som en trygg verksamhet

Målet är uppfyllt med något fler vårdnadshavare som upplever förskolan som en trygg verksamhet jämfört med föregående år, 95 procent jämfört med 92 procent. En anledning kan vara att förskolan stärkt dialogen med vårdnadshavarna.

Elevernas upplevda trygghet i grundskolan

Målet är delvis uppfyllt. Elevernas upplevda trygghet i grundskolan har minskat från 88 procent till 80 procent. Skillnaden mellan pojkars och flickors upplevda trygghet har minskat, vilket är positivt. Trygghetsarbetet är en viktig fråga framåt.

Andelen elever i årskurs tre och sex som klarat de nationella proven

Målet är inte uppfyllt. Andelen elever i årskurs 3 som klarat de nationella proven uppgick till 53 procent vilket var en minskning med 10 procentenheter från 2022, och är nu 11 procentenheter lägre än riksgenomsnittet. Respektive skola arbetar för att analysera orsaker och åtgärder.

Andelen elever i årskurs nio som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram

Målet är delvis uppfyllt. Behörigheten till gymnasieskolan ökade från 74,5 procent till 83,7 procent, vilket är marginellt under riksgenomsnittet på 85,2. Andelen behöriga elever skiljer sig åt mellan skolorna, där Vialundskolan har ökat behörighetsgraden markant till följd av ett utvecklat systematiskt kvalitetsarbete.

Andelen kursdeltagare som har avslutat med godkända betyg inom SFI

Målet är inte uppfyllt. Andelen kursdeltagare som har avslutat SFI med godkända betyg var 80 procent. Målet är nytt för 2023, det finns därför inga tidigare resultat eller riksmått att jämföra med.

Program för ekologisk och social hållbarhet

Förskola och skola ger varje elev undervisning utifrån dennes förutsättningar och behov, med målet att varje elev går ut grundskolan med godkända betyg. Godkända betyg är den viktigaste hälsofrämjande åtgärden, som påverkar såväl fysisk som psykisk hälsa.

Förskolorna, grundskolorna och vuxenutbildningen ska vara jämställd

För att säkerställa att alla förskolor har ett systematiskt jämställdhetsarbete har personal deltagit i föreläsningar om jämställdhet, värderingar och normer. Varje förskola arbetar strukturerat med att medvetandegöra och utforska rådande normer och värderingar, och hur förskolan kan bli en plats där barnen får likvärdiga möjligheter till utvidgade perspektiv och val oavsett könstillhörighet.

Grundskolan har fokuserat på att koppla jämställdhet till undervisning när det gäller val av innehåll, metod och elevernas resultat. Grundskolan har börjat införa ett nytt arbetssätt för att gemensamt analysera och utvärdera resultaten, där kommunens skolor har en närmare dialog och samarbetar för att hitta vägar för att utveckla undervisningen normkritiskt och möta alla elevers förväntningar och behov.

Gymnasie- och vuxenutbildningen har utvecklat och arbetat med kunskap om jämställdhet i sexuella relationer samt hedersvåld. Personalen har tagit del av en föreläsning och diskuterat i seminarieform hur man kan upptäcka missförhållanden och kränkningar. Personalen har även jobbat med att sprida kunskapen vidare i sina respektive ämnen.

Väsentliga personalförhållanden

Som en del i arbetet med heltid som norm enligt SKR:s strategi Öka heltidsarbetet, har förskolan tagit fram en handlingsplan för heltidsarbete som norm. Målet är att öka andelen heltidsanställda genom att skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö i form av hållbara scheman, bättre samplanering, samt mer kompetensutveckling med fokus på validering och språk.

I linje med SKR:s strategi Stöd medarbetarnas utveckling har yrkesvux tagit fram ett koncept för validering för barnskötare som redan är anställda i förvaltningen, där de blir behöriga barnskötare. Utbildningen påbörjas hösten 2024 och personal från både förskola och grundskola kommer att delta.

Alla verksamheter har arbetat med SKR:s mål att stärka ledarskapet. Förskolans, grundskolans, gymnasieskolans och vuxenutbildningarnas rektorer har rektorsträffar varje vecka, och ett antal gånger per år har förskolan och grundskolan gemensamma chefsträffar. För att ytterligare stärka ledarskapet har rektorer från alla verksamhetsområden deltagit i en konferens med fokus på att etablera samverkan mellan skolnivåerna. Gränsöverskridande samarbeten går även i linje med SKR:s strategi Sök nya samarbeten.

Samverkan har varit i fokus under året, vilket är kopplat till SKR:s strategi Prioritera arbetsmiljöarbetet. Förskolan har haft en samverkansdag med rektorer och alla fackliga ombud. Förvaltningen ser också över samverkansstrukturen för att stärka och förbättra den fackliga samverkan.

Förväntad utveckling

Enligt befolkningsprognosen minskar antalet barn i de yngre åldrarna kommande år vilket påverkar förskolan. Eftersom verksamheten budgeteras utifrån antal barn, innebär det lägre budget för många enheter. Det innebär i sin tur att förskolorna inte kan behålla dagens personaltäthet. Förskolorna har idag större barngrupper än vad Skolverket rekommenderar. En minskning av antalet barn i förskoleåldern kan, om budgeten tillåter, ge nämnden möjlighet att satsa på mindre barngrupper, på tillräcklig yta, med högre personaltäthet. Det skulle göra barnen bättre rustade för skolan och med stor sannolikhet även innebära både minskad sjukfrånvaro och bättre möjligheter att rekrytera personal.

En av de främsta utmaningarna framöver är att tillgodose verksamheternas behov av ändamålsenliga lokaler. Såväl förskola som skola har för få rum och klassrum för att bedriva ändamålsenlig undervisning.. Det är också stor brist på mindre rum att använda för del av klass, grupparbeten och enskild undervisning. Bristen på ändamålsenliga lokaler påverkar barnens och elevernas möjligheter till en god utbildning. Lokalbristen påverkar även arbetsmiljön och attraktiviteten för Kumla kommun som arbetsgivare. Förvaltningen behöver kartlägga verksamheternas lokaler för att analysera behoven framöver.

Samtidigt är de ekonomiska aspekterna av lokalfrågan viktiga. En ökning av antal lokaler kopplat till mindre barn- och elevgrupper kan minska bärigheten för olika enheter om ersättningen per barn/elev kvarstår.

Nämnden har sedan 2022 haft en svår ekonomisk situation med negativa resultat. Under hösten har nämnden påbörjat ett stort omtag i arbetet med ekonomin i alla led, från lednings- till enhetsnivå, vilket väntas börja ge viss effekt redan nästa år. Dock är utmaningen större på vissa håll, och nämndens verksamheter har ett annat verksamhetsår än budgetår, vilket gör det svårt att nå helårseffekt redan 2024. Ekonomiarbetet kommer att stå i fokus framåt, med en tydlig struktur som möjliggör tidiga insatser vid behov.

Socialnämnd

Socialnämnden redovisade ett överskott på 16 mkr mot budget för 2023. Överskottet består till största delen av intäktsöverskott från riktade bidrag och momsbidrag. Det nya vård- och omsorgsboendet Kungsparken invigdes med 72 platser och ett LSS-boende med särskild service för barn öppnade i Smedstorp. Socialnämnden uppfyllde målen för två av sina sex uppföljningsmått.

Ordförande: Annica Sjöqvist

Förvaltningschef: Malin Bäcklund

Antal månadsanställda: 742

Ansvarsområde

Socialförvaltningens huvudsakliga uppdrag är att ge stöd, vård och omsorg till äldre personer, personer med funktionsnedsättning, barn, ungdomar, familjer, personer med missbruksproblem, personer med försörjningssvårigheter samt stöd till anhöriga. Tillsammans med Region Örebro län har kommunen även ett delat ansvar som huvudman för primärvården.

Socialförvaltningen består av en stab och fyra verksamhetsgrenar; individ- och familjeomsorg, hemtjänst, vård- och omsorgsboenden och LSS-omsorg. All myndighetsutövning inom förvaltningen är samlad inom individ- och familjeomsorgen, IFO. Inom IFO finns också utförardelar för barn och familjer samt vuxna med beroendeproblematik. Övriga verksamheter är utförarverksamheter som ansvarar för hemtjänst, vård och omsorgsboenden, korttidsavlastning, dagvård, boendestöd och insatser enligt LSS, samt hälso- och sjukvård på våra boenden samt i ordinärt boende. Socialförvaltningen bedriver också uppsökande och förebyggande arbete exempelvis genom fältarbete och på Familjens Hus.

Översikt över verksamhetens utveckling

Volymmått

Volymmått	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023
Antal årsarbetare	584,00	580,00	585,00	604,00	624,00
Individ- och familjeomsorg					
Antal vuxna på institution, årsplatser	5,2	3,9	6,5	5,0	6,6
Vårddygn på institution, vuxna	1 289	1 072	1 935	1 800	1 864
Antal barn och unga på institution, årsplats	0,7	0,5	0,5	1,0	1,1
Vårddygn på institution, barn och unga	213	85	171	400	365
Vårddygn på konsulentstödda familjehem	732	483	606	360	365
Antal hushåll med försörjningsstöd	241	199	149	200	156
- varav hushåll i åldersgruppen 18-24 år	34	26	19	25	19
LSS					
Antal omsorgstagare i särskilt boende	94	88	92	97	93
Antal omsorgstagare med personlig assistans	42	40	32	35	31
Vård och omsorg					
Antal brukare i ordinärt boende	260	293	300	300	309
Antal utförda timmar i ordinärt boende	124 961	118 728	130 694	134 400	139 999
Antal platser på vård- och omsorgsboende	157	157	157	157	160
Antal korttidsplatser	28	28	26	23	23

Antalet vårddygn på institution för vuxna blev 64 dagar fler än budgeterat 2023, och antalet dygn på konsulentstödda familjehem blev fem fler än budgeterat. Det var dock en stor minskning från 2022 då antalet vårddygn var nästan dubbelt så många som budgeterat. När det gäller hushåll med försörjningsstöd och vårddygn på institution för barn och unga blev dessa färre än budgeterat. Kostnaden för försörjningsstöd har de senaste tre åren legat på en lägre nivå än budgeterat.

Även för brukare inom LSS underskreds budgeten och kostnaderna var ungefär som föregående år. År 2022 förändrades beviljandet av timmar för personlig assistans. Detta resulterade i färre timmar och minskning av antalet personer som beviljats personlig assistans, vilket fortsatte 2023.

Antalet brukare i ordinärt boende var fler än budgeterat, 309 personer, även hemtjänsttimmarna fortsatte öka genom fler utförda timmar per brukare. Under 2023 utförde verksamheten omkring 140 000 timmar (11 667 timmar/månad), omkring 5 600 timmar fler än budgeterat. Det går att se en markant ökning i antalet timmar mellan åren även om antalet brukare inte ökar nämnvärt. För 2023 resulterade det i ett underskott på 3 mkr för hemtjänsten.

Händelser av väsentlig betydelse

Det nya vård- och omsorgsboendet Kungsparken invigdes och startade på våren med 72 boendeplatser som har öppnat hittills. Därmed har även Solbacka stängt och boende har också flyttat till Hemgården i Sannahed där nämnden har sitt samlade demenscentrum. Nämnden har tagit fram en plan för att i början av 2024 öppna ytterligare nio platser eftersom kön till vård- och omsorgsboenden har ökat under året.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har gjort en nationell tillsyn över medicinsk vård och behandling på särskilda boenden i hela landet. De brister som identifierats är liknande i Kumla som nationellt och handlar bland annat om bristande språkkompetens hos medarbetare samt brister i dokumentation och läkemedelshantering. Utifrån tillsynen har nämnden tagit fram en åtgärdsplan för att öka kvaliteten och avhjälpa bristerna.

Under hösten öppnade ett boende med särskild service för barn inom LSS-verksamheten. Boendet öppnade i befintliga lokaler i korttidsboendet Smedstorp. Socialnämnden fattade därmed beslut om att starta ett eget boende för barn. Boendet har kunnat öppnas genom att planera om och nyttja befintlig personal från korttidsboendet. Nämnden har på detta sätt kunnat undvika kostsamma externa placeringar samtidigt som barn kunnat bo kvar i sin närmiljö.

Framtagandet av en ny överenskommelse mellan Region Örebro län och länets kommuner pågår och under året har olika remissomgångar genomförts. Överenskommelsen handlar om ansvaret för primärvård i hemmet med fokus på personcentrerad vård och samordnade insatser för att möta individuella behov. Överenskommelsen kan innebära ändringar och utökningar i kommunens uppdrag.

De senaste åren har hemtjänsttimmarna ökat, vilket medfört en ökad belastning på verksamheten. Med anledning av detta och en hög omsättning av enhetschefer inom hemtjänsten har nämnden sett ett behov av att utöka det nära ledarskapet på hemtjänsten. Därför planerar nämnden att tillsätta fyra nya tjänster som gruppleddare i början av 2024. Syftet med de nya tjänsterna är att skapa ett nära ledarskap till medarbetarna och insatser av god kvalitet till medborgarna.

Socialnämnden beslutade i november att införa en femte verksamhetsgren som samlar den hälso- och sjukvård som bedrivs inom förvaltningen, men som tidigare varit organiserad i olika verksamheter. Syftet är att möta de framtida behoven med en kvalitativ och effektiv hälso- och sjukvård.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Driftredovisning

Driftresultat (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Personalkostnader	385 017	397 284	435 118	435 254	-136
Lokal- och fastighetskostnader	53 430	51 596	62 166	62 386	-220
Kapitalkostnader	1 931	1 972	3 404	3 144	260
Övriga kostnader	103 452	101 201	104 795	102 713	2 082
Intäkter	-90 074	-88 441	-76 340	-90 466	14 126
Verksamhetens nettokostnad	453 756	463 612	529 143	513 031	16 112
- därav politisk verksamhet	1 934	2 276	2 164	1 735	429
- därav förvaltningsgemensamt	13 169	15 525	28 744	19 433	9 311
- därav individ- och familjeomsorg	75 616	81 354	82 711	79 646	3 065
- därav personer med funktionsnedsättning	143 600	134 586	153 707	147 791	5 916
- därav vård och omsorg	219 435	229 871	261 817	264 427	-2 610

Socialnämndens totala verksamhetskostnader ökade med 49,4 mkr jämfört med föregående år, och nämnden redovisade även 2023 ett överskott på sammanlagt 16 mkr varav 2,7 mkr var överförda medel från 2022.

Personalkostnaderna ökade med nästan 38 mkr. Förutom de årliga löneökningarna samt ökat PO-pålägg inkluderar ökningen ett extra tillskott för öppnandet av Kungsparken. Resultatet för 2023 blev därmed ett underskott på 0,1 mkr. Kostnader för hyrpersonal blev 2,8 mkr men redovisas under övriga kostnader.

Kostnaderna för lokal- och fastighetskostnader ökade med 10,8 mkr jämfört med 2022 och gav ett underskott på 0,2 mkr. Ökningen av hyreskostnader är främst relaterade till öppnandet av Kungsparken. Underskottet på 0,2 mkr beror på kostnader för reparationer och underhåll men även ökade elkostnader.

Överskottet på 2,5 mkr för övriga kostnader kan ses som ett resultat av ett lägre utfall inom bidrag till enskilda och juridiska personer. Samtidigt var de övriga kostnaderna totalt sett nästan 1 mkr högre än 2022 vilket är nästan 1 procents ökning. Kostnaderna har bland annat ökat för övriga transporter som kostade nästan 0,8 mkr mer än föregående år. Även interna kostnader för måltider ökade med 2,3 mkr, dock höll sig posten inom budget.

Intäktsöverskottet genererade strax över 14 mkr och består till större del av riktade bidrag (11,5 mkr) och momsbidrag (2,5 mkr). Jämfört med 2022 blev de totala intäkterna 2 mkr högre vilket främst beror på

en ökning av försäljning av måltider (0,6 mkr) samt en ökning av hyresintäkter (3,7 mkr). Dock har statsbidragen minskat med nästan 2 mkr mot föregående år.

Överskottet på nästan 3,1 mkr inom individ- och familjeomsorgen (IFO) beror till största delen på lägre personalkostnader än budgeterat, 1,1 mkr mer intäkter än budgeterat från Migrationsverket samt fortsatt låga kostnader för försörjningsstöd som gav ett överskott på 1,9 mkr. I våras togs även ett beslut att omfördela nästan 1,8 mkr till IFO från överförda medel för att stärka verksamheten med ett antal tjänster. De gemensamma kostnaderna för barn- och familjeenheten samt externa familjehem har sedan förra året ökat med 3,2 mkr, främst rör detta kostnader för tillfälligt inhyrd personal och köp av vårdplats.

För verksamheten LSS (personer med funktionsnedsättning) blev resultatet ett överskott på 5,9 mkr. Överskottet återfinns främst inom personlig assistans som hade ett överskott på 9 mkr 2023. Överskottet täckte även den externa boendeplaceringen som inte var budgeterad, med 3,7 mkr.

Vård och omsorg hade istället ett underskott på totalt 2,6 mkr. Underskottet beror dels på hemtjänstens ökade volymmängd (5 600 fler timmar än budgeterat), dels på kostnader för förbrukningsmaterial kopplat till vårdboende, hemtjänsten och hälso- och sjukvårdsenheten. Hemtjänsten hade ett underskott på 3,9 mkr och vårdboende ett överskott på 1,3 mkr.

Investeringsredovisning

Investeringar (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Kungsparken, inventarier			15 791	15 226	565
Kungsparken, IT			0	1 518	-1 518
Inventarier förvaltningsgemensamt			1 100	200	900
Omvårdnadshjälpmedel			600	453	147
Medicinskåp, inklusive narkotika- och värdeskåp, lås			1 000	770	230
Summa nettoinvestering	1 659	5 061	18 491	18 166	325

Kvarstående medel på 0,9 mkr för projektet "Inventarier förvaltningsgemensamt" väntas överföras till 2024 för att täcka upp kostnaden för den buss med bakgavellyft som LSS köpte in 2023 men som levererats 2024.

Måluppfyllelse

Strategiskt område	Uppföljningsmätt	Mål-uppfyllelse 2023	Trend
Demokrati och dialog	Brukaren får bestämma om saker som är viktiga – daglig verksamhet inom LSS	73%	↗
Service och tillgänglighet	Hur lätt är det att få kontakt med hemtjänsten	70%	
Kvalitet i kärnverksamhet	Antal barn och unga 0-20 år som, i förhållande till antalet kommuninvånare, varit placerade på HVB någon gång under året	6	
Kvalitet i kärnverksamhet	Har den familjehandlande insatsen gett positiva effekter inom familjen	80%	↘
Kvalitet i kärnverksamhet	Andelen brukare som är nöjda med sin hemtjänst	80%	↘
Kvalitet i kärnverksamhet	Andelen brukare som är nöjda med sitt särskilda boende	73%	↘
Antal uppföljningsmätt för socialnämnden: 6			

Kommentarer till måluppfyllelsen

Brukaren får bestämma saker som är viktiga inom daglig verksamhet LSS

Målet är inte uppfyllt. Resultatet 73 procent är en viss förbättring från 70 procent 2022. Kumla ligger strax under riksnittet vilket kan bero på att antalet brukare ökat och har mer omfattande behov än tidigare. Det kan leda till mindre tid med personalen och upplevelsen av att ha mindre möjlighet att påverka. Verksamheten har under året jobbat med bland annat delaktighetsslingor för att öka delaktigheten.

Hur lätt är det att få kontakt med hemtjänsten

Målet är inte uppfyllt. En förbättring till 70 procent har skett från föregående års 59 procent. I förhållande till andra kommuner ligger dock Kumla fortsatt lågt. Hemtjänsten har under året infört telefontider hos enhetschefer och planerare, och utökat möjligheten att få direkt kontakt med hemtjänstgrupperna.

Antalet barn och unga som varit placerade på HVB någon gång under året

Målet är uppfyllt vad gäller att ha få placeringar. Under året har verksamheten utvecklat arbetet för att ge tidiga insatser till familjer i syfte att undvika placeringar, och gjort överenskommelser med förvaltningen för livslångt lärande och Regionen för att ta fram arbetssätt både i tidiga och komplexa ärenden. Arbetet har även fortsatt med att inleda fler utredningar utifrån ansökan för att tidigt möta upp hjälp-sökande familjer.

Har den familjehandlande insatsen gett positiva effekter i familjen

Målet är uppfyllt med ett högt resultat precis som förra året. Öppenvården har fortsatt utveckla sitt kvalificerade hemmaplansarbete med bland annat satsningar på kompetensutveckling. Även samarbetet med andra aktörer runt familjerna har utvecklats.

Andelen brukare som är nöjda med sin hemtjänst

Målet är inte uppfyllt. En mindre försämring har skett från 83 procent 2022 till 80 procent 2023, vilket kan bero på att brukarna har mer komplexa vårdbehov än tidigare och att antalet hemtjänststimmar fortsätter öka. Detta tillsammans med svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens kan påverka nöjdheten. Flera insatser för att öka kvaliteten inom hemtjänsten har gjorts under året, exempelvis beslutet att utöka med fyra nya tjänster som gruppledare och att börja införa en kontinuitetsmodell i en av grupperna.

Andelen brukare som är nöjda med sitt särskilda boende

Målet är inte uppfyllt. Enbart 58 personer (44 procent) har svarat vilket innebär att det är svårt att dra slutsatser av resultatet. 70 procent var en försämring från föregående års 82 procent men är högre än innan dess då resultatet var 68 procent. En orsak kan vara att omfattande förändringar med flyttar till Kungsparken och Hemgården pågick under året. De demensboenden som inte påverkades av förändringarna fick goda resultat med flera förbättrade parametrar. För att öka nöjdheten har verksamheten fokuserat på att utveckla den personcentrerade vården.

Program för ekologisk och social hållbarhet

Ekologisk hållbarhet

Socialförvaltningen har arbetat på flera sätt för att närma sig målet om ett Kumla med minsta möjliga klimatpåverkan.

Hemtjänsten arbetar för att få sina medarbetare att cykla och gå till jobbet i den mån det är möjligt. De flesta vård- och omsorgsboenden har under året erbjudit digitala besök. Det innebär att blivande hyresgäster och anhöriga erbjuds en digital visning av lägenhet innan inflytt, vilket bidrar till ett färre resor. Vidare har vård- och omsorgsboendena arbetat med att minska matsvinnet tillsammans med kostverk-samheten genom att mäta och registrera matsvinnet. Det arbetet fortsätter 2024.

Nämnden deltar i ett pilotprojekt för SDK (säker digital kommunikation) som drivs centralt i kommunen ihop med Region Örebro län och Örebro kommun. SDK ska göra det möjligt att genomföra fler möten digitalt med både interna och externa aktörer genom en säker kanal för att behandla sekretesskyddad information. På så sätt kan det även bidra till minskat resande. SDK gör det även möjligt att skicka sekretess-belagda handlingar digitalt till andra myndigheter, vilket bidrar till minskade pappersutskrifter och utskick via post.

Social hållbarhet

Nämnden har utvecklat ett samarbete med AMI och arbetsförmedlingen där olika verksamheter tar emot välfärdsassistenter på praktik. Målet är att dessa personer ska bli anställningsbara. Samarbetet bidrar till att inkludera kommunens invånare i samhället och ge förutsättningar för egenförsörjning. Aktiviteten är en del i att uppnå en hög och jämlik livskvalitet för Kumla kommuns invånare. Arbetet fortsätter 2024.

Väsentliga personalförhållanden

Socialförvaltningen är en av de förvaltningar som påverkas mest av kompetensförsörjningens utmaning. Inom flera yrken är det svårt att rekrytera personal med rätt kompetens. Kompetensförsörjningen är därför ett av socialförvaltningens prioriterade områden och för att klara utmaningen krävs omställning och nya arbets sätt. Under året har socialförvaltningen jobbat på olika sätt utifrån SKR:s kompetensförsörjningsstrategier. Svårigheten att rekrytera social-sekreterare och behandlare till IFO försämrar möjligheterna att erbjuda kvalificerat stöd på hemmaplan vilket innebär risk för fler externa placeringar. IFO arbetar på flera sätt för att minimera risken, exempelvis har familjeenheten infört en mentorstjänst som ger extra stöd till nya socialsekreterare. Verksamheten jobbar också systematiskt med nära ledarskap, kompetensutveckling och handledning.

Flera olika satsningar på kompetensutveckling, har gjorts under året, bland annat en satsning på temat hållbart medarbetarskap och hållbart ledarskap, för alla medarbetare. Flera workshops kring medarbetarskap har också genomförts på enhetsnivå. Ett viktigt område är stärkt språkkompetens där utbildningar i yrkessvenska genomförts. Förvaltningen jobbar även för att stärka ledarskapet och har genomfört flera gemensamma workshops till cheferna.

Att bredda rekryteringen är en förutsättning för att möta våra brukares behov. Utifrån detta pågår ett arbete med differentierade arbetsuppgifter och differentierade delegeringsnivåer. Ett samarbete med AMI pågår också där personer inom AMI:s verksamhet ska göra praktik i förvaltningens verksamheter parallellt med att de studerar. Det krävs ständiga bedömningar av vilka kompetenser verksamheterna behöver, och under året har det genomförts olika workshops för att kartlägga att rätt yrkesroller jobbar med rätt saker. Kompetensväxling görs vid behov och under året har det lett till nya tjänster som verksamhetsutvecklare. Förvaltningen har i övrigt intensifierat samarbetet med Örebro universitet, bland annat för att locka studenter att söka sig till Kumla kommun.

Flera välfärdsteknologiska lösningar finns redan inom socialförvaltningen, som fortsätter utveckla och utöka användningen av dem. Nämnden ingår också i ett pilotprojekt för att testa säkra digital kommunikation och säkra digitala möten i fler verksamheter.

Att sänka sjukfrånvaron är en prioriterad fråga och under året har förvaltningen tagit fram en ny struktur för detta arbete. Bland annat krävs arbete med uppföljning och med kulturen på arbetsplatserna. En ny handlingsplan för heltid togs också fram under våren.

Förväntad utveckling

Liksom i hela landet går utvecklingen mot att de personer som omhändertas inom socialtjänsten och den kommunala primärvården har alltmer omfattande och komplexa vårdbehov. Det gäller inom såväl psykiatri och missbruk som fysiska omvårdnadsbehov. Denna trend kan antas fortsätta i takt med en ökad andel äldre i befolkningen, ökade vårdbehov, kortare vårdtider på sjukhusen samt att det skett en stor teknisk utveckling inom området. Nationellt pågår också omställningen till "Nära vård" som innebär att vården ska bli mer tillgänglig och hälsofrämjande. Utvecklingen att allt fler vårdas i sina hem väntas fortsätta och ställa högre krav på verksamheterna och på hälso- och sjukvårdskompetensen inom förvaltningen.

Kompetensförsörjningen är en av de största utmaningarna för Socialförvaltningen och är ett prioriterat område.

Under 2024 ska en ny socialtjänstlag presenteras. Avsikten med den nya lagen är att socialtjänsten ska bli mer kunskapsbaserad och driva ett mer omfattande arbete med fokus på långsiktighet, förebyggande arbete och tidiga insatser. Det nya uppdraget är mer resurskrävande än dagens uppdrag. Regeringen har också nyligen lagt en proposition för att stärka rättigheterna för barn och vuxna i skyddat boende. Förslaget väntas träda i kraft den 1 april och innefattar en ny lag om placering av barn i skyddat boende samt en utökning av målgruppen. Det kan komma att påverka verksamheten i stor utsträckning.

Arbetslösheten väntas öka 2024 vilket sannolikt innebär ökade utbetalningar av ekonomiskt bistånd. Socialförvaltningen har ett väl inarbetat samarbete med bland annat AMI och Arbetsförmedlingen och tillsammans med dem fortsätter det intensiva arbetet för att medborgarna ska ha egen försörjning i så hög utsträckning som möjligt.

Grunduppdrag 2: Samhällsutveckling och hållbarhet

Kommunövergripande uppföljningsmått 2023 – social hållbarhet

Flera av måtten som användes 2023 vad gäller social hållbarhet och närmiljön är hämtade från SCB:s nya version av medborgarundersökningen, som Kumla genomförde första gången 2022 och planerar att göra vartannat år. Därför använder kommunen siffror från 2022 i årsredovisningen för 2023.

Nytt är att alla resultat från medborgarundersökningen anges i form av andel positiva svar, och inte som ett medelbetyg som i tidigare redovisningar.

Alla dessa mått är, i brist på tidigare resultat, jämförda med resultaten för alla andra kommuner eller Kumlas kommungrupp (pendlingskommun nära större stad) i undersökningen. I de flesta fall har Kumla en placering i den bästa fjärdedelen, vilket bedöms som ett bra resultat, eller över genomsnittet vilket bedöms som ett godkänt resultat. I vissa frågor där Kumlas utgångsläge bedöms som svagare anses dock ett resultat över genomsnittet som ett bra och "grönt" resultat.

De flesta år deltar cirka hälften av Sveriges kommuner i medborgarundersökningen, vilket ändå ger ett starkt underlag att jämföra med.

Kommunövergripande uppföljningsmätt, social hållbarhet

Strategiskt område	Uppföljningsmätt	Mål-uppfyllelse 2023	Trend
Delaktighet och inflytande	Medborgarundersökningen - kan du vara den du är och leva ditt liv som du vill i din kommun?	89%	→
Delaktighet och inflytande	Medborgarundersökningen - kan man allmänt sett lita på människor?	60%	→
Delaktighet och inflytande	Medborgarundersökningen - hur väl arbetar kommunen för integration, delaktighet, tolerans och minskad diskriminering?	32%	→
Delaktighet och inflytande	Kommunindex BRP+ medborgarengagemang och demokratisk delaktighet	50	→
Goda uppväxtvillkor	Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll	Inget resultat	→
Goda uppväxtvillkor	ELSA - Jag mår bra varje dag eller ofta (flickor åk 7)	Inget resultat	→
Goda uppväxtvillkor	Liv och hälsa Ung - trygg i hemmet	86%	↘
Goda uppväxtvillkor	Liv och hälsa Ung - medlem i förening eller organisation	52%	↘
Goda försörjnings-möjligheter	Arbetslöshet 18-64 år (årsmedelvärde)	4,2%	↗
Goda försörjnings-möjligheter	Invånare 17-24 år som varken arbetar eller studerar	7%	↗
Goda försörjnings-möjligheter	Övergång till eftergymnasial utbildning inom 3 år	46%	↗
Goda försörjnings-möjligheter	Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning	44%	↗
Goda försörjnings-möjligheter	Vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd	0,91%	↗
Bostäder och närmiljö	Antal anmälda brott i Kumla kommun (per 1 000 inv.)	94	↗
Bostäder och närmiljö	Medborgarundersökningen - hur trygg känner du dig utomhus i området där du bor när det är mörkt ute?	66%	→
Bostäder och närmiljö	Medborgarundersökningen - hur stort problem är personer eller gäng som stör?	43%	→
Bostäder och närmiljö	Medborgarundersökningen - utbudet av friluftsområden	78%	→
Bostäder och närmiljö	Medborgarundersökningen - skötsel av utomhusmiljöer	84%	→
Folkhälsa	Kommunindex BRP+ Hälsa	45	↘

Antal uppföljningsmätt: 19

Kommentarer till måluppfyllelsen

Strategiskt område: Delaktighet och inflytande

Medborgarundersökningen - Kan du vara den du är och leva ditt liv som du vill i din kommun?

Nästan 89 procent positiva svar är ett gott resultat, men det är tydligt att många kommuner har höga resultat när hela tre fjärdedelar av de deltagande kommunerna ligger mellan 85 och 94 procent. Det är dock en förväntad bild att de flesta människor kan svara positivt på en fråga av den typen, och att de människor som känner sig hindrade eller begränsade på något sätt är viktiga målgrupper att identifiera och arbeta för.

Medborgarundersökningen - Kan man allmänt sett lita på människor?

Med en spridning på mellan 41,9 och 77,2 procent bland de deltagande kommunerna kan man dra slutsatsen att det inte bara är Kumla som har ett något svagare resultat på denna fråga, som hör ihop med vad man ibland kallar socialt kapital, det vill säga hur väl man tror om sin näste och graden av samarbetsvilja, och den tilliten påverkar i allra högsta grad lokalsamhället. Ett Kumla där människor litar på varandra i högre grad är ett starkare Kumla, och här pågår ett arbete med bland annat event och arrangemang för att medborgarna ska se varandra och känna sig delaktiga i ett gemensamt Kumla att vara stolt över.

Medborgarundersökningen - Hur väl arbetar kommunen för integration, delaktighet, tolerans och minskad diskriminering?

Detta är ett genomsnitt av resultaten i tre separata men närliggande frågor. Kommunens insatser för integrationen har fått det lägsta delbetyget, där bara 26 procent tycker att det fungerar bra. Inom denna fråga är kvinnornas omdöme nere på 20 procent, medan männens är klart högre, 32 procent. Kumlas kvinnor har gett ett klart lägre omdöme än genomsnittet i riket, i alla kommuner och i kommungruppen, medan männen har gett ett något högre omdöme än alla dessa.

Kommunindex BRP + medborgarengagemang och demokratisk delaktighet

Denna sammanräkning av ett antal siffror (till exempel valdeltagande i olika valdistrikt och politisk jämställdhet) som Tillväxtverket administrerar har ökat från 2020 till 2022, vilket placerar Kumla strax över kommunsnittet. Ökningen beror främst på en förbättring av definitionerna, som gynnar Kumla mer än tidigare i relation till rikets kommuner.

Strategiskt område: Goda uppväxtvillkor

Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll

Detta mått har tagits bort hos Rådet för kommunal analys (RKA) och ersätts från och med 2024 av ett liknande som avser andelen med låg ekonomisk standard.

ELSA - Jag mår bra varje dag eller ofta (flickor åk 7)

Denna fråga har utgått från ELSA-undersökningen och ersätts från och med 2024 av en annan fråga angående stress eller mående.

Liv och Hälsa Ung 2023 - trygg i hemmet

Andelen elever i årskurs 7 och 9 som alltid känner sig trygga i hemmet har minskat något från 89 procent till 86 procent. Länets totala andel har också sjunkit från 89 procent till 86 procent, vilket gör att Kumla bibehåller sin måluppfyllelse även om resultatet var något sämre. Bästa resultat denna gång bland kommunerna var 88 procent, jämfört med 93 procent föregående undersökning.

Liv och Hälsa Ung 2023 - medlem i förening eller organisation

Andelen i årskurs 7 och 9 som uppger att de är medlem i en förening eller organisation har minskat från 64 procent till 52 procent, vilket är en trend i hela länet. Genomsnittet i länets kommuner har minskat från 59 procent till just 52 procent.

Strategiskt område: Goda försörjningsmöjligheter

Arbetslöshet 18-64 år (årsmedelvärde)

Detta mått avser numera 18-65 år på grund av förändrad pensionsålder. Arbetslösheten fortsätter sjunka i Kumla och 2023 var tillsammans med 2018 det bästa året sedan åtminstone 2010, vilket är så långt tillbaka det finns tillgängliga data.

Invånare 17-24 år som varken arbetar eller studerar

Detta mått avser numera invånare 16–24 år och har lång eftersläpning, då resultatet för 2022 släpps i april 2024. I praktiken var andelen endast 0,1 procentenheter sämre än snittet i kommungruppen, så Kumla ligger mitt i gruppen men på fel sida vad gäller måluppfyllelsen. Kumlas kommungrupp hade även något sämre genomsnitt än riket, så vid en större jämförelse är Kumlas resultat något svagare. I alla sammanhang är andelen större bland unga män än bland unga kvinnor.

Övergång till eftergymnasial utbildning inom 3 år

Senaste tillgängliga resultat avser unga som gick ut gymnasiet 2019, då den här typen av statistik har en lång eftersläpning. Kumlas andel har ökat från 44 procent till 46,1 procent vilket även är snittet för Kumlas kommungrupp. Andelen avser alla ungdomar, även de som inte har behörighet till högskolan med sig från gymnasiet.

Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning

Senaste tillgängliga resultat avser ungdomar som gick ut gymnasiet 2021, då den här typen av statistik har en viss eftersläpning. Kumla har precis som resten av landet en ökande trend sedan 2009–2010, som dock fick sig en törn för de årgångar som gick ut till pandemins arbetsmarknad. Ökningen från fjolårets 37,2 procent till årets 44,1 procent är dock större än den generella återhämtningen.

Vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd

Här syns en tydlig förbättring från 1,22 procent föregående år, och det är första gången sedan åtminstone 2010 som siffran både är under 1 procent och bättre än rikssnittet. Det är värt att notera att fler kvinnor än män har långvarigt bistånd, vilket inte är en tydlig trend i riket eller i kommungruppen.

Strategiskt område: Bostäder och närmiljö

Antal anmälda brott i Kumla kommun (per 1 000 invånare)

Detta är preliminära siffror för 2023. Kumlas antal anmälda brott har minskat från 116 per 1 000 invånare vilket ger en förflyttning från kvartil 4 till kvartil 3 i kommungruppen.

Medborgarundersökningen - hur trygg känner du dig utomhus i området där du bor när det är mörkt ute?

Denna fråga har funnits i liknande form i tidigare undersökningar, och Kumla har generellt sett haft låga resultat de senaste åren. Kvinnorna är mer otrygga än männen i faktiska tal, men Kumlas män är generellt sett något mer otrygga än männen i alla andra kommuner, än vad kvinnorna är i samma jämförelse.

Medborgarundersökningen - hur stort problem är personer eller gäng som stör?

Kumlas kommungrupp är något mer nöjd än rikssnittet av alla kommuner i denna fråga, och Kumlas låga resultat ger en sista plats av de 30 kommunerna i den gruppering som deltog i undersökningen samtidigt.

Medborgarundersökningen - utbudet av friluftsområden

Kumlas resultat på 78,3 procent är ingen dålig siffra men står sig inte bra i rankningen. Snittet i riket var 86,5 procent och för ett "grönt" resultat krävs i dagsläget hela 91,4 procent eller bättre.

Medborgarundersökningen - skötsel av utomhusmiljöer

Detta avser såväl allmänna platser som naturområden. Båda frågorna har ett omdöme på mellan 83 procent och 84 procent, men det är framför allt skötseln av de allmänna platserna som bidragit till det goda resultatet jämfört med genomsnittet för riket och kommungruppen.

Strategiskt område: Folkhälsa

Kommunindex BRP + Hälsa

På samma sätt som kommunindexet för delaktighet, som beskrivs tidigare i detta avsnitt, har index för hälsa ändrats sedan 2020. Denna gång har dock ändringen missgynnat Kumla relativt sett och gjort att Kumlas resultat minskat från 51 till 45 vilket ger en placering under snittet för alla kommuner.

Kommunövergripande uppföljningsmätt, tillväxt

Strategiskt område	Uppföljningsmätt	Mål-uppfyllelse 2023	Trend
Tillväxt	Befolkningsökningen i kommunen	37	↘
Tillväxt	Företagsklimatet i Kumla kommun	107	↘
Tillväxt	Företagarnas samlade omdöme om företagsklimatet	3,75	→
Tillväxt	NKI - Insikt	71	→
Tillväxt	Bostadsproduktion (per 1 000 invånare) i Kumla kommun	7,1	→
Tillväxt	Antal förvärvsarbete i Kumlas näringsliv, 16-64 år	3 940	↗
Antal uppföljningsmätt: 6			

Kommentarer till måluppfyllelsen

Strategiskt område: Tillväxt

Befolkningsökningen i kommunen

Efter de senaste två årens historiskt stora tillväxt blev 2023 ett svagt år med den minsta ökningen sedan 2001, endast 37 invånare. Kumlas goda och stadiga trend vad gäller befolkningsökningen de senaste 30 åren är dock troligen inte bruten av ett svagt år, utan det kan bero på såväl utbudet av attraktiva tomter som den rådande konjunkturen där bostadsmarknaden är mer försiktig än tidigare.

Företagsklimatet i Kumla kommun

Kumla backade 12 placeringar i årets totala ranking från Svenskt Näringsliv, och hamnade därmed utanför topp-100 för fjärde gången på fem år. Sedan 2019 har det varit det nya normalläget, jämfört med fem-årsperioden dessförinnan då placeringarna pendlade mellan 59 och 85 med ett genomsnitt på 69. Kumla var trea i länet, bakom Ljusnarsberg och Askersund.

Företagarnas samlade omdöme om företagsklimatet

Vad gäller rankingen som avser företagarnas eget omdöme om företagsklimatet stod Kumla kvar på nästan exakt samma faktiska resultat som 2022, men det ledde ändå till att Kumla backade åtta placeringar till plats 74.

NKI - Insikt

Detta mått har ett års eftersläpning då jämförelser med andra kommuner inte publiceras förrän vecka 14. Likt Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet visar SKR:s insiktsmätning en lägre normalnivå sedan några år tillbaka. 2020–2022 låg nöjdhetsindex på cirka 70 av 100, jämfört med cirka 75 och över kommunsnittet de fyra åren dessförinnan. Trenden i riket är att nöjdheten ökar, men detta har inte skett i Kumla.

Bostadsproduktion (per 1 000 invånare) i Kumla kommun

Detta mått har ett års eftersläpning då jämförelser med andra kommuner inte publiceras förrän vecka 20. 2022 var ännu ett expansivt år för Kumla, och det syns i antalet färdigställda bostäder. Räknat per 1 000 invånare är 7,1 nya bostäder något högre än siffrorna från 2017 och 2008 och den högsta siffran sedan 1992.

Antal förvärvsarbete i Kumlas näringsliv, 16-64 år

Från och med 2023 har det skett en stor förändring i SCB:s uppgifter vad gäller Kumlas arbetstillfällen. Den tidigare databasen RAMS har ersatts av BAS, och flera av definitionerna är annorlunda även om resultatet i mångt och mycket var ungefär som tidigare. Antalet 2021 var 3 872 enligt RAMS och 3 877 enligt BAS, så siffran 3 940 för 2022 kan bedömas som en ökning trots statistikförändringen. Det är fortfarande under nivån Kumla hade när måttet infördes.

Kommunala bolag

Kumla Bostäder AB

Styrelseordförande: Andreas Brorsson

VD: Anne-Lie Carlos Jeansson

Ändamål

Kumla Bostäder AB är ett bostadsföretag som är helägt av Kumla kommun. Bolagets uppdrag är att förvärva, sälja, bygga och förvalta fastigheter. Kumla Bostäder ska främja bostadsförsörjningen i Kumla och tillgodose, direkt eller genom delägda bolag, den efterfrågan på bostäder som privata aktörer på marknaden inte tillgodoser.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

En av de risker som kan påverka bolagets ekonomi är ränterisk, som uppstår genom bolagets upplåning, som i sin tur består av förlängningar av befintliga lån, nyupplåning och framtida ränterisker i samband med nyinvesteringar. Bolaget har en finanspolicy och ett arbetssätt för att hantera riskerna i skuldportföljen. Ränterisken hanteras som en helhet i en portfölj som omfattar krediter och så kallade ränteswapar.

Händelser av väsentlig betydelse

Trots rådande marknadsläge har bolaget startat nyproduktion i kvarteret Ejdern. Rivning av befintliga byggnader i kvarteret blev klar till årsskiftet. Projektet inkluderar 27 hyreslägenheter och ett LSS-boende med sex platser i två flerbostadshus, och väntas vara färdigt för inflyttning till sommaren 2025. I början av året färdigställdes även rotrenoveringen vid Franzéns väg 2. Där har hela huset inkluderat tolv lägenheter upgraderats till modern standard. Alla lägenheter är uthyrda och eftertraktade på marknaden.

För att säkerställa effektiv och ekonomisk förvaltning på lång sikt är det av yttersta vikt att fastigheterna är väl underhållna, energieffektiva och lättskötta. Det är också av stor betydelse att miljön och fastigheterna uppfattas som trygga av hyresgästerna. Under året har Kumla Bostäder satsat på åtgärder som byte av lås- och passersystem, fönsterbyte, tak- och fasadunderhåll, modernisering av hissar samt byte av ventilationsaggregat med värmeåtervinning. Bolaget har även tagit ett första initiativ till att prova ny teknik med AI och sensorer.

Det är spännande och förhoppningen är att detta ska bli en väsentlig del av förvaltningsstrategin över tid.

Det sociala engagemanget har fortsatt under året då bolaget har utforskat och utvärderat den upplevda tryggheten i sina bostadsområden och erbjudit möjligheter till boinflyttande för hyresgästerna. Samarbetet med polis och kriminolog resulterade i åtgärder för att ytterligare förbättra tryggheten. Till sammans med socialtjänsten arbetar Kumla Bostäder aktivt för att stödja individer och möjliggöra för dem att bo kvar i sina hem, vilket har uppmärksamats nationellt. Bolagets boendeutvecklare och socialtjänstens boendekoordinatorer gör skillnad på riktigt.

Det helägda dotterbolaget Drivbanken i Örebro AB slogs ihop med Kumla Bostäder AB i augusti 2023. PeKum AB som ägs gemensamt av Kumla Bostäder och Peab Bostad, har under året mest varit inriktat på förvaltning på grund av rådande förhållanden på bostadsmarknaden.

Den uthyrningsbara bostadsytan uppgick vid årsskiftet till 148 132 m² (147 255 m² 2022) samt 15 087 m² (14 144 m² 2022) lokalyta. Antalet bostadslägenheter var totalt 2 175 (2 162). Efter avräkning för evakuerade lägenheter för ombyggnad och avställda lägenheter på grund av bland annat omfattande vattenskador var antalet bostadslägenheter lediga för uthyrning vid årsskiftet fyra (fyra), motsvarande 0,2 procent (0,2) av lägenhetsbeståndet. Antalet lediga lägenheter har i snitt varit fem per månad under året.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 4,1 mkr (12,9 mkr 2022) och årets vinst till 0,8 mkr (7,2 mkr 2022). Bolaget måste enligt redovisningsreglerna marknadsvärdera fastigheterna och även skriva ner värdet på fastigheterna om det bedömda marknadsvärdet för varje enskild fastighet väsentligt understiger bokfört värde. Bolaget har ett bedömt marknadsvärde om 2 162 mkr för hela fastighetsbeståndet, vilket innebär ett övervärde med 757 mkr. Under året har det pågående projektet nyproduktion Ejdern skrivits ned med 4,2 mkr. Återföring av tidigare nedskrivningar har skett med 3,9 mkr.

Sett till årets verksamhet har rörelsen som sådan gett ett gott resultat. Rörelseintäkterna uppgick till 196,9 mkr (183,2 mkr 2022). Rörelsekostnaderna uppgick till 163,5 mkr (150,6 mkr 2022) och driftnettot till 76,7 mkr (75,4 mkr 2022). Bostadshyrorna höjdes den 1 mars 2023 med 4,75 procent med en differentiering för de lägenheter där värmen ingår.

Årets fastighetsinvesteringar uppgick till 25,2 mkr (50,4 mkr 2022). Värdet av pågående nyanläggningar var på balansdagen 19,3 mkr (22,1 mkr). Årets anskaffning av inventarier uppgick till 0,3 mkr (1,9 mkr) och underhållskostnaderna blev 14,4 mkr (13,9 mkr). Nedskrivningarna belastade resultatet med 0,3 mkr (1,9).

Kumla Bostäder AB		
Belopp i tkr	2023	2022
Nettoomsättning	196 813	183 235
Årets resultat	827	7 188
Balansomslutning	1 495 980	1 474 478
Eget kapital	176 348	178 100
Soliditet	11,8%	12,1%
Antal anställda	37	37

Måluppfyllelse

Kumla Bostäder har som mål, enligt ägarens direktiv, att säkerställa en årlig produktion av i genomsnitt 50 hyresrätter i Kumla. Under 2023 har inga hyresrätter färdigställts. Under de tre senaste åren har det dock i genomsnitt producerats 65 nya hyresrätter per år, där majoriteten blev klara 2021. Kumla Bostäder fortsätter att sträva efter att uppfylla ägarens mål och att möta de utmaningar som branschen står inför, samtidigt som bolaget förbättrar sitt arbete och bidrar till en hållbar utveckling.

Ekologisk och social hållbarhet

Kumla Bostäder deltar i klimatinitiativet genom Sveriges Allmännyttan, med målet att minska energiförbrukningen med 30 procent och bli ett fossilfritt bolag senast år 2030. Bolaget har tecknat ett avtal med Navirum Energi för leveranser av enbart fossilfri fjärrvärme. Dessutom samarbetar bolaget med Navirum och andra stora fastighetsägare för att effektivt hantera och minska effektoppar vid extrem kyla. Här finns ett stort klimatengagemang och Kumla Bostäder ser fram emot att fortsätta bidra till en mer hållbar framtid.

Under det gångna året gjorde Kumla Bostäder en omfattande hyresgästundersökning med rekordmånga deltagare, vilket var glädjande. Hela 67,4 procent av hyresgästerna besvarade enkäten vilket ger ett pålitligt resultat. Undersökningen ger viktig vägledning för Kumla Bostäders förbättringsarbete. Inom service, produkt och profil visar årets resultat i stort sett oförändrade nivåer och goda resultat jämfört med branschkollegor, vilket placerar Kumla Bostäder i den övre kvartilen inom alla områden.

Viktiga personalförhållanden

Antalet månadsanställda var 38 (36 året innan) och den totala sjukfrånvaron var 8,32 procent (6,93). Sjukfrånvaron bland män var 6,81 procent (6,22) och bland kvinnor 10,75 procent (8,04).

Förväntad utveckling

Kumla kommun har ambitionen att fortsätta växa och fler bostäder behövs. Tillsammans med andra aktörer kommer 85 nya hyreslägenheter bli klara under en tvåårsperiod varav Kumla Bostäder står för 32 av dessa. Utöver dessa finns framskridna planer på fler bostäder i Kumla som i dagsläget pausats på grund av rådande marknadsläge. Vid den senaste hyresgästundersökningen svarade 95 procent av Kumla Bostäders hyresgäster att de rekommenderar Kumla Bostäder som hyresvärd vilket visar att bolaget har en stark ställning i Kumla. När det erbjuds fler lägenheter på marknaden är det av stor vikt att även i framtiden hålla nere vakanser och hyresförluster vilket blir en utmaning när hyresnivåerna ökar vid nyproduktion. Under 2024 kommer Grekiska Grill och Bar att etablera sig i Kumla. Det blir ett bra tillskott till det övriga restaurangutbudet. Bygglov och startbesked är beviljat och ombyggnation och anpassning av lokaler beräknas bli klara till sommaren 2024. Det är av stor vikt att upprätthålla en god underhållsnivå i fastigheterna och förvaltningen har en plan för fortsatt underhåll av fastigheterna tillsammans med trygghetsskapande åtgärder i Kumla Bostäders bostadsområden.

Hyresförhandlingarna är klara och resulterade i en tvåårsuppgörelse där hyran höjs med 4,6 procent 2024 och 4,4 procent 2025. Värt att notera är att kostnads- och ränteökningar gör 2024 till ett tuft år ekonomiskt. Med en tvåårsuppgörelse får både Kumla Bostäder och hyresgästerna en bra planeringshorisont, och med den vetskap bolaget har idag se fram mot en ljusning 2025.

Kumla Fastigheter AB

Styrelseordförande: Andreas Brorsson

VD: Anne-Lie Carlos Jeansson

Ändamål

Kumla Fastigheter är helägt av Kumla kommun och har till uppdrag att utföra allmänt näringslivsfrämjande åtgärder inom Kumla kommun, främst genom att anskaffa, förvalta, tillhandahålla och överlåta lokaler för industri- och kontorsändamål samt även för bostads-, fritids- och serviceändamål. Kumla Fastigheter AB ska även förvalta och utveckla näringsfastigheter för näringslivet i Kumla när marknaden inte kan tillgodose behoven. Det ska ske på affärsmässiga grunder och med ett samhällsnyttigt perspektiv.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Bolaget arbetar aktivt med strategier för att hantera sin skuldportfölj. Eventuella ränterisker som kreditförluster till följd av uteblivna hyresintäkter och risker för fastighetsskador hanterar bolaget genom nära och fortlöpande kontakt med större hyresgäster, systematisk kreditbedömning och fullvärdesförsäkring av fastighetsbeståndet. En ytterligare risk kan vara svårigheter med refinansiering, det vill säga att få nya lån. Dock bedöms den risken som minimal då bolaget använder sig av Kommuninvest för alla lån.

Händelser av väsentlig betydelse

Kumla Fastigheter har stärkt sin ambition att vara miljömedvetna och hållbara. Bolaget har också engagerat sig i dialoger om hållbarhet med sina hyresgäster och strävat efter att minska energiförbrukningen. Hållbarhetsarbetet sträcker sig också till de små världsmedborgarna, som humlor och småkryp, som fått nya boplatser som en del i arbetet för att bidra till ett bättre samhälle för alla. Precis som tidigare år kan Kumla Fastigheter konstatera att det dedikerade miljöarbetet har resulterat i att bolaget behållit sin miljödiplomering enligt Svensk Miljöbas kravstandard (4:2017). Uthyrningsgraden på 81 procent var i stort sett samma som föregående år.

Under 2023 genomförde Kumla Fastigheter flera viktiga underhållsprojekt för att förbättra och säkerställa kvaliteten på fastigheterna. Ett omfattande golvbyte utfördes på större delen av undervåningen i kvarteret Ålgen 18, vilket förhöjde både estetiken och funktionaliteten i lokalerna. På Byrsta brandstation och fastigheterna Kvarntorp 6:10 samt Kvarntorp 6:12 ersattes portarna för att förbättra säkerheten och effektiviteten vid dessa platser.

Kundundersökningen 2023 visade en hög nöjdhet bland hyresgästerna. Bolagets serviceindex var ett av de bästa bland de deltagande fastighetsbolagen i landet. Resultaten av undersökningen visade också en förbättring av informationsflödet jämfört med tidigare mätningar. Det framkom tydligt att bolagets hyresgäster värdesätter att hållas väl informerade om både pågående åtgärder i fastigheterna och förändringar i omvärlden. För att stärka och fortsätta förbättra kommunikationen har Kumla Fastigheter under året arrangerat evenemang som Hållbarhetslunch på Goda Rum och Mingellunch i fastigheten vid Magasinsgatan (Fabrikören 4). Dessa träffar, som anordnades för att främja dialog och information, uppskattades av hyresgästerna. Vår hyresgästtidning, Lokal, har fortsatt vara en källa till relevant information, med en inblick i några av hyresgästernas vardag och värdefull information från Kumla Fastigheter som hyresvärd, bland annat aktuella tips.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 30 mkr (23,9 mkr 2022) och årets vinst blev 19,9 mkr (16,9 mkr 2022). I huvudsak har investeringarna finansierats genom årets kassaflöde. Genom samordning i koncernkonto med Kumla kommun har bolaget tillgång till fortlöpande likviditet. Likvida medel uppgick vid årsskiftet till 45 mkr (37 mkr), i övrigt finns en outnyttjad kreditlimit på 30 mkr. Bolaget har under året betalat av befintliga lån på totalt 100 mkr (205 mkr) och nyupplånat 50 mkr (165 mkr). Dessa transaktioner innebär att bolaget minskat sin nettobelåning med 50 mkr till totalt 375 mkr. Årets investeringar uppgick till 6,3 mkr (52,1 mkr).

Kumla Fastigheter AB		
Belopp i tkr	2023	2022
Nettoomsättning	107 188	96 246
Årets resultat	19 908	16 961
Balansomslutning	592 166	618 778
Eget kapital	161 632	141 723
Soliditet	31,10%	25,90%
Antal anställda	5	5

Viktiga personalförhållanden

Antalet månadsanställda var fem (samma som föregående år) och sjukfrånvaron var 2 procent (1,05). Inom organisationen följer varje medarbetare en individuell utvecklingsplan, som årligen revideras och anpassas. Syftet med detta strategiska tillvägagångssätt är att säkerställa att Kumla Fastigheter hela tiden har rätt kompetens och kunskap för att uppnå sina affärs mål. Dessutom är det ett framgångsrikt arbetssätt för att attrahera, behålla och utveckla personalen. Genom att enas om utvecklingsplaner för varje individ är ambitionen att skapa en arbetsmiljö där alla medarbetare kan trivas och samtidigt fortsätta växa inom sina respektive roller. Genom att investera i medarbetarnas professionella utveckling stärker bolaget inte bara organisationens kapacitet utan visar även sitt engagemang för varje individ som en viktig del av teamet.

Förväntad utveckling

Det kommande året präglas av globala utmaningar som krig, hög inflation och ökade räntor, vilket sammantaget väntas leda till en bromsad ekonomisk tillväxt. Trots dessa utmaningar har Kumla Fastigheter ett antal pågående projekt som fortsätter kommande år. I Kajan 5 (Mullehuset) fortsätter vår fördjupade föreningens- och riskutredning med syftet att detaljplanarbetet kan fortsätta under året. Då en avsiktsförklaring om en utbyggnad sänts till en av hyresgästerna 2023 finns förhoppningar att enas om produktionsstart 2024. Trenden mot ökad självförsörjning och hållbarhet väntas fortsätta 2024, med en märkbart ökad efterfrågan från bolagets hyresgäster. Allt från laddstolpar till åtgärder för minskad energiförbrukning återspeglas i hyresgästernas handlingsplaner. Samtidigt är Kumla Fastigheter väl medvetna om vikten av att upprätthålla en god underhållsnivå i fastigheterna och förvaltningen har en tydlig plan för fortsatt underhåll.

Scantec AB

Styrelseordförande: Thage Arvidsson

VD: Erik Eneman

Ändamål

Scantec AB ägs till hälften vardera av Kumla kommun och Region Örebro läns förvaltnings AB. Bolaget ska driva en trafikövervakningsplats, utveckla den till ett trafikcentrum och i samband med det erbjuda utbildning av fordonsförare och instruktörer.

Händelser av väsentlig betydelse

Yrkesutbildningar för vuxna elever minskade relativt kraftigt under året trots att behovet av yrkesförare är stort. Det minskade intäkterna för verksamheten. Riskutbildningen är i stort oförändrad över åren vad gäller antal deltagare. Fortbildningsverksamheten riktar sig till den yrkesmässiga trafiken som dagligen nyttjar fordon i sitt arbete. Utbildningen genomförs för alla typer av fordon samt för varierande miljöer och förutsättningar. Trenden är att de offentliga aktörerna ökar sina utbildningsinsatser och då kanske främst de aktörer som ställer krav på särskilda händelser och skeenden där fordonen och trafik-säkerheten är en viktig del av verksamheten, som Försvarsmakten, kriminalvården samt bolag inom ledningsnät. Specifikt för året var dock att volymerna från Försvarsmakten var något lägre än tidigare år.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Resultatet för 2023 uppgick till 0,5 mkr (1,1 mkr 2022). Utöver det egna aktiekapitalet på 5,7 mkr finns ett fritt eget kapital om 1,6 mkr. Årets investeringar har varit reinvesteringar i befintliga anläggningar samt en mindre solcellsanläggning. Utgångspunkten för åren framöver är att bolaget ska förbättra sin lönsamhet och endast göra investeringar med eget kapital, i huvudsak relaterat till banorna och deras utveckling. Det ska i förlängningen möjliggöra mer omfattande investeringar som kunderna förväntar sig och som över tid behövs för att bolaget ska vara ledande inom området.

Scantec AB		
Belopp i tkr	2023	2022
Nettoomsättning	13 939	14 017
Årets resultat	506	1 111
Balansomslutning	29 285	28 797
Eget kapital	7 399	6 893
Soliditet	25%	24%
Antal anställda	9	9

Förväntad utveckling

Med en inriktning mot den offentliga sektorns kunder är det nödvändigt att fortsätta utveckla banornas kapacitet och standard, liksom att upprätthålla befintliga lokalers nivå och standard i flera år framåt. Den så kallade E-banan behöver förlängas för att över tid kunna nå en sträckning på 1 kilometer rak vägsträcka vilket efterfrågats av flera viktiga kunder. Scantec har haft ett helhetstänk vid de senaste årens investeringar i nya banor vilket gör att det krävs mindre insatser för att skapa ett sammanhängande och säkert asfaltsvägnät på 2,2 km för olika typer av övningar i såväl låg som hög hastighet. Ambitionen är att sammanlänka detta under 2024–25.

KumBro Utveckling AB

Styrelseordförande: Abdulrahman Ibrahim Muhammed
VD: Peter Lilja

Ändamål

KumBro Utveckling AB ägs till 80 procent av Örebro kommun via deras koncernbolag Örebro Rådhus AB och till 20 procent av Kumla kommun. Bolagets uppdrag är att äga, förvärva och utveckla bolag inom området energi och teknisk försörjning i Örebro och Kumla kommuner, samt tillhörande verksamhet. Bolaget har även i uppdrag att utveckla nya samarbetsformer och projekt mellan de två kommunerna inom energi och teknisk försörjning.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Styrelsens presidium och bolagsledning har haft två ägardialogmöten för avstämning av verksamhet, aktuella uppdrag och måluppfyllelse enligt budgetdirektiv och indikatorer. Målen har följts upp varje tertiäl till bolagets styrelse och bolagets ägare. Under 2023 har bolaget utfört granskning enligt sin internkontrollplan och beslutat om ny tillsynsplan för 2024. Riskbedömning och riskhantering i sin helhet, och för den finansiella rapporteringen i synnerhet, görs kontinuerligt av bolagsledning, styrelse och revisorer. Uppföljningar och analyser av resultat, balans och projekt sker löpande. Policyer ses över regelbundet och ändras vid behov.

Händelser av väsentlig betydelse

Under året har KumBro Utveckling AB arbetat vidare med laddinfrastruktur med stöd från Klimatklivet samt etablerat 42 publika laddplatser. Året blev ett rekordår för laddbara fordon och omkring 450 laddbara fordon rullar nu på vägarna i Sverige.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 3 mkr (2 mkr 2022). Bolagets eget kapital uppgår till 68,1 mkr (66,5 mkr 2022) Bolagets låneskuld uppgick till 56,1 mkr (56,1 mkr).

KumBro Utveckling AB		
Belopp i tkr	2023	2022
Nettoomsättning	22 237	20 731
Årets resultat	1 621	1 583
Balansomslutning	129 104	152 686
Eget kapital	68 148	66 527
Soliditet	54,3%	43,8
Antal anställda	14	12

Förväntad utveckling

KumBro Utveckling AB med dess dotterbolag fortsätter sin verksamhet med sikte på uppsatta mål. KumBro Stadsnäts stora utmaning är automatisering av alla kundrelationer och gränssnitt på en starkt konkurrensutsatt marknad i ett nytt säkerhetsläge. En stor möjlighet till flera affärer och leveranser kommer genom intressebolaget Nodena AB. KumBro Vinds största utmaning och möjlighet är väder och vind. Det senaste årets snabba prisvariationer på elmarknaden kan även innebära nya och förändrade regler. Biogasbolagets ökade produktion ger möjlighet till en stabilitet och positiv utveckling men ökar samtidigt sårbarheten vid leverans- och driftstörningar.

KumBro Stadsnät AB

Styrelseordförande: Abdulrahman Ibrahim Muhammed
VD: Peter Lilja

Ändamål

KumBro Stadsnät AB ägs till 100 procent av KumBro Utveckling AB. Bolagets uppdrag är att skapa ett öppet och operatörsoberoende bredbandsnät i Örebro och Kumla kommuner för anslutning av kommunernas förvaltningar, men även med möjlighet till anslutning för alla företag, hushåll och organisationer i Örebro och Kumla kommuner.

Händelser av väsentlig betydelse

Utbyggnad av fibernätet i både tätort och landsbygd har fortsatt. Bolaget har fortsatt arbeta för att nå regeringens mål att 98 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till bredband om minst 1000 Mbit/s. I stadsnätet finns ett attraktivt tjänsteutbud med de största varumärkena representerade med sina senaste tjänster etablerade i nätet. Det långsiktiga arbetet med tillgänglighet har fortsatt och gett en nivå i världsklass för slutkunderna även 2023. Bolaget har fortsatt utveckla produkten svartfiber främst på den nationella handelsplatsen Cesar där flera av de största nationella operatörerna samt ett stort antal stadsnätsbolag finns etablerade. Bolaget har även fortsatt arbeta med det kommundäckande LoRaWan-näten i Örebro och Kumla samt potentiella nya kunder. Det är en del i att etablera en ny plattform till den så kallade smarta staden med bland annat IoT-tjänster (Internet of Things) för energioptimering till fastighetsägare och företag.

Bolaget driver tillsammans med ÖrebroBostäder AB och Kumla Bostäder AB projektet Smart Säker Stad. Projektet är en del i arbetet med att forma den smarta säkra staden, genom förbättrad säkerhet, resiliens, kostnads- och energieffektiva kommunikationslösningar samt digitalisering vilket ska möjliggöra nya kliv när det gäller energieffektivitet, effektflexibilitet (värme, el) och innovativ boendekomfort. På så sätt kan parterna tillsammans bidra till att möta kommunerna och invånarnas energi-, miljö- och klimatmål och ha rådighet över sin kommunikation, sina data och effektbehov.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 33,5 mkr (37,7 mkr 2022). Bolagets justerade egna kapital uppgick till 18,4 mkr. KumBro Stadsnät AB äger 25 procent av aktierna i Nodena AB.

Bolagets anläggningstillgångar består främst av kanalisation, fiber och tekniklokaler med tillhörande utrustning. Bolagets upplåning finansieras till 80 procent via Örebro kommun och till 20 procent genom externa lån. Bolagets låneskuld uppgick till 215 mkr vilket var oförändrat från 2022.

KumBro Stadsnät AB		
Belopp i tkr	2023	2022
Nettoomsättning	102 278	111 838
Årets resultat	3 338	1
Balansomslutning	384 037	375 579
Eget kapital	18,4	15 000
Soliditet	30,5%	23,9%
Antal anställda	0	0

Förväntad utveckling

Det förändrade säkerhetsläget ställer nya krav på bolaget, där säkerhet och garanterad tillgänglighet är det nya normala. Affärslandskapet förändras allt snabbare vilket påverkar lönsamheten. Bolaget ser fortsatta utvecklingsmöjligheter inom nätsäkerhet samt tillväxt inom IoT och 5G som kräver fiberanslutningspunkter. Flera affärer kommer att genomföras i intressebolaget Nodena AB.

KumBro Vind AB

Styrelseordförande: Abdulrahman Ibrahim Muhammed
VD: Peter Lilja

Ändamål

Bolaget ägs till 100 procent av KumBro Utveckling AB. Bolagets uppdrag är att planera, projektera och äga vindkraftverk, upphandla och producera vindkraft för energiförsörjning i Sverige, främst Örebro län, i första hand inom Örebro och Kumla kommuner (förutsatt att det sker inom ramen för ekonomisk hållbarhet), sälja elkraft (egenproducerad eller inköpt på börsen) samt ansvara för administration och kompetens kring vindkraft i det egna bolaget och hos dess ägare. Bolaget ska utifrån den genomsnittliga totala omsättningen utföra mer än 80 procent av sin verksamhet för Örebro kommun, Kumla kommun och Futurum Fastigheter i Örebro AB.

Händelser av väsentlig betydelse

Elpriserna under året har varit betydligt lägre än föregående år. Negativa elpriser har tidigare varit ovanligt i Sverige men omfattade omkring 400 timmar under året, vilket motsvarar 5 procent av årets alla timmar. Både elproduktion och elförbrukningen minskade, exporten av el landade på 36 TWh och importen av el till 7 TWh. Vindkraftsproduktionen ökade med 4 procent och solkraften slog produktionsrekord och ökade med 61 procent jämfört med föregående år. Under våren ändrades handels- och avräkningsperioden från 60 till 15 minuter för att harmonisera elmarknaden till en enhetlig tidsperiod. Övergången är lagstadgad och berör elmarknadens alla aktörer. Förändringen berör mätning, handel, prissättning, beräkning av balanspris och balansavräkningen.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 3,7 mkr (-23,5 mkr 2022). Bolagets eget kapital uppgick till 32,1 mkr (29,9 mkr 2022). KumBro Vind AB äger 33,3 procent av aktierna i Frotorp Vind AB. Bolaget gjorde inga investeringar under året. Bolagets verksamhet är kapitaltung med investeringar som finansierats genom externa lån till 20 procent och lån från Örebro kommun till 80 procent. Bolaget har lån från moderbolaget med 31,1 mkr.

KumBro Vind AB		
Belopp i tkr	2023	2022
Nettoomsättning	48 091	20 601
Årets resultat	2 142	1 185
Balansomslutning	338 852	377 832
Eget kapital	32 109	29 949
Soliditet	9,7%	8,2%
Antal anställda	0	0

Måluppfyllelse

Bolaget producerade 83 GWh förnybar el och sålde 82 GWh till kontrakterade kunder under 2023. Målet var att producera 96 GWh.

Förväntad utveckling

Bolaget ska fortsätta arbeta med att optimera och anpassa produktionskapaciteten efter kundernas nuvarande och framtida energibehov. Under 2024 ska produktionen uppgå till 96 GWh. Bolaget är en viktig del i kommunernas hållbarhetsarbete med stor CO2-besparing. Risker i framtiden är en osäker elmarknad, större produktionsstörningar, politiska beslut och det ökande behovet av stabilitet i elnäten trots mer väderberoende produktion i energisystemet. Bolaget har som mål att utöka kundunderlaget med en till två elkunder de närmaste åren.

Nerikes Brandkår

Ordförande: Krister Eriksson

Brandchef: Per-Ove Staberyd

Ändamål

Nerikes Brandkår är ett kommunalförbund där kommunerna Örebro, Kumla, Hallsberg, Lekeberg, Laxå, Askersund, Lindesberg, Nora och Ljusnarsberg samverkar om gemensam räddningstjänst och olycksförebyggande arbete. Kumla kommuns ägarandel är 11,2 procent och Kumlas kommunbidrag till förbundet uppgick till 20,8 mkr 2023.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

2023 fortsatte i 2022 års spår med hög inflationstakt och höjda räntor. Det har varit fortsatt oroligt i Ukraina och oron har utökats med konflikten i Gaza. Bolaget ser fortsatt höga kostnader för bland annat drivmedel. Det är även långa leveranstider för nya fordon och priserna har skenat. En släckbil som tidigare kostat 3 mkr kostar nu 4,5 mkr. Nerikes Brandkår påverkas mycket av hur ekonomin ser ut i medlemskommunerna. För den kommande treårsperioden har Nerikes Brandkår svårt att lägga en budget i balans, då kostnadsökningarna varit väldigt höga på många budgetposter.

Händelser av väsentlig betydelse

För första gången i Nerikes Brandkårs historia har antalet utryckningar överstigit 3 000. Under verksamhetsåret inträffade 3 197 händelser. Den främsta anledningen var den mycket regniga sommaren, som resulterade i onormalt många vattenskador. Det är mycket glädjande att allt fler vänder sig till Nerikes Brandkår för att få utbildning i brandskydd och hjärt-lungräddning. Målet för 2023 var att utbilda minst 7 000 personer, vilket uppnåddes med råge då över 10 000 personer har gått någon av brandkårens kurser under året. Målgruppen är främst personal vid företag där det förekommer risker, samt kommunanställd personal inom skola, vård och omsorg. En civil insatsperson (CIP) är en frivillig förstärkning, som efter kort utbildning och med visst stöd kan larmas av SOS till vissa typer av händelser. Syftet är att snabbt få hjälp till platsen och på så sätt stärka insatsförmågan på landsbygden där samhällets resurser har lång framkörningstid. Nerikes Brandkår påbörjade under 2023 utbildning av CIP som en försöksverksamhet, med start i Tived, Laxå kommun.

Under hösten påbörjades projekteringsarbetet för den nya brandstationen på öster för Örebro tätort. Tomten har genomgått en omfattande sanering efter ett gammalt gasverk och målet är att få till en byggstart första halvåret 2024. Den gemensamma larm- och ledningscentralen för blåljusverksamheten, tillsammans med polis, brandkår och SOS Alarm, är nu klar. Inflyttning och driftstart är planerad till början av 2024.

De nya arbetstidsreglerna för heltidsanställd utryckningspersonal har tagit mycket tid och kraft 2023. Problemet handlar främst om hur kravet på 11 timmars dygnsvila ska förläggas, och de nya reglerna innebär stora förändringar för berörd personal. Nerikes Brandkår har därför sökt dispens under ett år för att hinna ställa om och arbeta fram ett nytt schema.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Årets resultat blev ett underskott på 4,7 mkr (+1,8 mkr 2022) vilket var 3,2 mkr sämre än budgeterat, men bättre än den prognos delårsrapporten pekade på (-7,2 mkr). Kostnaderna för personal överskred budget med 1,1 mkr på grund av många utryckningar avseende höga vattenflöden inom brandkårens område, samt att brandkåren hjälpt Norbergs och Ljusdals kommuner vid skogsbränder i början av sommaren. Höga kostnader för drivmedel och reservdelar bidrog till underskottet med -0,7 mkr, trots att budgeten för detta höjts med mer än indexuppräkning. Kostnaden för hyror gav också ett underskott på 1,9 mkr i förhållande till budget. Investeringar pågår ofta över budgetåren till följd av långa leveranstider av framför allt de stora fordonen. Brandkåren har bland annat köpt in en släckbil och en tankbil under året.

Nerikes Brandkår		
Belopp i tkr	2023	2022
Nettoomsättning	-228 633	-218 312
Årets resultat	-4 709	1 787
Balansomslutning	156 865	165 515
Eget kapital	25 839	30 549
Soliditet	16%	18%
Antal anställda	501	495

Måluppfyllelse

För att uppnå förbundets vision för verksamheten har sex prestationsmål satts upp som tar avstamp i inriktningsmålen. Måluppfyllelsen mäts i ej uppfyllt, delvis uppfyllt och uppfyllt. För att räknas som delvis uppfyllt krävs att måluppfyllelsen är minst 50 procent.

Två prestationsmål uppfylldes delvis, fyra uppfylldes. Dessutom har brandkåren tre finansiella mål som alla tre är uppfyllda, samt två mål kopplade till verksamheten enligt god ekonomisk hushållning, som inte är uppfyllda.

Förväntad utveckling

Under 2024 fokuserar Nerikes Brandkår på att fortsätta utveckla den operativa ledningen i Räddningsregion Bergslagen, och arbeta mer med de synergieffekter som kommer av den samverkan. Brandkåren ska även utveckla kompetensutbildningen för räddningspersonal i beredskap, planera för räddningstjänst under höjd beredskap, minska miljöriskerna vid brandsläckning och utveckla operativ planering gällande olika risker. Med tanke på krig och konflikter i omvärlden behöver Sverige stärka sitt civilförsvaret. Tidigare fanns det tillgång till både utbildad räddningspersonal för krig och den utrustning och teknik som då behövdes. Men inga resurser för civilförsvaret finns längre kvar efter att materiel skänktes till Baltikum i början på 2000-talet. Under 2024 kommer följande delar att tas fram nationellt: Lagstiftning om civilplikt med räddningspersonal till varje län, utrustning av befolkningskyddsrum och varningssystem samt påbörjat stöd till kommunal räddningstjänst.

Händelser i Kumla kommun

	2023	2022
Brand i byggnad	14	22
Brand i skog och mark	4	8
Brand i fordon eller fartyg	5	7
Brand i avfall eller återvinning	7	0
Trafikolycka	50	48
Utsläpp av farligt ämne	2	0
Begränsat läckage av drivmedel eller olja	2	4
Hjärtstopp	7	9
Drunkning eller tillbud	0	1
Hiss, risk/utan risk för personskada	0	1
Fastklämd person	0	1
Suicid eller suicidförsök	5	4
Annan nödställd person	0	1
Nödställt djur	1	0
Automatlarm utan brandtillbud	92	110
Annan händelse utan risk för skada	31	17
Passning ¹	64	44
Totalt	284	277

¹Passning innebär att en styrka står i beredskap att täcka upp för den styrka som redan är ute på en händelse.

Kumla kommun

019-58 80 00 www.kumla.se